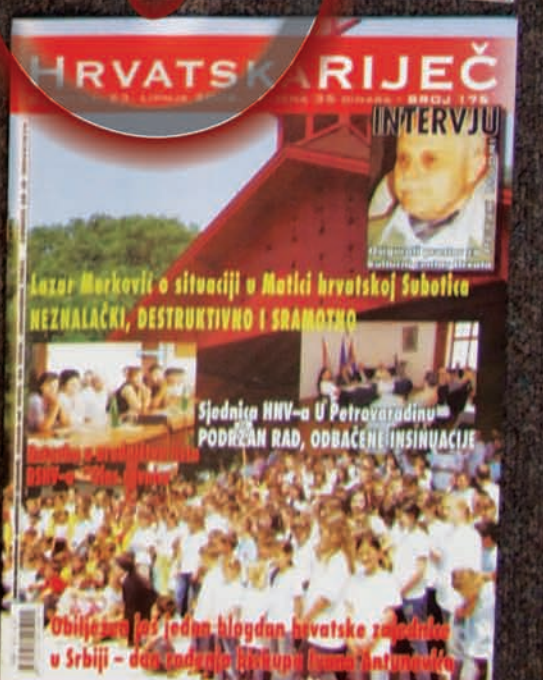
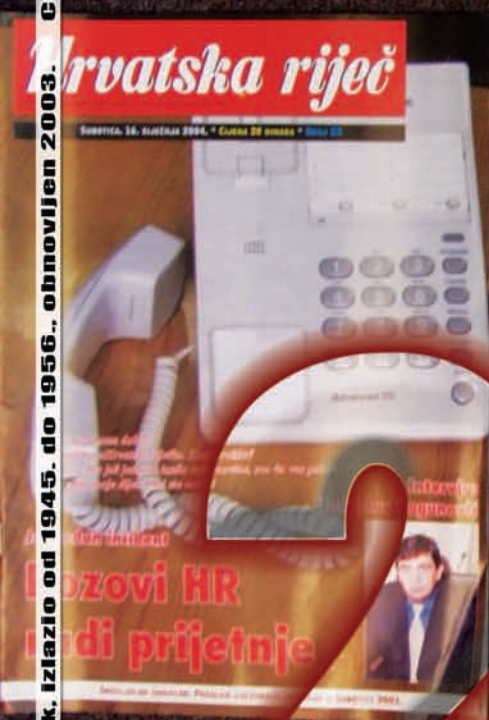
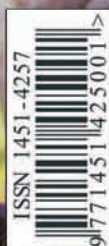

HRVATSKARIJEČ

SUBOTICA, 15. PROSINCA 2006. - CIJENA 35 DINARA - BROJ 200

Informativno-politički tjednik, izlazio od 1945. do 1956., obnovljen 2003. COBISS SR-ID 109442828

S IZLOŽBE BOŽIČNIH ČESTITKI I PRIGODNIH DAROVA

OSNIVAČ:

Hrvatsko nacionalno vijeće

IZDAVAČ:

Novinsko-izdavačka ustanova
»Hrvatska riječ«,
Trg cara Jovana Nenada 15/II,
24000 Subotica

UPRAVNI ODBOR:

Lazar Baraković (predsjednik),
Dušica Dulić, Zdenko Đaković,
dr. Marija P. Matarić, Pavle Pejčić,
Dražen Prčić, Zvonko Sarić,
Stipan Stantić, Zvonko Tadijan

DIREKTOR I**V. D. ODGOVORNOG UREDNIKA:**

Zvonimir Perušić

**POMOĆNIK I ZAMJENIK
ODGOVORNOG UREDNIKA:**

Zvonko Sarić

REDAKCIJA:

Ivan Andrašić (Podunavlje)
Davor Bašić Palković (kultura)
Dušica Dulić (politika)
Jasminka Dulić (politika)
Dražen Prčić (sport i zabava)
Zdenko Samaržija (povijest)
Nada Sudarević (fotografije)
Željka Vukov (društvo)

TEHNIČKI UREDNIK:

Thomas Šujić
Jelena Ademi (tehnički prijelom)

ADMINISTRACIJA:

Zdenka Sudarević
Ljubica Vujković Lamić

LEKTORICA: Katarina Vasiljčuk**KOREKTOR:** Mirko Kopunović

TELEFON: ++381 24/55-33-55
++381 24/55-15-78

ŽIRO RAČUN: 355-1023208-69**E-MAIL:** hrvatskarijec@tippnet.co.yu**WEB:** www.hrvatskarijec.co.yu**TISAK:** »Rotografika« doo Subotica

List je registriran kod Tajništva za
informiranje Skupštine AP Vojvodine
pod rednim brojem 73.

List je oporezovan PDV-om od 8 posto,
po Službenom glasniku broj 140
od 1. siječnja 2005.

Četiri godine

Upravo na dan izlaska iz tiska 200. broja »Hrvatske riječi« osnivač ove ustanove – Hrvatsko nacionalno vijeće – obilježava četvrtu obljetnicu svoga postojanja. Prigoda je to da se, bez prevelikih pretenzija, pokuša dati izvadak jednog viđenja četverogodišnjeg djelovanja ovog, za Hrvate u Srbiji najznačajnijeg predstavničkog tijela u oblastima obrazovanja, informiranja, kulture i službene uporabe jezika.

Već na samom početku, toga 15. prosinca 2002. godine raspršile su se sve iluzije, ako ih je uopće i bilo, da će Hrvatsko nacionalno vijeće biti harmonična cjelina, u kojoj će se voditi samo blagolagoljivi razgovori o prosperitetu hrvatske zajednice. Formiranjem i forsiranjem lista A i B definitivno je povučena linija podjele, koja je u prvim mjesecima rada HNV-a sprečavala čak i najobičniji dijalog dviju strana. Rezultat takvoga nepomirljivoga pristupa bila su dva izlaska sa sjednice jedne skupine vijećnika, beskompromisni izbor vodstva, te jednostrano usvajanje Statuta.

Vremenom, liste A i B praktički su se izmiješale i nestale, jer su pojedini vijećnici, pa i čitave skupine, mijenjali strane, neki čak i više puta, no linija podjele i dalje je ostala. Tu je i danas.

Premda će neki reći kako je četiri godine djelovanja HNV-a obilježeno isključivo svadama, javnim prepucavanjem, ostavkama i smjenama, to je ipak samo vanjski dio. Neki su pomaci napravljeni, a svakako se moglo i moralo više.

Kako god bilo, država je u HNV-u dobila partnera za razgovor s hrvatskom zajednicom o četirima oblastima koje njeguju i čuvaju manjinski nacionalni identitet, a hrvatska je zajednica dobila predstavnika preko kojeg može formulirati svoje zahtjeve i tražiti da se njima udovolji.

Koliko su se vijećnici i dužnosnici HNV-a u prvome sazivu snašli u ulozi u kojoj prethodno nisu niti mogli biti, pokazat će djelovanje vijećnika i dužnosnika drugoga saziva, koji će, za razliku od svojih prethodnika, imati na čijem iskustvu učiti. Iako se još uvijek niti u naznakama ne zna kada će izbori za HNV, činjenica jest da današnjim danom sadašnjim vijećnicima mandat ističe de facto. Slijedi maglovito razdoblje u kojem će, možda, Vladina služba za ljudska i manjinska prava vijećnicima produljiti mandat u v. d. stanju na neodređeno vrijeme, no to će biti dovoljno samo za legalno, ali ne i potpuno legitimno funkcioniranje HNV-a i drugih manjinskih vijeća. Ukoliko uskoro ne bude izbora, otežavajuće okolnosti mogle bi potpuno nadjačati sve drugo, a osporavanje legitimnosti tada će biti teško zaustaviti.

Z. P.

Početna očekivanja velika, četverogodišnji se rezultati zbrajaju: cvjetni aranžman s Elektorske skupštine za HNV

Aspekti suvremenih svjetskih tokova

Globalizacija kao poku

Politika koja je i dalje organizirana teritorijalno, u sklopu nacionalnih država,

Piše: Željka Zelić

Pojam »globalizacija« u današnjem je rječniku više no uobičajen. Koristimo ga gdje i kad god stignemo, budući da je danas više-manje sve globalizirano. No, naizgled jednostavna konotacija koju ovaj pojam u sebi nosi, u stvarnosti podrazumijeva puno zamršenije odnose. Tim više nemoguće je razumjeti suvremene kretanje na različitim poljima čovjekova djelovanja bez razumijevanja

Svijet je postao globalno selo: Marshall McLuhan

onih tekovina koje sa sobom donosi globalizacija.

Davno je *Marshall McLuhan* rekao kako svijet postaje »globalno selo«. Koliko god ta njegova tvrdnja imala negativni prizvuk, činjenice i pojave s kojima se svakodnevno susrećemo govore upravo tomu u prilog. Kraj Hladnoga rata i pad Željezne zavjese samo su označile početak jedne nove ere u kojoj nam kako to tvrdi *Samuel Phillips Huntington* prijeti, ne sukob ideologija kako je to bilo s raznim »izmima« (komunizam, fašizam i dr.), nego »sukob civilizacija«.

ŠTO PREDSTAVLJA GLOBALIZACIJA?: Ako bismo pokušali definirati pojam globalizacije, lako bismo se našli pred nerazjašnjenom zagonetkom, budući da priznata i važeća definicija tog pojma ne postoji ni u znanstvenoj ni u javnoj debati. Mnogi su teoretičari pokušavali domisliti što bi globalizacija mogla značiti, a radi lakšega razumijevanja iste, spominjem ovdje samo neke od njih, kao što *Meghnad Desai*, za kojega globalizacija predstavlja »porast međusobne ovisnosti i integracije različitih ekonomskih sistema na cijeloj zemaljskoj kugli«. *Elmar Altvater* pak smatra kako ona predstavlja »proces prevladavanja historijski nastalih granica te

sinonim za eroziju (ne za nestajanje) suvereniteta nacionalnih država i predstavlja 'odvajanje' tržišne ekonomije od moralnih pravila i institucionaliziranih veza

Sukob civilizacija:
Samuel P. Huntington

društva«. Globalizacija bi pak po *Malcolmu Watersu* mogla predstavljati i »socijalni proces tijekom kojeg opada utjecaj geografskog položaja (granica) na socijalni i kulturni angažman, a ljudi postaju svjesni slabljenja tog utjecaja. Globalizacija ne implicira homogenizaciju, već implicira veću povezanost i deteritorijalizaciju«.

Sve navedeno mogli bismo sažeti u jednostavnu formulaciju kako

u današnjemu globaliziranom tj. umreženom svijetu udaljena mjesta postaju do te mjere povezana da događaji u jednom mjestu mogu biti uzrokom ili posljedicom događaja u nekom drugom, koje je stotinama kilometara udaljeno, i obrnuto. Ne čudi stoga što je globalizacija danas vidljiva i u našoj široj i daljoj životnoj okolini, društvu, kulturi (u obliku »amerikanizacije« kulture, osvješćivanja lokalnih i regionalnih kultura) i ekonomiji (ogromnom porastu trgovine, globalizaciji financijskoga tržišta, transnacionalnoj proizvodnji i kraju nacionalnih ekonomija). Možda ne najvažniji, ali onda zasigurno najrasprostranjeniji i najtransparentniji oblik globalizacije jest onaj na području politike, koja se ogleda u utrci vodećih tvrtki koje ograničavaju prostor za djelovanje nacionalnih politika, jer se mnogi problemi sada mogu rješavati samo na internacionalnoj razini, tj. globalno. Politika koja je i dalje organizirana teritorijalno, u sklopu nacionalnih država, povlači se pred porastom internacionalno, tj. globalno organizirane ekonomije.

PRODUBLJIVANJE DEMOKRATSKIH DEFICITA: Pojavi globalizacije znatno je doprinijela i liberalizacija, osobito ona na području trgovine, što je znatno

SADRŽAJ

Aspekti suvremenih svjetskih tokova Globalizacija kao pokušaj denacionalizacije	4,5
Održana tribina Udruge poljoprivrednika Subotica Poljoprivrednici ustraju pri svojim zahtjevima	8,9
Simpozij »O Bunjevcima« Zaključci sa »znanstvenog« skupa	16
U Subotici održana književna večer posvećena djelu Lazara Merkovića Razora – čuvar intelektualnog kontinuiteta	28
Večer posvećena hrvatskom pjesniku Jakovu Kopiloviću Poezija je bila njegov život	32

Dujizmi

- ▶ *Ustajući protiv poluistina, nasjeo sam na čistu laž.*
- ▶ *Od naivaca do naivčina najkraći je put.*
- ▶ *Ako je to standard, napraviti ćemo traku i za petu kolonu.*

ušaj denacionalizacije

povlači se pred porastom internacionalno, tj. globalno organizirane ekonomije

osiromašilo već siromašne zemlje. Naime, da bi se postalo dio globaliziranoga svijeta moraju se prihvatiti svi uvjeti vodećih kako bi se dobio i neznatni medijski ili neki drugi prostor. Dobar primjer za to mogla bi biti i Hrvatska, a ništa manje ni Srbija, u kojima su domaći proizvođači nedovoljno zaštićeni, a još manje subvencionirani od strane države. Jasno, pomaci na tom polju vidljivi su, ali još uvijek nedovoljni da bismo mogli reći da su u odnosu na neke druge zapadne države domaći proizvođači na dobitku. I u domaćim se trgovinskim lancima kupci češće odlučuju za ono što nije »domaće« jer je strano nerijetko jeftinije. Opći pad standarda ili stagnacija doprinijeli su tomu da će prosječni građanin prije kupiti ono što je jeftinije, a manje kvalitetno. Zbog toga na primjer, od 1997. godine Hrvatska gospodarska komora

Iz svega rečenog, postaje jasno da globalizacija predstavlja eroziju nacionalne države tj. oblik

našima koje nije moguće kontrolirati. Neoliberalna politika prema globalizaciji ima mnoge negativne posljedice s obzirom na povećano ekološko uništavanje (degradaciju), na održavanje razine siromaštva, pogoršanje radnih uvjeta, različite oblike kulturnog nasilja, na proširenje neutemeljenih nejednakosti, te na produbljivanje demokratskih deficita. Budući da mnogi danas sanjaju o sintagmi »put ka Europi«, ista ta Europska unija mogla bi se shvatiti i kao produkt globalizacije pretočene u transformaciju nacionalnih država i udruživanje u nadnacionalne saveze, a produkt te transformacije jest inverzija odnosa polis vs. kozmopolis. Ili, ako ćemo drukčije reći, EU predstavlja svojevrsni pokušaj ostvarenja Kantove ideje »vječnoga mira« i praktičnog kozmopolitizma i odgovora na globalizaciju. Ustav EU mogao bi se shvatiti kao pokušaj oživotvorenja ideje svjetskog građanstva i velike federacije europskih naroda tj. ideje »vječnog mira« u Europi. Ideja kozmopolitizma poklapa se s pokušajem stvaranja globalne demokracije,

čiji je primjerak Europska unija, a kozmopolitska koncepcija EU očituje se u »jednakim pravima svih državljana i stranaca«.

Iako govor o globalizaciji u nekoliko navrata potiče pesimističke misli i ne budi neku veliku nadu kad su nacionalne države u pitanju, globalizacija nije nužno dobra ili loša, jer njene su posljedice uvelike rezultat ljudskih odluka o kojima se može raspravljati i koje se mogu promijeniti. Unatoč brojnim negativnim učincima globalizacije kao što su terorizam, problem nacionalne i međunarodne sigurnosti, ilegalne migracije i ksenofobija, pogrešno bi bilo reći kako je negativno sve vezano uz globalizaciju. Nove informatičke tehnologije, globalizacija informacija i digitalizacija društva donekle bi se mogle smatrati pozitivnim učincima globalizacije, budući da je njima u prvom redu skraćeno vrijeme komuniciranja. No, o pozitivnim, ali i negativnim aspektima globalizacije bit će riječi u nekom od sljedećih nastavaka rasprave o toj temi.

Erozija suvereniteta: Elmar Altvater

provodi akciju »Kupujmo hrvatsko«, a sve u cilju zaštite domaćih proizvođača i njihovih proizvoda.

denacionalizacije, a osim toga produbljuje jaz između bogatih i siromašnih te daje poticaj miliju-

Godišnja priznanja Media Servisa

Ana Rukavina osoba godine

Prema izboru 200 hrvatskih novinara iz svih medija dodijeljene su godišnje nagrade najuspješnijim pojedincima iz svijeta sporta, glazbe, poduzetništva i politike

Piše: Dražen Prčić

Smaragdna dvorana zagrebačkoga hotela »Regent Esplanada« ugostila je, u utorak 12. prosinca, laureate godišnjih nagrada, koje prema izboru 200 novinara iz svih hrvatskih medija dodjeljuje Media Servis. U nazočnosti velikog broja svečanih uzvanika ovu prestižnu nagradu novinarske struke dobili su: *Janica Kostelić* (sport), *Zlatan Stipišić Gibonni* (glazba), *Ivica Todorić* (poduzetništvo) i *Ivo Sanader* (politika), dok je za osobu godine, posthumno izabrana nedavno preminula novinarka *Vjesnika*, **Ana Rukavina** zasluživši ovo priznanje za požrtvovani rad oko pokretanja zaklade »Želim život«, danas pod njenim imenom, posvećene budućem čuvanju matičnih stanica, neophodnih oboljelima od leukemije i kancernih oboljenja.

Ana Rukavina

Mlada novinarka »Vjesnika« uputila je ljetos hrvatskoj javnosti poziv za pomoć pod nazivom »Želim život« u nastojanju da prikupi novac za nastavak liječenja od opake bolesti. Nažalost smrt je bila brža, a njezina posljednja želja bila je osnivanje zaklade pod istim imenom i usmjeravanje prikupljenih sredstava za najbolji način čuvanja matičnih stanica, nužnih za liječenje oboljelih osoba od leukemije i kancernih oboljenja. Zaklada »Želim život - Ana Rukavina« nastaviti će njenu životnu misiju u nastojanju pomoći svima kojima je ona neophodna.

Janica Kostelić

Snježna kraljica je u protekloj sezoni zaokružila svoju impresivnu sportsku karijeru osvajanjem još dvije olimpijske medalje (zlatu i srebru), pobjedom u Svjetskom kupu (generalni plasman) i osvajanjem naslova u slalomskoj konkurenciji.

Zlatan Stipišić Gibonni

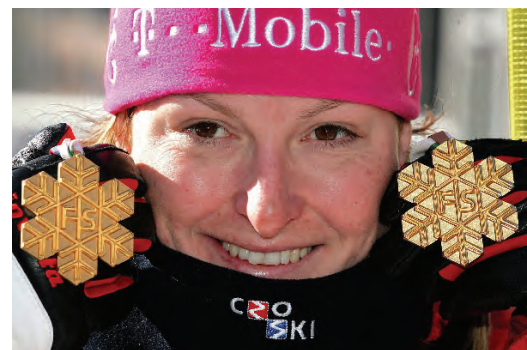
Posljednjim albumom »Unca fibre« ovaj splitski glazbenik je postavio još više standarde u hrvatskoj pop glazbi i potvrdio primat jednog od najkompletnijih glazbenika svog vremena.

Ivica Todorić

Vlasnik »Agrokora« velikog trgovačkog konzorcija koji u svom sastavu okuplja brojne tvrtke, posve zaslužio je nagrađen za svoj doprinos na promicanju hrvatskoga gospodarstva i poduzetništva.

Ivo Sanader

Hrvatski premijer zasigurno je najzaslužniji za proces približavanja Europskoj uniji, napredak u rješavanju aktualnih državnih problema i razvoj demokratizacije, a nagrada novinarske struke i često najžešćih kritičara najbolja je potvrda kvalitete njegovog političkog rada.

Odvajanje Hrvatske od Turske u pregovorima s EU

Europska unija je 11. prosinca djelomično zamrznuła pregovore s Turskom koja odbija normalizirati odnose s Ciprom. Nakon višesatne rasprave u Bruxellesu prihvaćen je prijedlog Europske komisije od 29. studenoga, da se Turskoj onemogućiti otvaranje pregovora u osam poglavlja dok ne ispuni obveze koje je preuzela potpisivanjem Protokola iz Ankare, to jest dok ne otvori svoje pomorske i zračne luke za ciparske brodove i zrakoplove.

Istoga dana Hrvatska je navečer otvorila i na istom sastanku privremeno zatvorila pristupne pregovore s Europskom unijom o poglavlju obrazovanje i kultura. Time je konačno razdvojen njezin proces pristupanja EU-u od turskog, koji je do sada tekao paralelno i odagnali strahovi kako će Hrvatska biti vezana uz tursku sudbinu u EU.

Hrvatska ministrica vanjskih poslova i europskih integracija **Kolinda Grabar-Kitarović**, koja je vodila hrvatsko izaslanstvo, izrazila je zadovoljstvo privremenim zatvaranjem pregovora o ovom poglavlju te najavom mogućnosti otvaranja pregovora o još tri poglavlja europske pravne stečevine i to do kraja ove godine.

J. D.

Četiri godine od osnutka HNV-a

Put nije bio lak

Predstoje nam mnoge aktivnosti kako bi hrvatska zajednica došla na onu razinu na kojoj su ostale zajednice s kojima skupa živimo, kaže predsjednik Hrvatskog nacionalnog vijeća Josip Z. Pekanović

Hrvatsko nacionalno vijeće 15. prosinca obilježava četiri godine od svoga osnutka, a taj datum je HNV usvojio i kao jedan od četiri službena praznika hrvatske zajednice. U svome prvome četverogodišnjem mandatu HNV je imao dva predsjednika, *mr. sc. Josip Ivanović* bio je na dužnosti predsjednika od osnutka Vijeća do ožujka 2005. godine kada je podnio ostavku a na njegovo mjesto je izabran *Josip Z. Pekanović*.

Što je sve urađeno, a što započeto tijekom proteklog četverogodišnjeg razdoblja postojanja Vijeća hrvatske nacionalne manjine? Odgovor na ovo pitanje dobili smo samo od aktualnog predsjednika, dok od prvoizabranoga predsjednika zbog, kako je rekao, prezaustetosti nismo mogli dobiti izjavu za ovaj broj.

TEŽAK PUT: »U relativno kratkom razdoblju hrvatska zajednica u Srbiji prešla je vrlo značajni put koji je počeo progonom, a stigao je do visoke razine ostvarenih manjinskih prava. Taj put nije bio lak i nije priveden kraju. Predstoje nam mnoge aktivnosti kako bi hrvatska zajednica došla na onu razinu na kojoj su ostale zajednice s kojima skupa živimo«, kaže Pekanović. »U proteklom razdoblju osnovane su ili aktivirane brojne hrvatske institucije, aktivno djeluje tridesetak kulturno-umjetničkih udruga, Demokratski savez Hrvata u Vojvodini, Hrvatsko akademsko društvo, NIU Hrvatska riječ, Matica hrvatska i druge. Hrvatska zajednica je usvojila svoju zastavu, grb, četiri službena praznika, Skupština Vojvodine uvrstila je hrvatski jezik među službene jezike u pokrajini, imamo zastupnike u Skupštini AP Vojvodine i vijećnike u općinama Subotica, Sombor i Apatin. U spomenutim općinama imamo u osnovnim školama nastavu na hrvatskom jeziku. Imamo radijske i televizijske emisije, a 2004. godine su Republika Srbija i Republika Hrvatska potpisale Međudržavni sporazum kojim se garantiraju prava Hrvatima u Srbiji i Srbima u Hrvatskoj. Ovaj Sporazum međutim još nije u potpunosti realiziran glede prava Hrvata u Srbiji te će jedna od glavnih budućih zadaća za HNV biti da ih realizira. Naime, taj sporazum, među ostalim, garantira i pravo na zastupanje u predstavničkim tijelima na svim razinama od općina preko pokrajine do republike što su Srbi u Hrvatskoj realizirali dok mi samo djelomično. Očekujemo, dakle, da ćemo u budućnosti i mi imati svoje zastupnike u republičkom parlamentu«, ističe Pekanović.

ZNAČAJNI SUSRETI: Za protekle dvije godine bilo je dosta značajnih događanja, rezimira Pekanović, ističući posebno susrete predstavnika hrvatske zajednice s najvišim dužnos-

Očekujemo svoje zastupnike u republičkom parlamentu:
Josip Z. Pekanović

nicima Republike Hrvatske i Republike Srbije te s predstavnicima međunarodnih institucija kao što su Organizacija za europsku sigurnost i suradnju, tijela Europske unije te Ujedinjenih naroda.

»U srpnju 2005. godine hrvatsku su zajednicu posjetili predsjednik Republike Hrvatske *Stjepan Mesić* i predsjednik Srbije *Boris Tadić*. Ovaj je posjet bio velika moralna potpora

DOBRA SURADNJA: Tijekom dvije godine česti sastanci su održavani i s visokim republičkim čelnicima posebno u okviru republičkog Savjeta za nacionalne manjine, kojemu je predsjednik Koštunica. »Premijer je obećao da će i predstavnici hrvatske zajednice biti uključeni u najviše državne institucije, na žalost to je dobrim dijelom ostalo na obećanju i očekujemo da će to u sljedećem razdoblju biti realizirano«, kaže Pekanović.

Intenzivni kontakti su bili i na pokrajinskoj razini, a predstavnici Hrvata su uključeni i u Savjete za međunacionalne odnose u svim općinama gdje žive. Intenzivirana je suradnja na kulturnom i gospodarskom planu s Vukovarsko-srijemskom županijom, Hrvatskim poslovnim klubom koji djeluje u Srbiji te predstavništvom Hrvatske gospodarske komore u Beogradu, navodi Pekanović među ostalim, te ističe kako je i na planu informiranja učinjen pomak nakon izbora novog rukovodstva RTV. Sudske tužbe protiv hrvatskih novinara su povučene, a novu emisiju na hrvatskom jeziku kreira uredništvo koje je formirano na prijedlog HNV-a, no, dodaje on, još uvijek dio dogovora nije realiziran te tako ostaje da se u 2007. godini hrvatskoj zajednici omogući veći broj emisija na vojvođanskoj televiziji i uvede radijski program.

»Vrlo dobru suradnju imamo s matičnom domovinom Hrvatskom počevši od najviših

Svečana akademija

Svečana akademija u povodu četvrte godine od osnutka Hrvatskog nacionalnog vijeća bit će održana 15. prosinca s početkom u 11 sati u Velikoj vijećnici Gradske kuće u Subotici. U kulturno-umjetničkom dijelu koncerta nastupit će Subotički tamburaški orkestar pod ravnanjem Stipana Jaramazovića i recitatori, članovi »Hrvatske čitaonice«.

za našu hrvatsku zajednicu i za daljnji rad. Listopada 2005. godine na poziv Europskog parlamenta u Bruxellesu sam iznio detaljnu problematiku s kojom se hrvatska zajednica suočava u Srbiji. Nakon toga su poduzete određene mjere i poslije toga se vidno poboljšao status naše i ostalih manjinskih zajednica. Krajem prošle godine, na poziv premijera Srbije *Vojislava Koštunice* posjetio sam Zagreb u službenom izaslanstvu Vlade Srbije što je vrlo dobro odjeknulo i u Hrvatskoj i u Srbiji, a tom gestom premijer Srbije je stavio do znanja da ima respektabilno stajalište prema hrvatskoj zajednici u Srbiji. Tada je uspostavljen kontakt i s čelnicima srpske manjinske zajednice u Hrvatskoj«, navodi Pekanović.

državnih institucija predsjednika Republike, Sabora, Vlade i ostalih institucija i koristim priliku zahvaliti se na dobroj suradnji i potpori koju dobivamo od Hrvatske, kako financijskoj, tako i moralnoj i političkoj. Posebno se zahvaljujem na dobroj suradnji koju imamo s hrvatskom diplomacijom u Srbiji, Veleposlanstvom u Beogradu i Generalnim konzulatom u Subotici. Uvjeren sam da će hrvatska zajednica u sljedećem razdoblju, ne čekajući dugo, ostvariti sva ona prava koja imaju i ostale manjinske zajednice koje su ta prava ostvarivale decenijama unazad i da ćemo skupa s njima dostići razinu europskih manjinskih prava«, kazao je Pekanović.

J. D.

Održana tribina Udruge poljoprivrednika Subotica

Poljoprivrednici ustraju pri svojim zahtjevima

*Ministar koordinator Predrag Bubalo potpisao program, ali uskratio potpis na javni oglas za davanje u zakup poljoprivrednog zemljišta u državnom vlasništvu * Licitacije se odlažu, državno zemljište se i dalje besplatno koristi, a poljoprivrednici ostaju pri svojim zahtjevima za davanje prednosti seljacima*

Tribina poljoprivrednika, koja je održana u utorak u Subotici u organizaciji Udruge poljoprivrednika trebala je, prema planu, pojasniti zainteresiranim postupačima davanja državnog poljoprivrednog zemljišta u zakup. Naime, u vrijeme zakazivanja tribine sve je govorilo u prilog tomu kako će ovaj proces započeti ove godine i kako će prve licitacije za zemljište u Bačkim Vinogradima, Bajmoku, Čantaviru i Tavankutu biti održane 27. i 28. prosinca. Tri općinske komisije zadužene za implementaciju Zakona o zemljištu završile su svoj posao, Skupština je usvojila program zaštite, uređenja i korištenja zemljišta, napravljene su katastarske karte i što je najvažnije ministar-koordinator Ministarstva za poljoprivredu *Predrag Bubalo* stavio je svoj potpis i time dao suglasnost na ovaj program.

Nakon toga Komisija za provođenje javnog nadmetanja za davanje zemljišta u zakup, pripremila je javni oglas s potpuno istim kriterijima koji su bili usvojeni i na koje je dobivena suglasnost od ministra ali ovoga je puta potpis uskraćen a usmeno je dana primjedba kako točka prema kojoj pravo na javno nadmetanje u prvom krugu imaju registrirana poljoprivredna gazdinstva kojima je sjedište na teritoriju mjesne zajednice čiji se barem dio nalazi u katastarskoj općini koja je predmet izdavanja zemljišta, nije sukladan zakonima i Ustavu.

PRVO MOŽE, ONDA NE MOŽE: »Konsenzusom je u Skupštini usvojen program izdavanja državnog zemljišta u zakup, sve su ga stranke u Skupštini podržale i dobivena je suglasnost ministra Bubala. Kod Oglasa je došlo do problema. Ministarstvo poljoprivrede se izjasnilo da to ne može tako«, kazao je predsjednik Komisije za zaštitu, uređenje i korištenje poljoprivrednog zemljišta *Petar Kuntić*. »Sastavni dio plana i programa je ograničenje u prvom krugu kojim se određuje da se mogu natjecati samo oni kojima je sjedište u katastarskoj općini u kojoj se nalazi i zemlja koja se daje u zakup. U Ministarstvu je rečeno kako to nije po Ustavu, no i da može biti sastavni dio programa ali tek kao peti kriterij. To, međutim, mijenja

čitav smisao našeg programa, u kojem je uzeto u obzir i mišljenje Udruge poljoprivrednika. Naime, ukoliko bi se zadržalo ograničenje, cijene zakupa bile bi otprilike po sadašnjim tržišnim cijenama oko 10.000 dinara dok, ako

uđu u licitaciju tajkuni, cijene će otići previsoko i neće ih moći zakupiti poljoprivrednici«, pojašnio je Kuntić.

Sumirajući događaje od prošle srijede, kada je ministar uskratio potpis, Kuntić je poljo-

Kombinati i tajkuni i dalje rade »tuđu zemlju«

Bivši ministri poljoprivrede Ivana Dulić Marković i Goran Živkov i član UO »Udruga poljoprivrednika Subotice« Pavle Kujundžić

privrednicima prenio kako je »u petak održan hitan sastanak tri komisije i usvojen je zaključak prema kojem se ostaje pri stavu kako je i predviđeno, što je Skupština Općine Subotica usvojila i na koji je Ministarstvo poljoprivrede jednom već dalo suglasnost«, te je dodao kako u cijelome ovome procesu postoje snažni pritisci od strane Agrokombinata, sindikata i moćnih privatnika.

TKO ODLUČUJE?: Donedavni ministar poljoprivrede *Goran Živkov* kazao je kako je Zakon o zemljištu dao moć lokalnim samoupravama da odlučuju kome žele dati zemlju u zakup. »Zemlju treba dati seljacima i mora postojati ograničenje od 100 hektara. Vrbas i Kikinda, gdje to nije učinjeno, jako su loši primjeri«, kazao je te je ocijenio kako, prema postojećim zakonima, postoji prostor da se dobije suglasnost za subotički program. Međutim, dodao je, »katastarsko ograničenje« jest diskriminacija i ako se netko žali više se

ne pita Ministarstvo, ide se na sud i onda mogu nastati problemi.

Bivša ministrica poljoprivrede i potpredsjednica Vlade *Ivana Dulić Marković*, istaknula je kako joj je drago što je u Subotici postignut konsenzus oko uvjeta za davanje u zakup poljoprivrednog zemljišta, te se založila da se istraje na tomu. Ona je oštro kritizirala one koji bez ikakvog rješenja, i dalje koriste državno zemljište i poručila da je zakon na strani onih koji po propisanoj proceduri, znači putem licitacije, uzimaju u zakup zemljište a ne na strani onih koji, protivno zakonu, i dalje besplatno koriste državno zemljište.

Član Upravnog odbora Udruge poljoprivrednika *Danijel Kovačić* pozvao je poljoprivrednike da se izjasne i odluče hoće li i dalje inzistirati na programu koji su usvojili ili će prihvatiti odluku Ministarstva i »katastarsko ograničenje« staviti tek na peto mjesto.

Predsjednik Komisije za davanje mišljenja

O aktualnim temama u poljoprivredi

na prijedlog programa, koju čine predstavnici poljoprivrednika i kombinata *Arpad Zabos* na kraju je istaknuo kako za sada postoji pismena suglasnost ministra na Program te usmena primjedba na Oglas te je istaknuo kako je cilj ovog programa pomoći seljaku, a iz primjera iz drugih općina se zna da ukoliko nema »katastarskog ograničenja« onda će tajkuni odnijeti svu zemlju. On je ponovio stav sa sastanka tri općinske komisije da se ostaje pri definiranim zahtjevima i pozvao poljoprivrednike da i oni ustraju.

Tijekom rasprave, koju je vodio predsjedavajući UO Udruge poljoprivrednika *Andrija Ivanković*, poljoprivrednici su se većinom izjašnjavali za postojeći program te su na kraju glasanjem to i potvrdili.

Kako sada stvari stoje, ocjena je sudionika tribine, do konca godine neće se moći održati licitacije, budući da se bez potpisa ministra ne može krenuti u ovaj proces.

KAKO DALJE?: Udruga poljoprivrednika, kaže *Danijel Kovačić*, neće odustati od svojih zahtjeva i truditi će se istjerati stvar do kraja, »a ako se to ne ostvari moguće su i daljnje akcije u ostvarivanju naših interesa putem oblika građanske neposlušnosti. Dobili smo rok od mjesec dana ovu stvar istjerati do kraja, komisije se trebaju sastati i sada je problem u njihovim rukama, koje imaju isti stav kao i udruga poljoprivrednika. Nitko sada ne želi popustiti, no ostaje pitanje što dobivamo s tim, jer mi tražimo prednost za naše seljake a ono što nam se želi nametnuti je da se to pravo ukloni a seljak u tim uvjetima neće imati šanse na licitaciji i zemlju će odnijeti oni koji su je i do sada besplatno koristili.« *Kovačić* dodaje, kako postoji velika zainteresiranost individualnih poljoprivrednika za zakup zemlje i da je svakako nema dovoljno.

Predsjednik Komisije za zaštitu, uređenje i korištenje poljoprivrednog zemljišta *Kuntić* kaže kako ova komisija nastavlja dalje posao na sedam katastarskih općina koje su preostale a Komisija za davanje suglasnosti će nakon dodatnih informacija iz Ministarstva poljoprivrede zakazati sastanak na kojem će donijeti svoj stav, a »bez mišljenja poljoprivrednika mi ne možemo ništa«.

Prema očekivanjima sudionika tribine cijela rašomonijada oko davanja u zakup državnog zemljišta trebala bi se završiti do izbora, premda je bilo i takvih prijedloga da se sačeka izbor nove Vlade i onda nastavi ovaj proces. No, u tom slučaju državno zemljište neki i dalje koriste besplatno a općine ostaju bez priliva novca iz zakupa, koji je namijenjen mjerama zaštite i uređenja poljoprivrednog zemljišta.

Jasminka Dulić

Lazar Merković, književnik, prevoditelj, novinar

Književni časopisi – silnice hrvatskog kulturnog kontinuiteta

Nakon svega što sam doživio za 80 godina života i 63 godine od kako pišem i prevodim, čini mi se, katkada, da će ovaj mrak koji je posvuda oko nas, vječno potrajati. Mrak koji je prozeo mnoge s kojima smo, donedavno, surađivali. Zaprepašten sam kako bez grižnje savjesti odvaljuju sve krupnije gluposti, i sve gluplje djeluju, misleći pri tom da rade najbolje što mogu!

Intervju vodio: Milovan Miković

Nakon više od šest desetljeća književnog i kulturnog djelovanja, iza Lazara Merkovića (Subotica, 14. lipnja 1926.) stoji dinamičan i buran, nadasve raznovrstan život, pjesnika, romanopisca, prevoditelja, ali i pokretača časopisa – čovjeka koji je puno učinio da ne samo časopis »Rukovet« nastane i da se održi nakon pokretanja, nego i da se u njemu okupi velik broj mladih, darovitih ljudi, kojima je pružao prostor za ispitivanje vlastitih literarnih stvaralačkih mogućnosti.

U književnom svijetu javlja se davne 1947. godine, objavljujući svoje prve pjesme u beogradskoj »Mladosti«. Njegova prva zbirka poezije »Odbljesci« tiskana je 1953. godine; četiri godine kasnije objavljuje knjigu pjesama »Između dva pola«, a do pojavljivanja njegove posljednje pjesničke knjige »Osame« (1988.) protekla je čak trideset i jedna godina. Autor je i jednog romana »Put dug pet života«, koji je objavljen 1963. godine. Prevodio je s mađarskog, a neka njegova djela prevedena su na mađarski, makedonski, rumunjski i slovački jezik.

HR: Kako Vam se danas, s odstojanja dugog preko šest desetljeća, doima početak?

Imao sam sreće što sam znao nešto malo više od svojih vršnjaka i počeo ih okupljati, a moram reći imao sam, također, i pristojnu potporu naših starijih pisaca, prvenstveno Balinta Vujkova i Matije Poljakovića, te još nekih ljudi katoličke provenijencije, uz pomoć kojih sam uspostavljao silnice našeg, hrvatskog, kulturnog kontinuiteta. Zapravo, nije prošlo ni deset dana od mog povratka u Suboticu, te 1955. godine, a već sam počeo pripreme za pokretanje časopisa »Rukovet«. Imao sam, dakako, i punu podršku vodećih političkih struktura grada. Tada sam postavio sebi za cilj izgradnju kulturnih spona i kulturnog kontinuiteta nadasve Hrvata, ali također i Srba i Mađara. Drugim riječima, u »Rukoveti« koja je, ipak, bila osnovana kao prvenstveno hrvatski usmjeren časopis, prema ondašnjim shvaćanjima trebalo je biti mjesta i za stvaratelje iz redova drugih naroda. Tako smo mi Hrvati, tih godina, bili uistinu poveznica tri književnosti i tri kulture u ovom gradu.

HR: Može li se taj dio prijednog puta ocijeniti uspješnim?

Može, unatoč ne malih početnih poteškoća. Kolikogod je Uredništvo »Rukoveti« brzo formirano, i dobilo potrebnu potporu, uključujući i novac, pokazalo se da vlast ne prihvaća cjelokupnu listu mogućih suradnika koju sam bio dužan priložiti uz elaborat o osnutku časopisa. Od oko 150 pisaca, publicista i drugih stvaratelja vičnih peru, prije svega Hrvata, ali i Mađara pa i Srba, koje sam kandidirao kao buduće svoje suradnike, političari su, na čelu s Milanom Martinovićem Metalcem, odmah na startu odbacili – polovicu! Naprosto su, crvenom olovkom, uz svako ime stavljali plus, ili minus! Jednima se prigovaralo da su nacionalisti, drugima da su pod utjecajem Crkve, ili klero-fašisti, treće su sumnjivali za suradnju s okupatorom, itd. Prava istina krila se iza nečeg drugog; Zapravo su se slabo ili nikako obrazovani i još gore informirani vlastodršci, uplašili intelektualaca, školovane i građanske usmjerene elite. Uhvatio me je očaj! Dvojio sam; što poduzeti – prihvatiti se rada, ili odmah odstupiti? No, neki se prkos u meni tada začeo, bilo je to ožujka 1955. Pristanem da me imenuju glavnim i odgovornim urednikom »Rukoveti«, onoj crvenoj olovci usprkos i njenom razornom učinku, a do lipnja 1960. godine, do kada sam bio na čelu časopisa, gotovo sve one »nepodobne sumnjivce« uspio sam progurati na stranice »Rukoveti«. Cijena je bila, među ostalim, redigiranje polupismenih tekstova svih onih političara od kojih sam zavisio! Od njihovih sam loših uradaka morao praviti jezično suvisle tekstove, a nekima čak prirediti memoare i sl. Razumije se, besplatno! Ovo se ponavljalo i kasnije, sedamdesetih i osamdesetih godina, pa i onda kada sam javno i te kako bio nepodoban, ali toga je bilo i u skorije vrijeme. Pa, i među nama je, oduvijek, bilo i balvana i pismenih ljudi! Ni danas nije mnogo bolje!

HR: Unatoč svih poteškoća »Rukovet«, tih godina nadasve hrvatski književni časopis, uživa punu potporu gradskih i pokrajinskih vlasti, pa i kasnije (1970.-1972.), te raspolaže s dovoljno novca za rad, tiskanje časopisa i honorare suradnika.

Upravo tako! Ne treba smetnuti s uma da smo Balint Vujkov i ja imali reputaciju povratnika iz logora, dok je Matija Poljaković došao iz vojske gdje je obnašao odgovorne dužnosti, ali odmah moram istaći, kako god to danas nekome moglo izgledati malo vjerojatno, mi smo već tada bili u oporbi naspram službene politike. Naprosto zato jer se za razliku od mnogih drugih nismo osjećali kao krivci, što nas je držalo i onda ako smo imali drugačije mišljenje od onih na čelnim mjestima. Iskustvo stečeno u istražnim zatvorima, logorima i u ratu očvrstnulo nas je, lišilo straha, davalo nam hrabrost... Političarima ogrezlim u staljinizmu počeli smo spominjati demokraciju...

HR: Nije valjda da ste u ratu, u zatvoru i logoru upražnjavali demokratsko ponašanje?

Jesmo! To nas je održalo! Između nas uhićenika ili logoraša – vladala je demokracija! I te kakva! Ništa nismo činili dokle god se svi ne bismo izjasnili o onome što smo kanili poduzeti protiv zatvorske ili logorske uprave, na opću korist, itd. Međutim kada smo došli kući, izbjegavši smrt, dočekale su nas bedastoće koje su se ne rijetko kosile sa zdravim razumom! Pogotovu stoga što smo mi većinom – Hrvati i Mađari, skoro odreda, a i mnogi ovdašnji Srbi – bili odgojeni na zasadima kršćanskog morala i europske kulture, pa su naša poimanja onoga što jest humano, a što nije, često i brzo dolazila u opreku sa službenim stajalištem, a to je postupno dovelo do našeg potpunog i trajnog konfrontiranja s režimom i neminovnog razlaza! Samo 2-3 godine nakon oslobođenja stariji su počeli vraćati partijske knjižice, dok su mnogi, i stariji i mlađi, zbog svojih stavova, izbačeni iz Partije i SKOJ-a.

HR: Jeste li doista računali s posljedicama, ili ste se, ipak, nadali da će vam, možda, kao i uvijek do tada, progledati kroz prste?

Od samog početka smo slutili, kasnije i pouzdano znali da ni prema nama neće biti vječno popustljivi, te da će režimskom taktiziranju doći kraj kada od nas dobiju ono što su željeli, ali se nismo mogli ni miriti sa svim manipulacijama kojima je vlast pribjegavala, pogotovu s mladima. Uostalom, mi smo već puno toga prošli i štošta vidjeli, do tada, i znali smo da svaki režim manipulira s omladinom. Tako je bilo i prije rata i za vrijeme II. svjetskog rata i odmah po oslo-

bodenju, a i danas je tako! I počeli smo ozbiljno strahovati od toga što sve mogu poduzeti rukovodioci, koji su postajali naglašeno arogantni i beskrupulozni, od najniže razine do vrha države. Najteže nam je padalo što su nam kidali kontinuitet kojega smo postupno i mukotrpno uspostavljali, zdušno se boreći za svako ime, uvijek ga iznova narušavajući, zasipajući nas besmislenim optužbama! Ne rijetko bedastim konstrukcijama i notornim lažima! Do bola glupima! Tako su mene jednom prigodom optužili da sam, tobože, bio u streljačkom stroju koji je pobio stotine nevinih ljudi kojima je kasnije podignuta »Ptica slomljenih krilak«, a istina je da sam tada nosio prugastu odoru u njemačkom logoru! Drugi put sam, navodno, bio bornik u ustaškoj odori, što se borio pod Staljingradom, a ovu je beskrupuloznu i stupidnu, laž proturao jedan među ovdašnjim novijim hrvatskim čelnicima,

tvrdći kako on to pouzdano zna, jer je iz pravih izvora informiran! Previđajući da ta insinucija više svjedoči o njemu, nego o meni koji sam u vrijeme bitke za Staljingrad bio malodobnik, a uhićen kao suradnik NOP-a, te nakon višemjesečne istrage i torture osuđen od Mađarskog vojnog suda, te odmah upućen na izdržavanje zatvorske kazne i potom upućen na raščišćavanje neeksplodiranih bombi u Novom Sadu, pa u njemačke koncentracione logore, sve do lipnja 1945. godine. Kasnije je taj lažac imao dovoljno debeo obraz da od mene traži različite usluge, da mu napišem ovo ili ono, itd. Politika svašta načini od čovjeka. Nije ni danas ništa bolje s takvima, zar ne?

HR: Stječe se dojam da su te čistke bile stalne, sustavne...

One su, gotovo, bile svakodnevice. No, mi smo poslije svake čistke kretali iznova. Intelktualcima,

bolje reći piscima ostaje samo da se drže etičkih postulata, koji su oduvijek vrijedili, još od antičkih vremena, i vlastite estetike, drugim riječima, da sanjaju i pišu, već koliko tko može i zna u skladu sa svojim darom, ostvarujući i jedan kontinuitet čestitosti, čistoće i ljepote. Poslije II. svjetskog rata, bili smo poneseni snom o boljem životu i konfrontirali smo se koliko smo mogli, sve do »hrvatskoga proljeća«, a onda su nas ušutkali na 5, 10, 15 ili 20 godina, kako koga! Proglašavajući nas i uhatima i repatima, ime nam brišu još i sada, svaki puta kada uzmognu. Danas u tome prednjače egomanijaci, spregnuti s dijelom politike i onima koji će, koliko sutra, biti prepoznati kao ovdašnji tajkuni. Među onima koji to sada čine ima i takvih koji su se, koliko jučer, zaklinjali u Marksa i Engelsa, Tita i Kardelja, a danas su im puna usta Gospodina Boga našega, Blažene Djevice Marije i Isusa Krista, ali odaje ih uvijek ista bezočnost i podlaštvo u javnoj komunikaciji, sklonost otimačini i prisvajanju tuđih ostvarenja, a nadasve animozitet prema intelektualcima, koje ne uspijevaju kontrolirati, a pogotovu strah od pjesnika, spisatelja i njihova djela što će trajati kroz vrijeme i sve nadživjeti postajući trajnim znakom i svjedočanstvom. Nemojmo zaboraviti ni »tresikruškaše« koji bezočno preotimaju tuđ višedesetljetni intelektualni trud i djelo.

HR: Je li se, ipak, nešto promijenilo od vremena Vaših početaka, do danas?

Mislim da je i sada mnogo toga manje-više isto, kao što je bilo i prije. Bojim se da se čovjek, barem ovdje, mentalno najsporije mijenja. Istini za volju, tijekom 60-ih i početkom 70-ih godina kada pismenost i obrazovanost počinju dobivati na značaju, radi čega su se već i partijski kadrovi počeli školovati po kojekakvim srednjim i višim (mahom uzaludnim!) školama i fakultetima, ipak se disalo malo lakše. No, ovo je razdoblje brzo i nasilno okončano kada se na javnoj, političkoj, sceni pojavila »Šesta lička«! E, tada je nastao opći rasap svih vrijednosti, bezočni atak na sve i svakoga. Vojvodina je na čelu s *Mirkom Čanadanovićem* i bliskim mu suradnicima najgrublje pokošena, a umni beogradski liberali unutar Saveza komunista, nositelji novih ideja i stremjenja: *Marko Nikezić*, *Latinka Petrović*, *Mirko Tepavac*, i drugi, naprosto su izbrisani iz javnog života. Otvoren je put za još jedno razdoblje mraka, a ono je prethodilo, kao što će se pokazati, još težem i krvavijem razdoblju!

HR: Nisu li iz toga mra-ka, među inima, izronili i raznorazni »kritičari«, pošiljaoci »protestnih« pisama, »okružnica«, itd. Kamo oni danas spadaju?

Prije no što bih odgovorio dužan

sam podsjetiti na razmjer naše međusobne neinformiranosti. Skandalozno malo znamo jedni o drugima! Tome svoj obol daju upravo zlonamjerni »informatore dobrih namjera« koji godinama, desetljećima krivo govore, kleveću, lažu, izvrću istinu, ostrvljeni na sve što je krenulo u dobrom smjeru! I nije ni malo slučajno što su neki među tim pojedincima, u vrijeme »hrvatskog proljeća«, krajem šezdesetih i početkom sedamdesetih godina nekompetentno i u pogrešnom svjetlu tumačili humane ciljeve toga plemenitoga pokreta. Kada čovjek sluša, ili čita njihova »protestna« pisma, »okružnice« i »kritike« koje se roje i kruže ne samo u ovim krajevima, nego u čitir države, spopadne ga mučnina. Riknuo bih od bola! Nakon svega što sam doživio za 80 godina života i 63 godine od kako pišem i prevodim, čini mi se, katkada, da će ovaj mrak koji je posvuda oko nas, vječno potrajati. Mrak koji je prozeo mnoge s kojima smo, nedavno, surađivali. Zaprepašten sam kako bez griznje savjesti odvaljuju sve krupnije gluposti, i sve gluplje djeluju, misleći pri tom da rade najbolje što mogu!

HR: Kako se maknuti iz toga bespuća? Ima li, uopće, izlaza?

Nama je neophodna sustavna komunikacija s matičnom zemljom, s njenim stvarateljima u vodećim institucijama i čelnim pojedincima, ali također i sa onima koji su vodeći dio kulturne elite Mađara i Srba u ovoj zemlji, pa i susjednoj Mađarskoj, jer i ondje ima Hrvata. Zbog čega ovo govorim? Kao umirovljenik pratim desetke radio i TV postaja, redovito čitam desetak dnevnika i tjednika i druge i tiskovine i zaprepašten sam niskom uljudbenom razinom velikog broja

Bilo je i tako da se zbog pjesme išlo i na sud!

U jesen 1971. godine HKC »Bunjevačko kolo« gostovalo je u Slavoniji, na »Vinkovačkim jesenima«. Na priredbi u tamošnjoj dvorani, govorio sam svoju podužu »Glasnu pjesmu«, pred oko tisuću ljudi. Tada se desilo ono što ono čudo što ga samo poezija zna upriličiti – skup se digao na noge, uslijedio je frenetičan pljesak, ovacije, a ja sam bio ponesen i presretan. No, kada sam došao doma, čekala me je »nagrada«, pozvan sam u Policiju, a otuda sam kasnije upućen u Sud, neka ondje objasnim što je, zapravo, pisac htio reći. Ja, onda, sucu lijepo kažem: Samo sam pročitao jednu pjesmu koja je inače u »Antologiji poezije bunjevačkih Hrvata«, što je upravo tada izašla iz tiska, te ako hoće o toj pjesmi znati sve neka pogleda godišće časopis »Rukovet« iz 1964. kada sam tu pjesmu napisao i tiskao u broju 4/1964. Nakon što je uzeo moj iskaz sudac me više nije pozivao.

Ljudi, sveopćim neznanjem, pogotovu među mladima! Ljudi naprosto ne poznaju svijet u kojem žive, ni u globalnom, a ni u lokalnom razmjeru. Ne čitaju knjige, ne idu u kazalište, ne zanimaju ih općčovječanske vrednote! Ne rijetko s prezirom o svemu tome javno govore. A to je pravi Eldorado za besprizorne i grabežljive!

Dok se mi pitamo: Kuda to vodi? I kako se maknuti iz toga bespuća? Naravno, ima izlaza! I te kako ga mora biti! Razumije se, ne na način sadržan u htijenjima razmetljivih pojedinaca oboljeloga, ili kojekakvih grupica, koje o sebi misle sve najbolje, umišljajući da su alfa i omega svega što je hrvatski narod stoljećima stvarao u ovom podneblju. No, ono što je hrvatski narod ovdje stvorio nije njihova prćija! I nikada neće ni biti! Oni nad tim ne mogu arbitrirati! Stoga je potrebno mnogo toga poduzeti da bolje upoznamo sami sebe, te da drugi upoznaju nas. Tada će svima biti vidljivo iza koga stoje djela, a iza koga su ostale hrpe nesuvislih fraza, loša pragma, a ponekad, bogme, i

nedjela! Zato se trebamo povezati s drugim stvarateljima, jer i oni imaju iste nevolje. I njih gaze isti takvi besprizornici koji se i nama hoće popeti na grbaču i mamuzati nas.

HR: Kakva je uloga hrvatskih književnih časopisa u očuvanju hrvatskog kulturnog kontinuiteta?

Dobar dio hrvatskih stvaratelja, među kojima sam bio i ja, u kontinuitetu su više od šest, pet, četiri, dva desetljeća, a i danas su, prisutni u prvoj liniji stvaranja, uobličavanja i usmjeravanja suvremene hrvatske književnosti u ovim krajevima, ali također u stvaranju primjerenog ambijenta, okruženja i ozračja za njeno razumijevanje i prijem. Bili su začetnici HKUD, kasnije, HKC »Bunjevačko kolo«, prije toga pokretači prve »Hrvatske riječi« (1945.), književnog časopisa »Njiva« (1947.) i »Kluba pisaca«, Književne stranice u »Hrvatskoj riječi« (1953.), časopisa »Rukovet« (1955.), koji će uzdignuti i afirmirati cijelu plejadu hrvatskih stvaralaca, Nakladničku djelatnost »Rukovet« i (1957.), usme-

nog književnog časopisa »Vrijeme sadašnje« (1958.), Zadruga pisaca i slikara »Zenit« (1960.), Radio-Subotice (1968.), neovisnog dvotjednika »Žig« (1994.), Hrvatskog programa Radio Subotice (1998.), potom nosioci preusmjeravanje i izvođenje razine »Klasja naših ravni« (počevši od 2002.) u prostor od Subotice do Zagreba, od te je godine »Klasje« književno glasilo svih Hrvata iz Podunavlja, koji kao spisatelji njeguju hrvatski književni jezik, odnosno bunjevački ili šokački govorni idiom, te »Hrvatska riječ« (2003.), sa »Hrckom« i »Miroljubom« i konačno Nakladničkom djelatnosti od druge polovice 2005. godine.

Stoga se usudim reći bolji dio hrvatskih stvaralaca, usprkos brojnih zabluda, promašaja i poraza koje im je nametnula politika baš u punoj zrelosti, dao je velike prinose književnosti i kulturi Hrvata u Podunavlju – nizom od nekoliko stotina knjiga; pjesama, pripovijedaka, romana, esejaja, kritika, putopisa, memoara, dramskih tekstova; igrokaza, komedija, satira; radio dramskih tekstova, filmskih i TV scenarija, prilagodbi i drugih književnih i scenskih uradaka. Tomu treba dodati umjetničke prijevode sa više jezika. A pisalo se i prevodilo s plemenitim ciljem; razvijanja naše, hrvatske, kulture i umjetnosti, posebice književnosti. Iznijeti je na višu razinu kao sastavnicu integralne hrvatske kulture i sukladno svome mjestu participirati i u ostvarivanju više novca radi poboljšanja uvjeta pod kojima se stvara. Iz tih razloga je potrebno širom otvorenih očiju promatrati što i pod kakvim uvjetima stvaraju akteri srpske kulture, a što i kako rade Mađari. Pogotovu oni! Mađari nam u svemu mogu poslužiti kao uzor! Znaju štovati vlastitu kulturu, materinsku riječ i književnost! Dobro su međusobno povezani! Visoko su solidarni i ne idu jedni protiv drugih! Osigurali su široku potporu brojnih fondacija iz matične zemlje i mađarskih udruga iz svijeta, itd.

HR: A Bunjevci? Što s njima?

Rekao sam da pozorno pratim medijski prostor i moram dodati da se protiv Hrvata i naših institucija sada već vodi poprilična hajka u većini ovdašnjih radio i TV postaja. Optužuju nas za kojekakve nepodopštine, diskriminaciju Bunjevaca i slično. Osobno nisam za polemiku s Bunjevcima, jer oni to i ne zaslužuju! To što oni govore o svom podrijetlu je smijurija, ali je i nadasve neuko. Zato neka prvo utvrde i sami sebi razjasne odakle su došli! Za razliku od njih, mi znamo odakle potječemo i kamo spadamo!

(Integralni tekst razgovora s Lazarom Merkovićem bit će objavljen u Klasji naših ravni, broj 11-12, 2006.)

Mirko Bardić iz Novog Sada

Najstariji pretplatnik Hrvatske riječi»

*Djed Mirko uzme povećalo samo ako su baš jako sitna slova * Svaki petak, on s nestrpljenjem čeka da mu njegova skrbnica iz poštanskog sandučića donese »Hrvatsku riječ«, koju nekada netko i uzme, pa djed Mirko nema što čitati*

Djed Mirko Bardić, rođeni Irižanin, u 97. godini života vjerojatno je najstariji pretplatnik i čitatelj tjednika »Hrvatska riječ«. Ovaj nekadašnji službenik u zemljišnim knjigama, koji se prije više od 50 godina doselio u Novi Sad, redovito čita novine i to još uvijek bez naočala. Kaže, uzme povećalo samo ako su baš jako sitna slova.

Svaki petak, on s nestrpljenjem čeka da mu njegova skrbnica iz poštanskog sandučića donese »Hrvatsku riječ«, koju nekada netko i uzme, pa djed Mirko nema što čitati. A ako novine ne stignu petkom, kako se ponekad dogodi, zabrine se, nije mu svejedno, zove redakciju, raspituje se.

»Cijena od 35 dinara je mala za ovakve novine. Neke dnevne novine staju isto toliko«, upozorava djed Mirko. »Hrvatsku riječ«, kako kaže, voli čitati jer saznaje što se dešava u hrvatskoj zajednici, hvali novi, suvremeniji i ljepši izgled novina. Na pitanje koju rubriku

voli čitati, djed Mirko naglašava kako nikada nije mnogo volio niti pratio politiku. »Nikada nisam bio političar, pa nisam ni sada«, kaže naš sugovornik, ali i dodaje kako je zapazio i pročitao tekst o Papinom posjetu Turskoj.

Tihim, sporim glasom, sjedeći na stolici djed Mirko prisjeća se kako je saznao za Hrvatsku riječ. »Imam dobre veze«, reći će šaljivo. Tek nakon nekog vremena uvjeravanja otkriva nam tko je »dobra veza« – susjeda, Petrovaradinka podrijetlom, obavijestila ga je početkom ljeta o novinama znajući kako je djed Mirko veliki rodoljub. »Uvijek sam čitao novine, pa mi je ta navika ostala do danas«, kaže djed Mirko, što ga je još, pokraj želje da sazna kako žive sunarodnjaci, navelo pretplatiti se na tjednik.

Nadamo se da će djed Mirko mnoge druge brojeve Hrvatske riječi, kao i ovaj 200-ti, proslaviti u dobrom zdravlju i raspoloženju.

D. Po.

Na novoj adresi stara dobro poznata kvaliteta. Pekara »Daraboš nova« nudi vam torte i kolače domaće kvalitete.

Narudžbe:
Petra Drapšina 18
(Matije Gubca)
tel.: 024/561-062

Reagirano na tekst Antonije Čota »Medalja ima i svoju prednju stranu«

Mržnja i(li) alkohol uradili su svoje

U prošlom 199. broju »Hrvatske riječi«, na stranici 14 pojavio se tekst iz pera Antonije Čota, ministrice za kulturu HNV-a. Ona je dakle visoka dužnosnica HNV-a i članica Izvršnog odbora Hrvatskog nacionalnog vijeća zadužena za kulturu. Čitajući tekst neki su se pitali nije li ovo možda njezin »inauguracijski govor« (programski i strategijski govor, govor ustoličenja)? A mnogi su, sa mnom zajedno, pročitavši tekst ostali zapanjeni i šokirani. Toliko strasti, mržnje, laži, iskričenih činjenica i tvrdnji bez argumenata na jednom mjestu do sada još nije viđeno. Ružnim kvalifikacijama koje su upućene pojedinim članovima naše zajednice, iz pera i govora Antonije Čota pozavidio bi i najveći mrzitelj i progonitelj Hrvata.

Matrica takvog razmišljanja preuzeta je iz mentalnog sklopa srpskih radikala i pojedinaca iz naše zajednice čiji se rukopisi prepoznaju u spomenutom tekstu. Tužno je i sramotno za našu zajednicu što ovakvim postupkom pojedinci žele »pomoći«, »obnoviti« i »zastupati« hrvatske interese u Hrvatskom nacionalnom vijeću. Takve zlomajerke kvalifikacije, uvrede i laži mogu biti izrečene samo ili pod utjecajem ostrašćene mržnje ili pod utjecajem alkohola.

Otkud takvo ponašanje? Dosadašnja »priopćenja« naših političara, obećano rukovodeće radno mjesto u Subotici autorici teksta, egoizam i odsustvo rada za opće dobro koje izvire iz sterilne politike koja se vodi u hrvatskoj zajednici, rezultiralo je ovakvim nastupom i tekstom u našoj javno-

sti. No, ovdje su bili na pomoći i »mudri čuvari« interesa Hrvata u Vojvodini, koji budno prate, da se u hrvatskoj zajednici ne dogodi ništa pozitivno, jer ako se dogodi morali bi odgovarati za »neuradeno«, a dobro se zna tko su im poslodavci i koliko su visoko plaćeni. Gospodo pomagači, sve vas je lako pročitati, rukopisi su prepoznatljivi, vrlo brzo bit će objavljene i pojedinosti iz vaših »osmišljenih i programskih ciljeva« u hrvatskoj manjinskoj zajednici.

A Vi, gospodo Antonija Čota, kada budete opravdali onih 364.250 dinara koje je primilo HKUD »Knezi Stipan Šimeta« s namjerom izdati nekakvu Vašu knjigu (Monografiju sela), onda možemo govoriti o racionalnom trošenju novca i u drugim institucijama. Novac je primljen i stavljen

u džep, a što ste uradili? (2003. godine 275.000 dinara, odnosno 25.000 kuna po natječaju Vlade Republike Hrvatske; 2004. godine 55.250 dinara; 2005. godine 25.500 dinara, ukupno 364.250 dinara). A gdje je knjiga, gospodo Antonija Čota? Nekoga ste debelo obmanuli. HKUD »Knezi Stipan Šimeta« iz Svetozaara Miletića, u čijem ste vodstvu bili, a koje se usput rečeno pod Vašim »budnim« nadzorom raspalo, slika je Vašeg kulturnog rada. Trebali ste prvo očistiti-omesti Vaše dvorište a onda krenuti u kritiku drugih. Zar će program razvoja kulture u našoj hrvatskoj zajednici biti temeljen na ovakvim osobama i njihovim »programima«? Sačuvaj nas Bože od takvih kulturnjaka.

Lazo Vojnić Hajduk
vijećnik HNV-a

Reagirano

Dokle tako?

Čitajući »Otvoreno pismo glavnom i odgovornom uredniku Hrvatske riječi«, potpisano od članice IO HNV-a Antonije Čota, ne mogu da se ne upitam: »Dokle tako?«, da ne osjetim, već tko zna koji put, treperenje u želucu i jako gorak okus u ustima. Međusobni sukobi pojedinaca me ne zanimaju, ali sam ogorčen odnosom pojedinih dužnosnika, kako DSHV-a, tako i HNV-a spram novinara i njihova pisanja. Bogu hvala, četvrta je godina otkako sam dopisnik Hrvatske riječi. Uvijek sam nastojao pisati pošteno, ostati neutralan. Istina, reakcija je bilo, od onih od kojih su bile i očekivane, od onih kojima u globalu smeta naša nacionalna zajednica. To je lijepo funkcioniralo dok sam pisao reportaže o folklornim manifestacijama, o običnim, ali hvale vrijednim malim ljudima, dok se nisam drznuo u svojem pisanju dodirnuti teme koje su u više navrata izazvale, na radost gorespomenutih, reagiranja pojedinaca iz naših redova, koja ne samo da su se razilazila s dobrim ukusom, nego su se spuštala i na razinu osobnoga vrijeđanja.

Istina, u ovom slučaju nisam izravno prozvan, ali ne želim da se intervju s gospodinom Andrijom Adinom pripisuje niti

Zvonimiru Perušiću, niti bilo kome, osim Ivanu Andrašiću. Upitno je je li demagogija razmišljanje gospodina Adina, ili su od strane gospode Čota njegove riječi istrgnute iz konteksta, a usudio bih se reći i zloupotrijebljene. Razgovarao sam i s gospodinom Adinom, koji je duboko povrijeđen, no ne želi reagirati javno, ali će inzistirati da se problem riješi na sjednicama HNV-a i Vijeća DSHV-a.

Podsjetit ću čitatelje, gospoda Čota je na sadašnju dužnost postavljena, među ostalima i glasom Andrije Adina, tako da ne može tvrditi kako je imenovani protiv promjena. I ovoga puta Adin je napomenuo da je za promjene, ali za promjene Statuta i Poslovnika, tako da u HNV i njegova tijela nitko ne može ući »na mala vrata, ukoliko nije vijećnik«.

Na koncu, još jedan apel: »Gospodo dužnosnici, od lokala do središnjice, molim vas dopustite djelatnicima u sferi javnog informiranja da svoj posao rade bez pritisa, bez opterećenja i bez straha od javnog iznošenja vaših paušalnih ocjena, a osobito bez zadiranja u osobnost pojedinaca. Nadam se da vam je poznato kako takvim istupima samo iritirate tzv. male ljude.

Ivan Andrašić

HRVATSKARIJEČ

PISMO

Otvoreno pismo glavnom i odgovornom uredniku »Hrvatske riječi«

Medalja ima i svoju prednju stranu

Preštano Liječnice,
Čitajući Vaše članak u prošlom broju »Hrvatske riječi«, na stranici 14, bio sam iznimno zapanjen i šokiran. Toliko strasti, mržnje, laži, iskričenih činjenica i tvrdnji bez argumenata na jednom mjestu do sada još nije viđeno. Ružnim kvalifikacijama koje su upućene pojedinim članovima naše zajednice, iz pera i govora Antonije Čota pozavidio bi i najveći mrzitelj i progonitelj Hrvata.

Matrica takvog razmišljanja preuzeta je iz mentalnog sklopa srpskih radikala i pojedinaca iz naše zajednice čiji se rukopisi prepoznaju u spomenutom tekstu. Tužno je i sramotno za našu zajednicu što ovakvim postupkom pojedinci žele »pomoći«, »obnoviti« i »zastupati« hrvatske interese u Hrvatskom nacionalnom vijeću. Takve zlomajerke kvalifikacije, uvrede i laži mogu biti izrečene samo ili pod utjecajem ostrašćene mržnje ili pod utjecajem alkohola.

Otkud takvo ponašanje? Dosadašnja »priopćenja« naših političara, obećano rukovodeće radno mjesto u Subotici autorici teksta, egoizam i odsustvo rada za opće dobro koje izvire iz sterilne politike koja se vodi u hrvatskoj zajednici, rezultiralo je ovakvim nastupom i tekstom u našoj javno-

sti. No, ovdje su bili na pomoći i »mudri čuvari« interesa Hrvata u Vojvodini, koji budno prate, da se u hrvatskoj zajednici ne dogodi ništa pozitivno, jer ako se dogodi morali bi odgovarati za »neuradeno«, a dobro se zna tko su im poslodavci i koliko su visoko plaćeni. Gospodo pomagači, sve vas je lako pročitati, rukopisi su prepoznatljivi, vrlo brzo bit će objavljene i pojedinosti iz vaših »osmišljenih i programskih ciljeva« u hrvatskoj manjinskoj zajednici.

A Vi, gospodo Antonija Čota, kada budete opravdali onih 364.250 dinara koje je primilo HKUD »Knezi Stipan Šimeta« s namjerom izdati nekakvu Vašu knjigu (Monografiju sela), onda možemo govoriti o racionalnom trošenju novca i u drugim institucijama. Novac je primljen i stavljen

u džep, a što ste uradili? (2003. godine 275.000 dinara, odnosno 25.000 kuna po natječaju Vlade Republike Hrvatske; 2004. godine 55.250 dinara; 2005. godine 25.500 dinara, ukupno 364.250 dinara). A gdje je knjiga, gospodo Antonija Čota? Nekoga ste debelo obmanuli. HKUD »Knezi Stipan Šimeta« iz Svetozaara Miletića, u čijem ste vodstvu bili, a koje se usput rečeno pod Vašim »budnim« nadzorom raspalo, slika je Vašeg kulturnog rada. Trebali ste prvo očistiti-omesti Vaše dvorište a onda krenuti u kritiku drugih. Zar će program razvoja kulture u našoj hrvatskoj zajednici biti temeljen na ovakvim osobama i njihovim »programima«? Sačuvaj nas Bože od takvih kulturnjaka.

Lazo Vojnić Hajduk
vijećnik HNV-a

Već viđeno

Sa ogromnim razočarenjem pročitao sam tekst Antonije Čota u 199. broju »Hrvatske riječi« pod naslovom »Medalja ima i svoju prednju stranu«. Tekst je poznat i već predstavljen prije godinu dana, na sjednici HNV-a od strane vijećnika Mate Groznice, te kao neutemeljen u istini i neargumentiran odbačen od strane Vijeća, budući se radilo o klasičnom podmetanju klevetničkog tipa. Očekujem da se nova ministrica za kulturu svakako bolje informira prije nego nastavi s tek započetim djelovanjem na ovom području od iznimnog značaja za hrvatsku zajednicu u Srbiji.

Vladimir Bošnjak
dopredsjednik HNV-a za Srijem

Lice i naličje jedne medalje

U službi retorike grozničavog žiganja

Kamo smjera tekst objavljen u prošlom 199. broju »Hrvatske riječi« od 8. prosinca 2006., pod naslovom: »Medalja ima i svoju prednju stranu«, na str. 14. Dolikuje li to prvoj, i kakva god bila, nastupnoj besjedi novoizabrane članice IO HNV-a? Može li se učinak hrvatskih akademika, suradnika HAZU, pročelnika i suradnika jezikoslovnih i književnih katedri ili književnih i jezikoslovnih instituta, uglednih književnih i znanstvenih časopisa, članova DHK i PEN iz Hrvatske, Crne Gore, Mađarske i Srbije, odnosno Vojvodine – stalnih suradnika »Klasja naših ravni« i Nakladničke djelatnosti NIU »Hrvatska riječ« – opisivati i ocjenjivati vokabularom koji se, eventualno, daje otrpjeti (ako je to baš neizbježno!) između dvije runde u kakvom provincijalnom kazališnom *buffetu*?

Može, dakako, upravo to nam je pokazala, ne trepnuvši, novoizabrana članica IO HNV-a potpisana pod tekst objavljen u prošlom broju, makar iza sebe nema niti jednog znanstvenog, književnog ili kakvog drugog djela. Ili bi se ono što je prošlog tjedna objavljeno moglo razumjeti kao nagovještaj pisanja nekakve bufonade, bufonerije, čega li, valjda u nastanku,

što ćemo (sakloni Bože!), čitati u nastavcima? Nije li znakovito što je skribomanske sklonosti hrvatskih akademika, znanstvenika, književni-

ka, književnih kritičara i inih, narečena uočila tek postavši članicom IO HNV-a? Zar je se ovo prije nije ticalo? Jamačno nije, jer se nitko među grozničavo žigosanima ne može sjetiti bilo kakvog autorskog teksta potpisane, u koje se, uistinu naglo, a moglo bi se reći: i preko noći, probudila kritička svijest i njojzi sukladan nalog retoričkog zasijecanja u »bolesno tkivo« hrvatske kulture, književnosti i znanosti! Valjda, kako bi se ono »izlječilo« ničim drugim do svadalačkom i nadasve trivijalnom retorikom novoizabrane članice IO HNV-a iza koje proviruje odavno već prepoznat nagon (destruktivan, suicidalan ili interesni?) onih koji ne prestaju difamirati, zavađati, trovati, dijeliti, umanjivati i u kontinuitetu razarati hrvatsku zajednicu u ovom podneblju, a ne libe se, od vremena na vrijeme, pljunuti u ugledne Hrvate i najviše institucije hrvatske države, diplomacije, itd., s one strane Dunava.

Sve drugo što se u »nastupnom tekstu« spominje – nije vrijedno spomena! Već smo čuli kako se igrani igrači zlopatе s tim deklamacijama. Ustanu s klupe mucajući, onda sjednu na znak ruke, ili opet ustanu mucajući i sve tako...

Milovan Miković

Reagirane na pismo članice Izvršnog odbora HNV-a Antonije Čota

Predizborno tempiranje štetne polemike

Svojim prošlotjednim pismom »poštovanom uredniku« Hrvatske riječi članica Izvršnog odbora HNV-a zadužena za kulturu Antonija Čota na najgori se mogući način predstavila hrvatskoj zajednici. Umjesto da njeno prvo obraćanje široj javnosti bude predstavljanje plana i programa rada, kojeg ova, u hrvatskoj i kulturnoj javnosti nepoznata osoba očigledno nema, članica IO HNV-a mlata lijevo-desno, dijeleći packe i demonstrirajući neznanje, nekompetentnost i lošu namjeru.

Gospođi Čota smeta novi, kvalitetniji izgled Hrvatske riječi. Njena stvar. Novo ruho Hrvatske riječi na nju ostavlja utisak (hrvatski = dojam) puno para (hrvatski = novca). Ona nije ponosna što i mi, Hrvati, sada imamo tjednik koji u tehničko-grafičkom pogledu teži najboljima u

zemlji. I to je njen problem. Nje se nije dojmilo niti to, što je Hrvatska riječ jedan od rijetkih projekata hrvatske zajednice, čiji se menadžment izborio za relativno ravnopravan tretman države u kojoj živimo. To je također njen problem. Njen je problem i to što iznosi, fino rečeno, neistine. Ona, recimo, »zna« da sam ja rekao kako »za dobar rezultat nisu potrebne pare« (hrvatski = novac). Netočno, to nikad nisam ni rekao, niti napisao. Ali jesam i rekao i napisao, da novac nije dovoljan za uspjeh. Uspjeh zahtijeva i nešto više od novca, a novac je samo neophodna podloga. Za to bi nam, kao dokaz, mogli poslužiti i neki primjeri, u kojima je i Antonija Čota bila, ili sad jest, akterica.

U svakom slučaju, pismo nove članice IO HNV-a zadužene za kulturu jedan je od onih

pokušaja, kojima se netočnošću, neistinama i insinujacijama pokušavaju dalje mutiti odnosi u hrvatskoj zajednici. I to tempirano na početak izborne kampanje, u situaciji u kojoj nakon 16 godina Hrvati i DSHV ponovno mogu imati nekog svog u srbijanskom parlamentu. Ovo pismo neminovno mora izazvati novi val reakcija, pa zaključujem da je autorici to i bila namjera. Novo, javno prepucavanje Hrvata preko novina nešto je, što može samo štetiti DSHV-u i Hrvatima u izbornoj kampanji. I upravo zbog toga, nakon ovoga pisma mislim da bi bilo puno bolje da Antonija Čota, skupa sa svojim nesretnim navijačima, nije niti izlazila iz anonimnosti kulturne javnosti hrvatske zajednice.

Zvonimir Perušić

Simpozij »O Bunjevcima«

Politički ili znanstveni skup?

Nacionalno vijeće bunjevačke nacionalne manjine i Ogranak SANU u Novom Sadu organizirali su prošloga vikenda od 7. do 9. prosinca skup pod nazivom »O Bunjevcima«.

Skup je otvorio direktor Službe za ljudska i manjinska prava Vlade Republike Srbije *Petar Lađević*, a pozdravili su ga akademik SANU-a *Zoran Kovačević*, predsjednik Nacionalnog vijeća bunjevačke nacionalne manjine *Nikola Babić*, tajnik Matice srpske *Pavle Stanojević* i predsjednik Skupštine Općine Subotica *Saša Vučinić*.

Na skupu se čulo 16 referata koje su izložili akademik *Slavko Gavrilović*, prof. dr. *Dragoljub Petrović*, dr. *Drago Njegovan*, prof. dr. *Alek-*

sandar Kasaš, dr. *Mladena Prelić*, prof. dr. *Stojan Berber*, mr. *Miroslav Niškanović*, mr. *Saša Marković*, *Marija Bojanin*, *Ivan Sedlak*, *Ivan Vojnić Kortmiš*, *Nevenka Bašić Palković*, *Mijo Mandić*, *Miroslav Vojnić Hajduk*, *Zvonko Stantić* i koordinatorica ovoga skupa mr. *Suzana Kujundžić – Ostojić*.

U priopćenju za javnost upućenom s ovoga skupa kaže se kako je »ovo bio prvi znanstveni skup o Bunjevcima i njegovi rezultati poslužiti će kao osnova za dalja znanstvena istraživanja iz ove oblasti«.

Neuobičajeno za znanstvene skupove, nakon završetka doneseni su zaključci. Među ostalim, sudionici ukazuju »na potrebu daljnje afirmacije nesumnjivih vrijednosti

i posebnosti Bunjevaca«, zahtijevaju podršku mjerodavnih tijela »radi uspostavljanja sustava zaštite u okviru kulturne, obrazovne i informativne sfere«, posebno ističu značaj »rješavanja prostornih, organizacijskih i financijskih problema koji onemogućavaju aktivnosti

Bunjevaca kao priznate nacionalne manjine« te na koncu »jednoglasno zaključuju« kako je neophodno u okviru programa javnog medijskog servisa Vojvodine – RT Vojvodina osnovati redakciju programa za Bunjevce.

J. D.

Priopćenje za javnost DSHV-a

Državna potpora asimilaciji

U povodu dva prošlotjedna događaja, Demokratski savez Hrvata u Vojvodini želi podsjetiti kako oni još jedanput pokazuju odnos državnih tijela prema hrvatskoj manjinskoj zajednici koji karakterizira jačanje državne potpore asimilaciji Hrvata u Bačkoj. Ovoga puta je to bilo vidljivo kroz, s jedne strane, tretman hrvatske manjinske zajednice kao manjine nižega ranga u odnosu na druge manjine a, s druge strane, kroz podupiranje tzv. bunjevačke ne-hrvatske opcije u potrazi za kvazi-znanstvenim utemeljenjem stvaranja bunjevačke manjinske zajednice kakva postoji samo u Srbiji.

Naime, iako su Hrvati po brojnosti druga manjinska zajednica u Vojvodini, jednako sa Slovcima (po popisu izjašnjenih oko 56.000), po novoj programskoj shemi na drugom programu vojvođanske televizije, manjinske zajednice koje su malobrojnije imat će pravo na svoje cjelodnevne programe (Rumunji oko 30.500, Romi oko 29.000, Rusini, oko 15.500 pripadnika), dok je Hrvatima to pravo uskraćeno unatoč gornjim brojkama, ali i osobito usprkos potrebi za izgrađivanjem manjinskih institucija, kakve već postoje kod tzv. »starih« manjina. Zato pozivamo mjerodavna tijela Radio televizije Vojvodine da usklade programsku shemu za manjine prema jasnim kriterijima i potrebama pojedinih manjinskih zajednica.

Organiziranje simpozija pod naslovom »O Bunjevcima« koji su, među ostalim, podržali Ogranak SANU u Novome Sadu i Pokrajinsko tajništvo za znanost i tehnološki razvoj, predstavlja još jedan primjer kako u dijeljenju hrvatskoga narodnoga korpusa u Vojvodini temeljnu ulogu ima državna potpora. Ovaj skup, koji pretendira da bude znanstveni, imao je za jedini cilj pokušaj pronalaženja historijske i znanstvene podloge za državni projekt stvaranja zasebne etničke skupine od Bunjevaca, za što su još iz vremena *Miloševića* stvorene političke, a od nedavno i pravne pretpostavke.

Međutim, znanstveni pristup podrazumijeva nadasve objektivnost i cjelovitost pristupa, a što je i ovoga puta izostalo naročito u sljedećem: sudionici su bili samo oni koji negiraju pripadnost Bunjevaca cjelini hrvatskoga naroda; paušalnost tvrdnji i ocjena rezultat je činjenice da najveći broj sudionika ima veoma skromna znanja o Bunjevcima, osobito jer nisu nikada objavljivali radove na ovu temu; radi objektivnosti bilo je nužno potrebno pozvati relevantne stručnjake iz Hrvatske i Mađarske, napose iz Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti i Mađarske akademije, te znanstvenike odgovarajućih struka koji imaju bogato iskustvo u istraživanju Bunjevaca (npr. dr. sc. *Ante Sekulić*, dr. sc. *Milana Černelić*, dr. sc. *Željko Holjevac*, dr. sc. *Robert Skenderović*, mr. sc. *Petar Vuković*,

mr. sc. *Krešimir Bušić* iz Zagreba, ili prof. *Darko Nekić*, prof. *Blaženka Ljubović* i književnik *Milan Krmpotić* iz Senja, ili dr. sc. *Dinko Šokčević* i prof. *Živko Mandić* iz Mađarske, ili dr. sc. *Slaven Bačić* i prof. *Tomislav Žigmanov* iz Subotice itd.) i uopće predavače iz svih zemalja u kojima žive Bunjevci;

Zanemarena je činjenica da Bunjevci u Vojvodini predstavljaju tek oko 20 posto ukupne bunjevačke populacije, dok ostali njezini dijelovi žive u Mađarskoj, Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini gdje se nigdje ne dovodi u pitanje objektivnost njihove pripadnosti hrvatskome narodu.

Posebno je zabrinjavajuće da pokrajinska tijela nastavljaju podupirati ovakve kvazi-znanstvene projekte, poput ranije potpore izdavanju srpskoga prijevoda knjige *Bernardina Unyija*, ideologa *Mikloša Horthyja* za Bunjevce i Šokce, koji je imao isto stajalište o Bunjevcima i Šokcima kao i današnje vlasti koje negiraju njihovu pripadnost hrvatskome narodu.

Iz ovih razloga pozivamo vlasti domicilne države – Republike Srbije da prestanu materijalno i logistički favorizirati asimilaciju hrvatskoga naroda u Vojvodini i ujedno pozivamo tijela matične države – Republike Hrvatske da poduzmu političke mjere radi zaštite manjinskih prava Hrvata u Vojvodini.

Petar Kuntić, predsjednik DSHV-a

Reagiranjem IO HNV-a na »getoizaciju« programa RTV na jezicima nacionalnih manjina

Manjine dodatno getoizirane

Pozivajući se na agencijske vijesti (MIA) o novoj programskoj shemi televizije Novi Sad, koja bi se trebala primjenjivati od početka siječnja sljedeće godine na RT Vojvodine, Hrvatsko nacionalno vijeće ovim putem želi obavijestiti javnost i izraziti žaljenje što su u ovom veoma važnom segmentu za zadovoljenje osnovnih prava nacionalnih manjina, protivno očekivanjima, manjine dodatno »getoizirane«.

Također smo iznenađeni što se iza očiju javnosti, »na mala vrata« uvodi najavljena programska shema, koja je u biti strukturalno loše koncipirana, odnosno, ne pokazuje po kojim kriterijima su nastavljene daljnje disproporcije u minutaži između manjinskih programa.

Iako nova programska shema još uvijek nije odobrena od strane programskog odbora Radiodifuzne ustanove Vojvodine – TVNS, izražavamo protest što je hrvatska redakcija

postala manjinska u sklopu manjinskog programa i što su na ovaj način dodatno minimizirane naše potrebe, kao i osnovna građanska prava.

Pozivamo odgovorne na RT Vojvodine da odustanu od najavljene sheme, odnosno da se prilikom koncipiranja programske sheme, uvažavaju mišljenja i stavovi nacionalnih vijeća nacionalnih manjina.

Izvršni odbor
Hrvatskog nacionalnog vijeća

Sjednica IO HNV-a

Prijedlozi za izmjene pravnih akata

Sjednica Izvršnog odbora Hrvatskog nacionalnog vijeća održana je 8. prosinca u Subotici. Nakon rasprave o izmjenama Statuta i Poslovnika HNV-a te o izmjenama Pravilnika o naknadama HNV-a usvojeni su prijedlozi za izmjene tih pravnih akata koji će biti upućeni Odboru za Statut Vijeća na razmatranje. Na sjednici su pokraj predsjednice Izvršnog odbora HNV-a *Slavice Peić* bili nazočni svi članovi Izvršnog odbora: *Dužo Runje, Antonija Čota, Mato Groznica i Joža Kolar.*

U povodu predstojećih blagdana

Domjenak u Domu DSHV-a

Demokratski savez Hrvata u Vojvodini poziva sve svoje članove i simpatizere na domjenak u Dom DSHV-a, Beogradski put br. 31, koji će se u povodu predstojećih blagdana održati u petak 15. prosinca s početkom u 17 sati.

pravi i jedini izbor - kuhinje **Subotica**

Subotica 024 561 186

Novi Beograd 011 17 62 044

sretni nastupajući praznici

Seminar za novinare-suradnike hrvatskih medija u Vojvodini

Odgovornost, profesionalnost i etika ključne za novinarski posao

Organizatori NIU »Hrvatska riječ« i Generalni konzulat Republike Hrvatske u Subotici

Na znanju treba raditi

»Prije svega, mislim kako je ovo jedan u nizu budućih seminara kada je u pitanju edukacija novinara, jer svako ulaganje u znanje je važno. Važno je posebice za medije, za manjinske medije i hrvatske manjinske medije, jer su manjinski mediji u specifičnoj situaciji. Generalni konzulat podržao je ovaj seminar, jer ga je organizirala Novinsko-izdavačka ustanova 'Hrvatska riječ', koja u kontinuitetu radi već skoro pune četiri godine. Veseli me što je bilo puno mladih ljudi, što znači da imamo medija, imamo i potencijala, te trebamo više raditi na edukaciji i to će biti dobro. Na znanju treba raditi«, dojmovi su generalnog konzula Davora Vidiša o održanom seminaru.

Jednodnevni seminar za novinare suradnike vojvođanskih medija na hrvatskom jeziku održan je u subotu 9. prosinca u Subotici, u organizaciji Novinsko-izdavačke ustanove »Hrvatska riječ« i Generalnog konzulata Republike Hrvatske u Subotici. Pozivu na seminar odazvali su se suradnici tjednika »Hrvatska riječ« i drugih izdanja NIU »Hrvatska

riječ«: dječjeg lista »Hrcko« i TV emisije TV Tjednik, te suradnici somborskog lista »Miroljub«, katoličkog mjesečnika »Zvonik« i radio emisije »Zvuci bačke ravnice« na Radio Bačkoj iz Bača.

Polaznici seminara imali su prigodu čuti izlaganje generalnog konzula Republike Hrvatske u Subotici Davora Vidiša, koji je govorio o specifičnostima medija

na manjinskom jeziku, zatim iznimno zanimljivo predavanje profesorice hrvatskoga jezika *Mirande Glavaš-Kul* o jeziku koji se koristi u medijima i najčešćim pogreškama, a predavanja su održali i *Milovan Miković*, o osnovnim novinarskim formama, *Jasminka Dulić*, o sadržaju i temama, *Nikola Perušić*, o

provokaciji u novinarstvu, te Nada Sudarević, o fotografiji u novinama.

Polaznici s raznih strana

Nakon završenog seminara direktor NIU »Hrvatska riječ« izjavio je kako je izuzetno zadovoljan održanim tečajem, te velikim odzivom novinara-suradnika.

»Ovdje su bili suradnici Hrvatske riječi iz skoro svih mjesta u Bačkoj i Srijemu, u kojima ovaj tjednik ima dopisnike«, rekao je Perušić. »Imali smo ukupno oko 40 polaznika iz Bačkog Brega, Sonte, Vajske, Sombora, Novog Sada, Golubinaca, te naravno iz Subotice. Vjerujem da je tečaj bio koristan za sve, a sami su polaznici izrazili želju da se ovakve obuke održavaju češće. Predavači su također bili na visini, njihova su izlaganja bila zanimljiva, a kvalitetna je bila i polemika samih sudionika, o ulozi medija u životu hrvatske zajednice.«

15. prosinca 2006.

Iz kuta mladih: Goran Peić

Sloboda stila i govora

Nisam pobornik da se mišljenjima pridaje važnost na temelju stila govorenja i samouvjerenosti govornika

Razgovor vodila: Olga Perušić

Goran Peić ljubitelj je prirodnih znanosti, što je u subotičkoj Gimnaziji izučavao, ali se stjecajem okolnosti upisao na studije političkih znanosti. Uz pomoć majke stupio je u kontakt sa Subotičanima koji su pohađali studije u Bugarskoj i nakon testiranja u Beogradu, prijavio se na Američko sveučilište u Bugarskoj. Te 1998. godine nije bilo mogućnosti ići studirati u Ameriku, tako da je ovaj studij za Gorana bio kompromisan.

»Po američkom modelu studiranja, na samome početku student može isprobati nekoliko različitih fakulteta, a svoj smjer treba deklarirati tek oko druge godine«, kaže Goran. »Mladi nakon gimnazije nisu sigurni u donošenju odluka o izboru studija. Tako sam se i ja oprobao na gotovo svim fakultetima, od žurnalistike, preko povijesti do antropologije. Odlučio sam se za izučavanje političkih znanosti i međunarodnih odnosa i moram priznati kako je to za mene bilo fenomenalno iskustvo. Nakon toga pauzirao sam godinu dana u Subotici i nastavio magisterij u Philadelphiji, gdje sam jako puno naučio kako o studijama, tako i o životu općenito. Nakon završenog magisterija, shvatio sam da želim biti profesor na sveučilištu i sad idem ka ispunjenju toga moga sna«.

DOJMOVI: Po Goranovim riječima, Amerikanci su vrlo pragmatičan narod, ističe se njihova racionalnost, koja je za njih od većeg značaja nego emocije. »Tamo je individua uvijek važnija od kolektiviteta. Tako se pristupa problemima i razmišlja se bez strasti, što se da primijetiti u svakom segmentu javnog života. Problemima se pristupa javno i uvijek sa znanstvenog stajališta, te se u skladu s tim i donose odluke.

Kultura u političkom diskursu u Americi je na mnogo većoj razini, uspoređujući s našom zemljom. Nema toliko prepucavanja i rasprave su uglavnom konkretnog sadržaja. Ima mnogo manje grandioznih izjava, primjerice da se za nekoga kaže da je ukrado ili da je mafijaš. Tamo slušateljstvo neće baš tako olako prihvatiti bilo koju informaciju, već govornik morati imati u šaci vrlo jake dokaze iza svojih izjava. Američki model vođenja politike interesima, mislim da se ne bi trebao osuđivati, jer kako se ljudi ponašaju u politici, tako se i u ekonomiji poslovi vode s ciljem ostvarivanja profita. To je najprirodnija stvar«, komentar je našeg sugovornika Gorana Peića. U idućem razdoblju on se želi potpuno obući u znanstvenom području teorije igara,

u formalnim metodama, modeliranju, kritičkim simulacijama, i sl.

»Puno se ne zanimam lokalnim politikama i manjinskom zajednicom. Zanimanje za lokalnu razinu mi je uvijek malo parohijalno djelovalo. Vodeći se znanstvenim radom radije generaliziram uzroke i bavim se međunarodnim odnosima«, kaže Goran Peić. Promatrajući politička dešavanja, Goran prati problematiku Bliskog Istoka i druge aktualnosti u međunarodnim odnosima.

STUDIJ: Među prvim razlikama u studijama, koje je naš sugovornik navodio, svakako je to što profesori nemaju autoritaran stav. Svojim radom trude se prenijeti entuzijazam za neko područje, jer se smatra kako student može najbolje naučiti ako se sam zainteresira za materiju koju izučava. Nema doslovnog učenja i prijetnje ocjenama. Odnos s profesorima je prijateljski i komunikacija je prirodna. Drugu razliku nalazimo u vrsti povratne informacije, gdje se ne podrazumijeva samo ocjena, već mnogo detaljnije povratne informacije o studentu.

»Imao sam prilike predavati van studija i moj je profesor to jako cijenio. Tada imaš osjećaj kako to što radiš ima svoj značaj. Također, naglasak je na pisanoj riječi. U Americi je rutin-

ska stvar pisati eseje za svaki predmet. To je jako dobar vid učenja jer ukoliko je netko u stanju opisati tematiku i osmisлити svoje rečenice, taj je vjerojatno i izučio materiju sintezom gradiva. Čuo sam od jedne prijateljice koja je završila psihologiju u Novome Sadu, da je dobila temu o kojoj će pisati rad. To ne mogu razumjeti, jer je poanta u tome da student samostalno odabere temu sukladno području interesiranja. Klasična predavanja u Americi odvijaju se prvih mjesec dana, predstavi im se predmet i onda se zada pisanje eseja i na temelju onoga što se radilo, student može pisati bilo što. Dešava se da profesor ima problema s dva do tri studenta, ali ako nitko nije zainteresiran za predmet, onda se krivac treba tražiti u profesoru. Usmeravanje studenata na puko prepisivanje i prepričavanje je ozbiljan sustavni problem naobrazbe. Odrastajući u Srbiji, bilo je potrebno da mi se mnoge stvari objasne i to mi je bila dodatna motivacija za učenje. Tijekom studija izučavao sam operativnu politiku Jugoistočne Europe tj. Balkana, Bliski Istok, međunarodne organizacije i konflikt menadžment. Veoma mi se svidio skolastički pristup politici, jer tamo vlada relativizam, sve je moguće i sva su mišljenja relativno dobra. Nisam pobornik da se mišljenjima pridaje važnost na temelju stila govorenja i samouvjerenosti govornika, te koliko tko ozbiljne riječi govori. Ništa od toga nije povezano s istinom. Treba se bazirati što više na znanstveni pristup. Na magisteriju sam se usmjerio na teoriju međunarodnih odnosa, pojavu rata i jako me je privukla tzv. teorija igara, o kojoj sam i pisao magistarski rad«, kaže Goran Peić.

BUDUĆNOST: Daljnji trud usmjeren mu je na objavljivanje radova i put k statusu predavača na američkom sveučilištu. Goran se prijavio na mnogo fakulteta i sada odmarajući se doma u Subotici, čeka odgovor gdje će od rujna 2007. godine nastaviti svoje doktorske studij.

U slobodno vrijeme, Goran izučava optiku i fiziku putem teleskopa i Interneta. Po njegovim riječima astronomija je veoma rasprostranjena u Americi, kao što je u Goranovu djetinjstvu tu bio karate. Kompjutor je za njega neizostavno sredstvo u svemu što radi, još uvijek ima pristup akademskim bazama, pa skoro stalno čita razna područja znanosti. Zanimaju ga ekonomija, psihijatrija, psihologija, povijest i sociologija religije, te medicina, a ukoliko nije doma tada sluša audio predavanja preko svog iPod-a.

NATJEČAJ

za snimanje igranih filmova u AP Vojvodini u 2007. godini

Pokrajinsko tajništvo za obrazovanje i kulturu sufinancirat će proizvodnju igranih filmova koji pridonose razvoju kinematografije Autonomne Pokrajine Vojvodine i koji:

- predstavljaju vrhunski umjetnički doprinos u oblasti umjetničkog stvaralaštva u sadržajnom i umjetničkom pogledu;
- doprinose afirmaciji mladih stvaralaca;
- svojim suvremenim filmskim izrazom doprinose unapređivanju kulturnog života i stvaralaštva u oblasti kinematografije;
- ostvaruju razvoj novih tehnologija, alternativnih smjerova i istraživanja u oblasti filmske umjetnosti; kao i
- filmove s tematikom Vojvodine namijenjenih prvenstveno za prikazivanje u kinima.

Opći uvjeti natječaja

1. Na natječaj se mogu prijaviti organizacije čija je osnovna djelatnost proizvodnja filmova (producent), šifra djelatnosti 92200
2. Producent može prijaviti najviše jedan igrani film.
3. Prijava na natječaj podnosi se **na obrascu Upitnika za sufinanciranje igranih filmova u APV za 2007. godinu** Pokrajinskog tajništva za obrazovanje i kulturu, uz koji se prilaže ostala potrebna dokumentacija.
- Navedeni **upitnik** sastavni je dio natječaja i može se dobiti u **Pokrajinskom tajništvu za obrazovanje i kulturu**, ili na **web adresi: www.psok.org.yu**.
4. Prijave na natječaj podnose se **od dana objavljivanja natječaja do 15. siječnja 2007. godine Pokrajinskom tajništvu za obrazovanje i kulturu – Sektor za kulturu, Bulevar Mihajla Pupina 16, 21108 Novi Sad** (021 457-103 i 457-513) poštom ili osobno na Pisarnici pokrajinskih tijela uprave u zgradi Izvršnog vijeća AP Vojvodine.
5. Prijave koje se dostave nakon navedenog roka, prijave s nepotpunom dokumentacijom, kao i prijave korisnika kojima je Pokrajinsko tajništvo za obrazovanje i kulturu tijekom 2006. godine dodijelilo sredstva za sufinanciranje igranih filmova i koji nisu podnijeli izvještaj o njihovoj realizaciji, neće se razmatrati.
6. Iznos sredstava za Natječaj bit će opredijeljen nakon usvajanja proračuna Tajništva za 2007. godinu.

Posebni uvjeti natječaja

Osim upitnika popunjenog **na obrascu Upitnika za snimanje igranih filmova u APV za 2007. godinu**, za sudjelovanje na natječaju za sufinanciranje snimanja igranih filmova potrebno je dostaviti i:

1. scenarij (tri primjerka) – scenarij se vraća,
2. dvije recenzije,
3. listu autora s kratkim životopisom,
4. detaljan financijski plan pripreme i realizaciji filma,
5. iznos vlastitog udjela financijskih sredstava .

Producent može sudjelovati na natječaju samo ako ima 30 % prikupljenih sredstava od cjelokupnog iznosa filma (dokaz iz banke o postojanju navedenih sredstava u iznosu od 30 %), ili podatke o osiguranim sredstvima u istom postotku na temelju udruživanja sredstava s domaćim ili stranim partnerima, donatorima, i slično (s dokazima o njihovom udjelu u financiranju filma, s punom odgovornošću).

Vremenski rok za završetak snimanja filma može se odložiti samo **jedanput**, a na vremensko razdoblje od dvanaest mjeseci. U protivnom, producent mora vratiti dobivena sredstva u proračun AP Vojvodine.

Film koji je dvaput uzastopno sudjelovao na natječaju nema pravo ponovno konkurirati.

NATJEČAJ

za snimanje kratkometražnih, dokumentarnih, dokumentarno-igranih i animiranih filmova u AP Vojvodini u 2007. godini

Pokrajinsko tajništvo za obrazovanje i kulturu sufinancirat će proizvodnju dokumentarnih, dokumentarno-igranih, kratkometražnih i animiranih filmova koji pridonose razvoju kinematografije Autonomne Pokrajine Vojvodine i koji su:

- od posebnog značaja za razvoj filma u Autonomnoj Pokrajini Vojvodini;
- koji predstavljaju vrhunski umjetnički doprinos u oblasti umjetničkog stvaralaštva glede sadržaja i umjetnosti;
- koji pridonose afirmaciji mladih stvaralaca;
- koji svojim suvremenim filmskim izrazom pridonose unapređivanju kulturnog života i stvaralaštva u oblasti kinematografije;
- kojima se ostvaruje razvoj novih tehnologija, alternativnih smjerova i istraživanja u oblasti filmske umjetnosti kao i
- filmove s tematikom o Vojvodini namijenjenih prvenstveno za prikazivanje u kinima.

Opći uvjeti natječaja

1. Na natječaj se mogu prijaviti organizacije čija je osnovna djelatnost proizvodnja filmova (producent) (šifra djelatnosti 92200).
2. Producent može prijaviti najviše dva dokumentarna i dokumentarno-igrana, kratkometražna i animirana filma.
3. Prijave na natječaj podnose se **od dana objavljivanja natječaja do 15. prosinca 2007. godine Pokrajinskom tajništvu za obrazovanje i kulturu – Sektor za kulturu, Bulevar Mihajla Pupina 16, 21108 Novi Sad** (021 457-103 i 457-513) poštom ili osobno na Pisarnici pokrajinskih tijela uprave u zgradi Izvršnog vijeća AP Vojvodine.
- Navedeni **upitnik** sastavni je dio Natječaja i može se dobiti u **Pokrajinskom tajništvu za obrazovanje i kulturu**, ili na **web adresi: www.psok.org.yu**.
4. Prijave koje se dostave nakon navedenog roka, prijave s nepotpunom dokumentacijom, kao i prijave korisnika kojima je Pokrajinsko tajništvo za obrazovanje i kulturu tijekom 2006. godine dodijelilo sredstva za sufinanciranje snimanja dugometražnih i kratkometražnih igranih, dokumentarnih i animiranih filmova, a koji nisu podnijeli izvještaj o njihovoj realizaciji neće se uzimati u razmatranje.
5. Iznos sredstava za Natječaj bit će opredijeljen nakon usvajanja proračuna Tajništva za 2007. godinu.

Posebni uvjeti natječaja

Osim upitnika popunjenog **na obrascu Upitnika za sufinanciranje dokumentarnih, dokumentarno-igranih, kratkometražnih i animiranih filmova u APV za 2006. godinu**, za sudjelovanje na natječaju za sufinanciranje snimanja dokumentarnih, dokumentarno – igranih, kratkometražnih i animiranih filmova, potrebno je dostaviti i:

1. scenarij (ili sinopsis za dokumentarne filmove)
2. dvije recenzije,
3. listu autora s kratkim životopisom,
4. detaljan financijski plan pripreme i **realizacije filma**,
5. iznos vlastitog udjela financijskih sredstava,
6. podatke o osiguranim sredstvima na temelju udruživanja sredstava s domaćim ili stranim partnerima, donatorima, i slično (sa dokazima o njihovom udjelu u financiranju filma, s punom odgovornošću)
7. filmovi moraju biti snimljeni u proračunskoj 2007. godini zaključno s 31. prosincem 2007. godine.

Doček nove 2006. godine

Novogodišnja diskoteka na ulicama Subotice

Centralni gradski trg u Subotici bit će pretvoren u veliku diskoteku na otvorenom tijekom novogodišnje noći. Izvršni producent programa dočeka 2007. godine *Toni Bedalov* kaže kako će 31. prosinca od 22 sata do 2 sata iza ponoći 1. siječnja, subotički Trg slobode postati »City disco« s glazbenim programom iz osamdesetih godina i plesnim hitovima grupa »Boney M«, »Abba« i drugih.

»Program je okrenut publici, a moćna rasvjeta i ozvučenje osigurat će atmosferu diskoteke. U ponoć, okupljene očekuje vatromet uz obvezni »Na lijepom plavom Dunavu«, kaže *Bedalov*.

Organizator proslave je subotička lokalna samouprava, a najavljuje se da će okupljenima u novogodišnjoj noći biti dostupni topli napitci i prigodni obroci pod povoljnim cijenama.

Beta

Poziv gradonačelnika Géze Kucsere

Opasno bacanje petardi

Približavajući se najljepšim blagdanima svi osjećamo potrebu da ovo razdoblje provedemo u miru i spokojne duše, čemu treba pridonijeti i prizor centra grada obučenog u blagdansko ruho. Ipak, nije to razlog zbog čega pozivam građane na suradnju, već činjenica da bacanje petardi može nanijeti ozbiljne povrede našoj djeci.

I ovim putem bih želio pozvati građane da

za vrijeme blagdana još više pazimo na djecu. Zamolio bih roditelje, prosvjetne radnike, ali i prolaznike na ulici da informiraju djecu o opasnostima bacanja petardi.

Zaista je tužan prizor kada se golubovi razlete, a naši stariji sugrađani se prestravljeni trgnu od ovih glasnih, zastrašujućih prasaka. Ali puno opasnije od toga je činjenica da ove petarde mogu nanijeti i ozbiljne tjelesne ozlje-

de. One mogu trajno oštetiti ruke, tijelo ili vid naše djece.

Osobito apeliram na savjest prodavača koji, u očekivanju da će steći materijalnu korist, ne razmišljaju o tome da za sigurnost malodobne djece trebamo svi zajedno prihvatiti odgovornost.

I ovim putem obavještavam javnost da će nadležna tijela Lokalne samouprave protiv svih prodavača, koji maloljetnicima prodaju ilegalne petarde, poduzeti najoštrije mjere koje zakonske regulative omogućavaju.

Završeno preuređenje etažnog grijanja Biskupijske klasične gimnazije i sjemeništa u Subotici

»Paulinum« dobio plinsko grijanje

Nakon što ih je 2003. jedan njemački dobročinitelj ohrabrio i dao poticaja da pređu na plinsko grijanje (međutim, zbog nedostatka financijskih sredstava ova rekonstrukcija nije izvedena), tijekom ove godine Biskupijsku klasičnu gimnaziju i sjemenište »Paulinum« ohrabрила je jedna dobrotvorna ustanova iz Švicarske, što je rezultiralo nedavnim dovršenjem plinifikacije prostorija ove obrazovne institucije. Svečanost u tom povodu održana je u prošli ponedjeljak, 4. prosinca.

»Obratio sam se direktoru 'Cim-Gasa' *Csabi Kernu* i direktoru 'Subotica-Plina' *Grgi Horvackom*, predstavljajući im dotaciju iz Švicarske oko preuređenja etažnog grijanja. Oni su me u tome podržali i tako smo odmah prešli na izvođenje radova, i evo, došli smo do završetka radova i do primopredaje«, kaže ravnatelj- rektor Paulinuma *msgr. Josip Mioč*, zahvaljujući se na potpori i sufinanciranju Općini Subotica, odnosno gradonačelniku *Gézi Kucseri*, *Grgi Franciskoviću* i *Andriji Romiću*, koji su, kako kaže, posredovali oko financijskih pitanja.

D. B. P.

Obilježena 60. obljetnica Rusinskog kulturno-prosvjetnog društva

Svečano za jubilej

Srpsko narodno pozorište (SNP) bilo je domaćin proslave 60. obljetnice Rusinskog kulturno-prosvjetnog društva (RKPD) u nedjelju 10. prosinca 2006. godine. Ovaj jubilej okupio je mnoge uzvanike, tako je mala scena »Pera Dobrinović« doslovce bila mala za sve one koji su svojom nazočnošću htjeli ukazati štovanje ovom novosadskom kulturnom društvu.

U predvorju SNP-a upriličena je postavka fotografija koje su prikazale razvitak Društva od osnutka do danas. Tijekom svečane akademije, predsjednik Upravnog odbora RKPD *Vladimir Rimar* nazočne je upoznao s poviješću Društva i aktivnostima i uručio zahvalnice članovima koji su pridonijeli svih ovih godina, ne samo održanju već i razvoju, njegovanju i širenju kako rusinskog slova, tako i kulture i informiranosti. U kulturno-umjetničkom programu sudjelovalo je 130 aktivnih članova iz nekoliko sekcija Društva – folklorne, za djecu i odrasle, ženske pjevačke skupine, orkestra, te glazbene i sekcije recitatora.

OKUPLJANJE RUSINA U DRUŠTVU: Jedan od nekadašnjih članova RKPD, sadašnji predsjednik Rusinskog nacionalnog vijeća

Slavko Oros sjećajući se dana kada je najviše bio aktivan u kazališnoj trupi Društva rekao je kako je uvijek vladalo dobro i pozitivno ozračje u Društvu koje je uvijek bilo centar Rusina.

»Iako su Rusini u velikoj disperziji u Novom Sadu, što je u samoj prirodi ovog grada, specifično je to što su uvijek svi dolazili u Rusinsko kulturno-prosvjetno društvo koje njeguje ne samo kulturne sadržaje, već i sadržaje važnih glade odgoja, naobrazbe, religije, pa i informiranja. Generalno, interesantno je što je Novi Sad godinama mjesto u koje dolaze mladi Rusini iz cijele Vojvodine u srednje škole i sveučilište i uvijek su se okupljali u ovom Društvu.«

Pokraj kulturno-umjetničkih aktivnosti RKPD u kojima su aktivna i djeca iz 14 novosadskih škola u kojima fakultativno uče rusinski jezik, Društvo organizira i nastavu učenja rusinskog jezika za srednjoškolce. Aktivnosti društva su brojne, od promocija knjiga i književnih večeri, izložbi umjetničkih djela, tribina do turneja u inozemstvu.

»Kada jedno Društvo postoji 60 godina u jednom narodu, onda to znači izvršavanje svoje misije koju ima. Tijekom vremena narodi prepoznaju i njeguju svoju kulturu, vjeru, tradici-

ju, usvajaju je, postaje dio njih samih, pa ako oduzmete te fundamentalne stupove identiteta jednog naroda onda taj narod nestaje. Rad našeg društva je od vitalne, životne važnosti za svakog tko dolazi i doživljava Društvo kao svoje«, rekao je *Vladimir Rimar*.

D. Po.

Hodočašće u Vukovar

Duhovna obnova za mlade

Pored 250 mladih iz Slavonije na hodočašće u Vukovar u subotu 9. prosinca uputila se i grupa mladih iz Golubinaca i Rume. Predvođeni golubinačkim župnikom *vlč. Ivicom Damjanovićem* Golubinčani i Rumljani hodočastili su u Vukovar na Duhovnu obno-

vu za mlade. Ovogodišnja duhovna obnova za mlade održana je pod geslom »Došašće u mome srcu«.

Glavnu temu duhovne obnove s radom u skupinama obradila je sestra *Ksenija Majstorović* iz Đakova. Pored duhovnog programa koji je

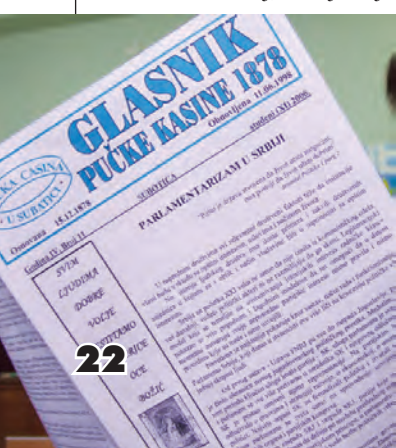
bio ispunjen raznim sadržajima, mladi iz ovog dijela Srijema pored obilaska grada, posjetili su novootvoreni »Spomen dom Ovčara« na Ovčari I., a u podrumu vukovarske bolnice »Spomen obilježje bolnica«. Duhovna obnova završena je večernjim misnim slavljem koje je predvodio *fra. Maurus Dolčić* duhovni asistent iz Belišća.

I. R.

Novi broj Glasnika Pučke kasine 1878.

Novi, jedanaesti po redu broj Glasnika Pučke kasine 1878. sadrži tekstove o parlamentarizmu u Srbiji, Danima Matice hrvatske u Bačkoj, 75-oj obljetnici crkve Presvetoga Trojstva u

Maloj Bosni, novim uspjesima subotičkog fotografa *Augustina Jurige*, te tekst o 110 godina službe Hitne pomoći u Subotici. List također donosi stalne rubrike o zaštiti bilja i poštanskim markama, ovoga puta u povodu Božića, kao i kolumnu *Šime Peić Tukuljca*.

Svečano otvorenje hladnjače ZZ »Vočko« u Tavankutu

Tavankutska Zemljoradnička zadruga »Vočko« u utorak, 12. prosinca svečano je pustila u rad hladnjaču, prvenstveno namijenjenu čuvanju jabuka, kapaciteta 1500 tona. Otvorenju su osim 23 osnivača zadruge prisustvovali bivši ministar financija, predsjednik stranke G17 Plus *Mladen Dinkić* i bivša ministrica poljoprivrede *Ivana Dulić-Marković*. Država je izgradnju hladnjače financirala s 40 posto sredstava odnosno 400 000 eura.

ZZ »Vočko« osnovana je 2002. godine i godišnje proizvode preko 5000 tona jabuke na 220 hektara voćnjaka.

J. D.

15. prosinca 2006.

Adet

O božićnjaku

*Ko zna kad je i koja salaška reduša (domaćica) skontala (smislila) da svojoj čeljadi, a najviše dci, napravi »betlem« * Božićnjak su namistili u proćelje astala, okružili ga ozelenjenim žitom, orasima u lupinji, jabukom, suvim šljivama*

Piše: Alojzije Stantić

Tušta naroda imaju adete (običaje) kojim se samo oni diče, pa i Bunjevci Hrvati imaju svoje dvi dike: božićnjak i dužijancu, adete koje niko drugi u svitu nema. Ovom donekle mož dodat i adete o obrednom pjenju vina: »vaćanje krvi« (»krvaća«) na Blagovist (25. III.), »bukaricu« na Božić, i već zaboravljene »trojanicu« i »argelu« u svatovima (svadbi).

Danas (15. XII.) bit će otvorena već dobro poznata izložba božićnjaka, koju po adetu 10. put pravi Katolički institut »Ivan Antunović«, u varoškoj (gradskoj) kući. Izložba će bit otvorena u 17 sati, a gledači (posjetitelji) će u ovoj Bunjevačkoj diki moć uživati do 22. XII., kad će u 17 sati bit svećano zatvorena.

PRIZOR BETLEHEMSKOG MISTA ROĐENJA ISUSA: Ko i kad je napravio prvi božićnjak o tom nema pisanog traga, al po pripovidanju starije čeljadi i poniki štiva mož samo nagađati kako su ga stvorili. Prija više od jednog vika crkve nisu bile zgusnute ko danas, pa u i Božićnom vrmenu ni svi virnici iz pustara nisu mogli doprit (stići) do crkve. Kadgod »Božić nije bio Božić« ako u to vrme snig nije obilao ravan. Snig je nezgodno priti (ugazit stazu u snigu) i tabanat (hodat pješice) po kociljavom (klizavom) prtu. Zato tušta nji, a med njima najviše dice, nisu mogli doć na misu i posli divit se crkvenom »betlemu«, maketi prizora mista di se u Betlehemu rodio Isus. Da njim to nadomisti ko zna kad je i koja salaška reduša (domaćica) skontala (smislila) da svojoj čeljadi, a najviše dci, napravi »betlem«.

Reduša je na jednom od kolaća ticama (figuricama iz tijesta) napravila prizor betlehemskeg mista rođenja Isusa, a da i dci bude virnije pokazan taj prizor, u njeg je dodala i domaću živinu (životinje) iz salaške avlije. Kako

bi božićnjak bio izgledniji najpreg je u njeg umetnila »granu«, grančicu od rodne voće odmotala je tistom i ispekla zajedno s njim. »Granu« je okitila kojekakim šarenilom. U novije vrme, a najviše posli I. svickog rata i salašari

Ulm, božićnjak ko ritka vridnost dobio počasno misto.

KIĆENJE BOŽIĆNJAKA: U kićenju božićnjaka, pravljenju »tica«, nuz pivanje božićni pisama, reduši su pomagali ukućani, a najviše dica. U ravni di ima

ju vikovnu legendu: »Kad su progniteljji žurili da stignu sv. Josipa i Majku Božju i doćepaje se malog Isusa, putom ji zadržavala raspivana ševa. Zastajkivali su i zagledali u ajer (zrak) koja tica piva. Zato je sveta obitelj dobrim (prilično) odmakla i sklonila se s malim Isusom«.

Salašari vole ševu jel kad čeljade radi u ravni nije samo, u ajeru mu ona nad glavom piva. Triba uočno oko da mož spaziti tu tičicu kako lebdi u jednom mistu i neumorno piva. Ševa je i tica risara (ručnih žetelaca) jel njim je u teškom poslu razgaljivala dušu, a i svinjara (pastira svinja) jel sa svinjama na strneci nisu bili sami.

Zato reduše na drvce nataknu el na kamaru (stog) sina (sijena) namiste raspivanu ševu.

* Kadgod su za Uskrs i za Božić u pleten kolač u sridinu mećali skuvano jaje i zajedno ispekli s kolačem. Jaje je znak nade i uskrsnuća, al ima i više značenja. Ono je bilo, krto, a iz njeg takog rađa se nov život. Jaje se spominje u mitovima više naroda. Snagi malog zametka u jajetu ljudi su se divili, jel se iz njeg izleglo, na svit izašlo pile, probilo lupinju jajeta. Zato je jaje i znak plodnosti.

* Da opravdaje zašto konja ne meću na božićnjak, reduše su se držale i legende: »Kad su Blažena divica Marija i sveti Josip išli u Betlehem na popis putom su naišli na konja. Pitali su ga očel ji ponet jel su se umorili od tabanjanja. Konj njim kazo da se najpreg mora napasiti, a magarac je oma pristo da ji ponese«. Iako je konj salašarima od velike hasne, ako je izgledan s njim se i diče, paradiraje, jel se zna i olo (oholo) držati.

Zato konju nije misto med krotkom živinom koje su u betlehemskeg staji okružile Isusa, a ni med onima koje su salaške reduše dodale na božićnjak.

* Božićnjak lipo izgleda, jel mu je kora rumena, a okićen je blidožitim ticama. ■

Božićnjak Lozike Stantić iz Tavankuta pokazan na izložbi u Ulmu

su privatili adet iz naselja, počeli su kupovat zelenu »granu« (bor), mladu jelku el smreku, al su joj zadržali staro ime.

Božićnjak su namistili u proćelje astala, okružili ga ozelenjenim žitom, orasima u lupinji, jabukom, suvim šljivama... Onda je obiteljski astal posto misto za blagovanje, mož se kazati da je tak i astal obiteljski oltar.

Kolika je etnološka vridnost božićnjaka najbolje se vidilo 2002. godine, kad je na Svitskoj izložbi obrednog peciva, iz 22 zemlje svita, u nimačkom gradu

vinograda reduše su božićnjak okitile burencetom vina i evenkom (struk vinove loze s grozdovima). Često su bure s vinom mećale i druge reduše iz okolni pustara, jel Bunjevci volidu pit vino.

Najviše reduša na božićnjak umetnu i raspivanu ševu. Kadgod su u božićnjak (a i uskrsnji kolač) umetnili i skuvano jaje i zajedno ispekli. Na božićnjaku med živinom jedino nema mista konju. Zašto ševa, jaje i konj?

* U obitelji Marije Matković iz Male Bosne, koja je na velikom glasu po lipim božićnjacima, čuva-

KLJUČNI TRENUTAK

Službena pozivnica Sbritanskog veleposlanstva za božićni domjenak uveseljava sve niže i više dužnosnike koji su je primili. Naime, umjesto božićnog drvca ili fotografije najvećeg prošlogodišnjeg političkog uspjeha u suradnji dviju zemalja, pozivnica za »Off the Record Christmas Party« prikazuje čin kojim su Britanci 2006. najviše razveselili Hrvate: nespretni potez vratara njihove nogometne reprezentacije koji nije dohvatio loptu upućenu od suigrača, pa je ona završila u голу i tako našima donijela dodatne kvalifikacijske bodove za Europsko nogometno prvenstvo 2008.

»Odlučili smo podsjetiti na preuranjeni božićni dar Paula Robinsona Hrvatskoj jer smatramo da je upravo to bio ključni trenutak u međudržavnim odnosima 2006.«, objasnio je veleposlanik John Ramsden.

Party« prikazuje čin kojim su Britanci 2006. najviše razveselili Hrvate: nespretni potez vratara njihove nogometne reprezentacije koji nije dohvatio loptu upućenu od suigrača, pa je ona završila u голу i tako našima donijela dodatne kvalifikacijske bodove za Europsko nogometno prvenstvo 2008.

NOVI ZVUK, NOVI IZGLED

Grupa Colonia prošli je tjedan objavila novi album »Do kraja« koji je već početkom jeseni najavila istoimenim singlom. Četrnaest pjesama u već standardnoj produkciji Borisa Đurđevića ovaj put okreće se novijim zvukovima i slijedi svjetske trendove.

Također je primjetan novi izgled pjevačice Indire Vladić-Mujkić.

DUBROVAČKA GRADONAČELNICA MEĐU PRVIH 10 U SVIJETU

Dubrovačka gradonačelnica Dubravka Šuica zauzima osmo mjesto na ovogodišnjoj top-ljestvici The World Mayora, te je jedina žena među prvih 10. Ove godine kandidirano je 677 gradonačelnika. Gradonačelnike nominiraju građani svojim komentarima i obrazloženjima, a stručni žiri istražuje na koji način kandidati pronalaze rješenja gradskih problema.

Ovogodišnji laureat je gradonačelnik Melbourne John So, dok su na drugom i trećem mjestu kolege mu iz Amsterdama i Harrisburga (SAD).

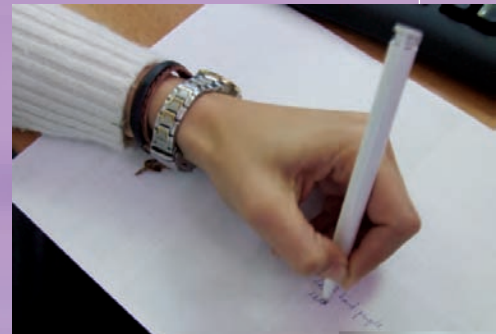

NADMOĆNOST LJEVORUKIH

Ljevoruki ljudi u stanju su razmišljati brže kad, primjerice, igraju kompjutorske igre ili se bave nekim sportom, a uspostavljanje veza između lijeve i desne moždane polutke brže je kod ljevorukih, ustvrdili su australski znanstvenici.

Brzi prijenos informacija iz jedne u drugu moždanu polutku, ljevoruke čini efikasnijima kad im je mozak izložen višestrukom podražaju. Stručnjaci su na temelju istraživanja ustanovili da ljevoruki istodobno češće koriste obje moždane polutke.

Znanstvenici su rekli da ljudi koriste obje moždane polutke za vrlo brze ili vrlo teške zadatke koje zahtijevaju interpretaciju brojnih istodobnih informacija, poput primjerice kompjutorskih igara, vožnje automobila kada je promet iznimno gust ili tijekom igranja nekog sporta. Ljevoruki su se u svemu pokazali boljima.

BOGATI I SIROMAŠNI U HRVATSKOJ

U Hrvatskoj danas prva desetorica najbogatijih posjeduju privatnu imovinu u protuvrijednosti od oko deset posto hrvatskog godišnjeg bruto proizvoda, točnije, u iznosu od blizu tri milijarde eura. Nasuprot njima, s druge strane ove socijalne ljučjačke, oko tri milijarde eura vrijednu privatnu imovinu posjeduju skupina od tri milijuna ispodprosječno bogatih hrvatskih građana. Sredinom 80-ih privatna imovina u protuvrijednosti od deset posto tadašnjeg hrvatskoga BDP-a bila je raspršena među 50-ak tisuća tada najbogatijih građana.

BOGATI I SIROMAŠNI U SVIJETU

Dva posto najbogatijih ljudi na svijetu posjeduju nešto više od polovine svog svjetskog bogatstva, objavio je UN. Prema ovoj studiji, siromašnija polovina svjetske populacije posjeduju jedva 1 posto svjetskog bogatstva. Bogatstvo je koncentrirano u Sjevernoj Americi, Europi, Japanu i Australiji čiji stanovnici posjeduju 90 posto svjetskog bogatstva. Nejednakost je izraženija u bogatstvu nego u godišnjim prihodima, a studija donosi zanimljiv podatak kako neki stanovnici bogatijih zemalja imaju veće dugove od imovine.

NEKI RASKOŠNO, NEKI SKROMNO

Mnogi pripadnici hrvatskog jet-seta odlučili su Novu 2007. godinu dočekati u svom domu. No, ipak, ne svi. Neki od njih ne mogu

odoljeti idealnoj prilici za slavlje – raskošno, kakvo se od bogatih, lijepih i slavnih i očekuje.

Sunčica Lalić

Novu će godinu bivša manekenka i sadašnja jet-setterica Sunčica Lalić dočekati u Americi. Ondje je, naime, odlučila provesti nekoliko mjeseci prestrašena nedavnim napadom na njezinog dečka Dragana Jurilja.

Milana i Goran Vlaović

Poznati par, nogometaš Goran Vlaović i njegova supruga Milana možda će, prema nekima, osvjetlati obraz hrvatskog jet-seta – oni, naime, putuju na doček u Dubai.

Željko Kerum

Vlasnik trgovačkog lanca Željko Kerum, također će Novu godinu dočekati u krugu obitelji, u svom luksuznom domu.

Zlatko Marić

Vlasnik zaštitarske kuće Sokol Marić, kojem nije problem posegnuti duboko u novčanik, najludu će noć u godini dočekati u svom domu.

Snježana Mehun

Modna agentica Snježana Mehun neće se upuštati u pripremu slavlja, nego će te dane iskoristiti kako bi se pripremila za odlazak na skijanje

Zdravko i Višnja Pevec

Vlasnici još jednog velikog trgovačkog lanca, Zdravko i Višnja Pevec neće biti u kući, ali se neće niti daleko maknuti – oni će slaviti u svom đurđevačkom restoranu.

HLADNIJE TEK ZA BOŽIĆ

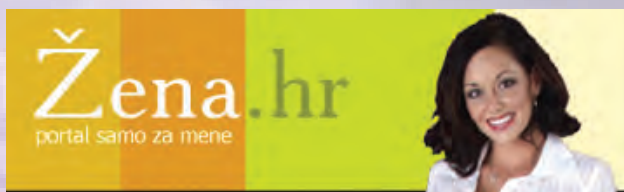
Vrijedi zabilježiti: Prošloga četvrtka izmjereno je 17 Celzijevih stupnjeva u Daruvaru, Sisku, Varaždinu, Subotici, po 15 u Zagrebu, Kninu i Beogradu, 14 u Ogulinu, Krapini, Kragujevcu, što su znatno više temperature od standardnog početka prosinca, kad prosječna najviša dnevna temperatura iznosi od 3 do 5 stupnjeva, a prosječna najniža od minus 4 do minus 5 stupnjeva.

Prema prognozama, zima, odnosno tri mjeseca koja slijede, bit će malo topliji od prosjeka uz uglavnom prosječnu količinu oborina. Tek uoči Božića i Nove godine nastupit će hladniji dani. Iako natprosječno visoka temperatura veseli vlasnike električnih i plinskih brojila u

stanovima i kućama (manje režije), idućih će dana potrajati nepovoljne biometeorološke prilike – problemi sa spavanjem, glavobolje, razdražljivost, smanjena koncentracija...

PORTAL ZA ŽENE

U Hrvatskoj je otvoren novi portal, namijenjen ženama. Portal www.zena.hr osmišljen je kao centralno mjesto za žene na hrvatskom webu, a njegova je ideja da pruži važne informacije, educira, zabavi... Žena.hr se sastoji od zanimljivih i edukativnih članaka podijeljenih u 8 rubrika u kojima možete saznati puno zanimljivih informacija praktično sakupljenih na jednom mjestu. Posebnost portala je i adresar poslovnih subjekata. U adresaru se nalaze svi relevantni poslovni subjekti interesantni ženama kao što su butici, fitness centri, frizerski saloni i slično. Dodatna korist adresara je mogućnost ocjenjivanja. Portal će uskoro biti obogaćen i kontinuirano nagrađivati vjerljivoj možete osvojiti aranžman u

Općinsko vijeće grada Lepa, na jugu Španjolske, »dekreto« je odredilo da će tijekom božićnih i novogodišnjih praznika, sve do 6. siječnja, na glavnom gradskom trgu 15 minuta padati snijeg.

Građani Lepa, u Andaluziji, nisu mogli zamisliti još jedan Božić bez snijega, kojeg nisu vidjeli već više od pola stoljeća, pa su gradski oci odlučili to promijeniti. Na hotelski balkon u središtu grada instalirani su topovi koji će svaki dan navečer, između 20 i 20,15 sati, trg bombardirati pahuljicama sintetičke pjene. Više od 3000 ljudio oboružanih kišobranima zaposjelo je u srijedu trg kako bi promatrali prvi »snijeg« ove godine.

Uspjela humanitarna akcija generalnih konzulata Republike Hrvatske i Republike Mađarske

Božićni bazar »utržio«

Zahvaljujući prikupljenom novcu, ostvarenim prodajom bazarske ponude, subotički bazar

Pišu: Željka Vukov i Dražen Prčić

Božićni bazar, humanitarna akcija u organizaciji hrvatskog i mađarskog generalnog konzulata u Subotici, zaživjela je prošle godine premijernim izdanjem u Velikoj dvorani

HKC »Bunjevačko kolo«. U prošlu nedjelju, 10. prosinca, MKC »Népkör« ugstio je drugi po redu, Božićni bazar i u prostoru velike Svečane dvorane uspio okupiti veliki broj posjetitelja koji su,

kupovinom raznovrsnih artikala bogate bazarske ponude, doprinijeli prikupljanju financijskih sredstava namijenjenih nabavi medicinskih pomagala potrebitih za rad subotičkog Dječjeg dispanzera i ambulante u MZ »Gat«. Pored velikog broja hrvatskih tvrtki, koje su bazar sponzorirale svojim proizvodima, u ponudi su bili, po prvi puta, i artikli domaćih poduzetnika, a za dodatni sadržaj i atraktivnost ove lijepe humanitarne akcije pobrinuo se subotički gradonačelnik Géza Kucsera, pekući skupa sa svojom suprugom nekoliko stotina palačinki. U utorak 12. prosinca svečano je u prostorijama MC Subotica izvršena predaja prikupljenih sredstava, a Meri Vidiš, supruga generalnog konzula RH u Subotici i glavna koordinatorica ove humanitarne akcije, u kraćem razgovoru za Hrvatsku riječ pojasnila je sve detalje u svezi finalizacije cijelog humanitarnog projekta.

► **Kakvi su Vaši dojmovi nakon uspješno okončanog humanitarnog projekta »Božićni bazar«, upriličenog u suradnji hrvatskog i mađarskog konzulata u Subotici?**

Dojmovi su zbilja izvanredni, a suma koju smo uspjeli »utržiti« je čak i nadmašila naša očekivanja i uz pomoć prikupljenih financijskih sredstava bit će nabavljena potrebna medicinska pomagala za rad Dječjeg dispanzera i ambulante u MZ »Gat«.

► **Koliko točno iznosi novčani iznos prikupljen prodajom bazarske ponude?**

Sabiranjem svih financijskih sredstava prikupljenih prodajom artikala na brojnim štandovima, prodajom palačinki, kuhanog vina, fomettija, nescaffea i poklon bonovima, na koncu smo stigli do 324.000 dinara koje će biti iskorištene za nabavu EKG aparata i inhalatora. Također, kao donaciju smo dobili i nekoliko besplatnih tehničkih pregleda za vozila MC Subotica.

»Ovogodišnji Bazar je po meni divan, samim tim što vidim svu ovu djecu na okupu i ovaj narod, to je već veliki uspjeh«.
Josa Gabrić - umirovljenik.

»Sve ukupno je dobro, mada mislim kako bi trebalo biti više knjiga za djecu, pa i odrasle na hrvatskom, a ove godine ih je bilo na ćirili. Raznovrstan je i to ga svakako čini dobrim«.
Nena Tumbas - poduzetnica

»Sviđa mi se i ovogodišnji Bazar, baš kao i prošlogodišnji. No prvenstveno mi se sviđa što ima ovakvih humanitarnih priredbi, mislim da bi ih trebalo biti više. Oduševljena sam i nadam se kako će ga biti i sljedeće godine. Što se tiče asortimana, zadovoljna sam – ima za svakoga po nešto«
Snežana Dulić - studentica

»Fantastično je, čini mi se kako je napredniji u odnosu na prošlu godinu, a nadam se kako će sljedeće godine biti u dvorani sportova«
Dejan Kovač – zanatlija

► **Kako biste usporedili prošlogodišnji i ovogodišnji Božićni bazar?**

Mislim da smo ove godine učinili još jedan pomak na bolje, što ne znači da se nećemo truditi biti još bolji. Ljudi su prepoznali plemeniti cilj ove humanitarne akcije, rado dolaze i vesele se tijekom posjeta našem bazaru, mnoštvo je pitanja kada će ga ponovno biti i zbilja se nadam kako će ova manifestacija, u budućnosti, postati tradicionalna.

Na koncu bih se željela poseb-

Gradonačelnik Subotice u društvu hrvatskog i mađarskog konzula sa suprugama

ke

medicinska pomagala

Božićki Dječji dispanzer i ambulanta u MZ »Gat« dobit će EKG aparate i inhalatore

no zahvaliti omladinskoj udruzi »Krov« i katoličkom krugu, koji su svojim sudjelovanjem i volontiranjem pomogli u organiziranju cijele manifestacije.

Ovogodišnji Božićni bazar posjetio je veliki broj ljudi, koji su došli kupovati ali isto tako tom kupovinom pomoći.

Generalni konzulat Republike Hrvatske u Subotici zahvaljuje se svim sponzorima – tvrtkama iz Republike Hrvatske i Republike Srbije – gospodarstvenicima, udrugama, medijima i umjetnicima s područja Vojvodine, koji su nesebično sudjelovali u humanitarnoj akciji koja je organizirana zajedno s Generalnim konzulatom Republike Mađarske u Subotici.

- Hrvatska turistička zajednica
- Kraš
- Zvečevo
- Kandit
- Jamnica
- KTC
- Badel
- Kutjevo
- Erdutski vinogradi
- Posudionica i radionica narodnih nošnji, Zagreb
- Kamensko
- Vartex – Levis
- Podravka
- Belje
- Dijamant
- Atlantic – Cedevita
- Saponia Osijek
- TOZ Penkala
- Croatia film - Hlapić
- Croatia leasing
- Nova školska knjiga
- Rotografika, Subotica
- Unimed – Pliva
- INA
- Petrokemija

- Suncokret, Hajdukovo
- Fara, Subotica
- Skipper, Subotica
- Woodoo, Subotica
- Fidex, Subotica
- Gradski muzej Subotica
- Simex, Subotica
- Medoprodukt, Tavankut
- Rasadnik, Subotica
- Matex, Subotica
- Rakija Kurjakova
- Kozmetički salon »Ksenija«
- Kozmetički i frizerski salon »Studio face«
- »Bane«, Subotica
- gospođa Josipa Križanović
- gospođa Jozefina Skenderović

- Hrvatska riječ
- TV tjednik
- Subotičke
- Dječji vrtić »Marija Petković«
- Krov
- Katolička udruga mladih

U Subotici održana književna večer posvećena djelu Lazara Merkovića

Razora – čuvar intelektualnog kontinuiteta

»Mi koji smo u kontinuitetu bili u prvoj liniji u stvaranju literature i koji smo začeli i 'Bunjevačko kolo' i prije toga časopis 'Rukovet' dok je bio kroatocentristički, i Radio Suboticu i hrvatsku redakciju Radio Subotice, svugdje smo samo jednu stvar imali pred očima - razvijati se, participirati sa ostalima u svemu onome što se može dobiti«, istaknuo je Lazar Merković

U okviru »Dana Matice hrvatske u Bačkoj« u petak 8. prosinca, u Velikoj dvorani HKC »Bunjevačko kolo« u Subotici priređena je književna večer u povodu 80 godina života i 60. obljetnice rada subotičkog pjesnika, romanopisca, esejista, kritičara, prevoditelja, pokretača i urednika časopisa, nakladnika, publiciste, leksikografa i kroničara Lazara Merkovića.

O njegovom bogatom djelu iz područja pisanje riječi, ali i dramatičnim biografskim pojedinostima, u uvodnom dijelu večeri govorio je subotički književnik i urednik nakladničke djelatnosti NIU »Hrvatska riječ« Milovan Miković.

ČOVJEK DRAGOCJENIH TRANSMISIJA: Svoje suradnje s Merkovićem, koji mu je, među ostalim, u veoma kratkom roku (za jedan dan) s mađarskoga jezika preveo dramu »Borovnice«, prisjetio se ovom prigodom književnik Ferenc Deák. Govoreći o značaju Merkovićeve prevođenja djela mađarskih autora, Deak je istaknuo kako je ovaj »čovjek dragocjenih transmisija« to činio ne mjereći svoje vrijeme, što ova djela, kako je naglasio, ujedno »čini i da su njegova vlastita.«

U priči »L. Razora - jedna antikarijera« koju je ovom prigodom pročitao, književnik Milivoj Prčić se osvrnuo na vrijeme »hrvatskog proljeća« 1971. godine, kada je Merkoviću (odnosno L. Razori, što mu je bio pseudonim i kako su ga bliski suradnici zvali) zabranjen književni rad i kada je premješten na drugo radno mjesto.

DUHOVNI OTAC: Govoreći o svom prvom susretu (u redakciji »Rukovet« 1968. godine) sa svojim, kako je Merkovića nazvao, »duhovnim ocem«, književnik Vojislav Sekelj je, među ostalim, naveo kako je ovaj književni bard svojim uređivačkim i prevoditeljskim angažmanom, puno vremena posvetio drugima, i to na račun, kako mu je »zamjerio«, svoga vlastita stvaralaštva. To ipak, kako je naglasio, nikako ne umanjuje njegov značaj. »Lazo nije ni ispred knjige, ni iza knjige, on je knjiga«, zaključio je Sekelj.

Sudionici književne večeri: Milovan Miković, Ferenc Deák, Milivoj Prčić, Lazar Merković, Vojislav Sekelj i Zvonko Sarić

Književnik Zvonko Sarić je govoreći o Merkovićevoj knjizi pjesama »Osame« (objavljenoj 1988.), naglasio kako ona predložava poetski izraz autora tijekom njegove dugogodišnje poetske prakse, te kao takva predstavlja »trag autorova intelektualnog kontinuiteta«. »Pisac Lazar Merković je kao pošiljatelj književnih znakova stvorio nepatvoreno autohtono literarno polje, jasno označavajući i iskazujući svoj identitet praksom gradnje arhitektonike svoje poetike, promišljajući i propitujući smisao egzistencije i upravo to i jest novi poticaj za ponovno čitanje njegovih stihova u ovome našem aktualnom post-literarnom društvu u kojemu je čak i identitet čovjeka upitan, nejasan i rasplinut«, rekao je Sarić.

POVEZIVANJE KONTINUITETA: Na koncu večeri publici se obratio i Lazar Merković, koji se, među ostalim, prisjetio brojnih ponovnih početaka u nastojanju da održi kontinuitet svojega ali i pomogne razvitak književnog stvaralaštva Hrvata u Subotici. Osvrćući se na pokretanje časopisa za književnost, umjetnost i društvena pitanja »Rukovet«, što ga je uređivao od osnivanja 1955. do 1960. i kasnije od 1970. do 1972. godine, Merković je naveo sljedeće:

»Kada smo stvarali 'Rukovet' 1955. godine, ja sam sebi postavio za cilj - povezivat ćemo kontinuitet, naš hrvatski, ali pri tome strogo vodeći računa i o kulturnim kontinuitetima Srba i Mađara da budemo sastavnica, kao što se ove tri kulture razvijaju u ovom gradu«.

Govoreći o aktualnom stanju u hrvatskoj zajednici, on je ukazao na potrebu boljeg međusobnog upoznavanja i sagledavanja »iza koga stoje djela, a iza koga stoje prazne fraze«. »Mi koji smo u kontinuitetu bili u prvoj liniji u stvaranju te literature i koji smo začeli i 'Bunjevačko kolo' i prije toga časopis 'Rukovet' dok je bio kroatocentristički, i Radio Suboticu i hrvatsku redakciju Radio Subotice, svugdje smo samo jednu stvar imali pred očima - razvijati se, participirati s ostalima u svemu onome što se može dobiti. S druge strane, u duhovnim dobrima treba gledati, vidjeti, shvatiti i izvući potrebne pouke što radi onaj bolji dio srpskih stvaralaca, što rade Mađari koji su svojevrsan uzor sa svojim širokim frontom kulturnih djelatnosti, s fondovima koji pomažu njihova kulturna htijenja«, poručio je Merković.

D. B. P.

Izložba »božićnjaka« u Subotici

Deseta po redu, izložba božićnih kolača »božićnjaka«, u organizaciji Etnografskog odjela »Blaško Rajić« pri Katoličkom institutu za kulturu, povijest i duhovnost »Ivan Antunović« iz Subotice, bit će otvorena danas, u petak 15. prosinca, u vestibulu Gradske kuće u

Subotici, s početkom u 17 sati. Prigodom otvorenja kulturno umjetnički program izvest će članovi HKC »Bunjevačko kolo« iz Subotice.

Izložba će biti otvorena do petka 22. prosinca, svakog dana (uključujući subotu i nedjelju) od 9 do 17 sati.

Božićni koncert u Novom Sadu

Ekumenska humanitarna organizacija (EHO) u srijedu 20. prosinca, organizira sada već, tradicionalni Božićni koncert u Novom Sadu. Na koncertu pod nazivom »U susret Božiću«, a koji će biti održan u prostorijama KUD-a »Petefi Šandor«, nastupit će dvadesetak izvođača, među kojima i zbor novosadskog HKUPD »Stanislav Preprek« koji je za tu priliku pripremio šest pjesama i dva prigodna blagdanska recitala. Početak je u 19 sati, a ulaz je slobodan.

D. Po.

Berislav Skenderović novi ravnatelj Opere SNP-a

Dirigent *Berislav Skenderović* imenovan je za ravnatelja Opere Srpskog narodnog pozorišta u Novom Sadu, odlukom Upravnog odbora ove kuće na sjednici održanoj 7. prosinca, piše novosadski »Dnevnik«. Skenderović je na upražnjeno mjesto prvog čovjeka Opere SNP-a došao nakon što je redatelj *Dejan Miladinović* prestao obnašati tu dužnost prije mjesec dana.

Kako navodi »Dnevnik«, tražeći rešenje o tome tko bi trebao biti na čelu Opere SNP-a, a u želji da, ukoliko je moguće, bude iz naše sredine i da ima neosporni umjetnički autoritet, *Milivoje Mladenović* je Upravnom odboru predložio Berislava Skenderovića koji trenutačno vodi Vojvodanske simfoničare, i dobro poznaje i surađuje s orkestrom Opere SNP-a.

Inače, Vojvodanske simfoničare, čiji je osnivač i umjetnički ravnatelj, Skenderović vodi od 2001., a od 2004. je i umjetnički rukovoditelj Novosadskog komornog orkestra.

Novi CD

Ovih dana izišao je CD-a s pjesmama šestog Festivala bunjevačkih pisama, na kome se nalazi petnaest pjesama izvedenih na ovogo-

dišnjem Festivalu. Pjesme su snimane u studiju »Perpetuum mobile«, a pokraj vokalnih solista u snimanju je sudjelovao Festivalski orkestar HKC »Bunjevačko kolo« pod ravnanjem prof. *Branka Ivankovića Radakovića*. CD se može kupiti u Galeriji suvenirnici u Subotici (ispod Gradske kuće).

Duhovna tribina i izložba slika u Somboru

Večeras, u petak 15. prosinca, u Hrvatskom domu u Somboru održat će se duhovna tribina na kojoj će govoriti dekan niški i župnik u Kragujevcu, Kraljevu i Ravnoj Reci *preč. Stjepan Vинојčić*, a ovom prigodom bit će otvorena i njegova samostalna izložba slika. Organizatori tribine i izložbe su župa Sv. Križa i HKUD »Vladimir Nazor« iz Sombora, a početak je u 19 sati.

Projekcija filmova u Zagrebu za Materice

Projekcija filmova »Tkanje i vezovi« i »Čukundidino zrno ora« održat će se u prostorijama KIC-a (Kulturno informativnog centra) u Zagrebu, u petak, 15. prosinca, s početkom u 19 sati. Projekcija je zamišljena kao zahvala mamama i majkama za blagdan Materice, te kao pohvala vrijednim ženskim rukama.

Organizator projekcije je *Naco Zelić*, ispred »Udruge za pomoć bačkim Hrvatima«, a nazočni će biti autor filma *Rajko Ljubić* i *Tihana Petrović*, profesorica etnologije na Filozofskom fakultetu u Zagrebu, koja će reći nekoliko riječi kao poznavateljica teme o tkanju i vezovima.

Radionica »Božić – čestitke i ukrasi« u Subotici

U okviru programa »Radionica subotom«, subotička Gradska knjižnica u subotu 16. prosinca, organizira radionicu s temom »Božić – čestitke i ukrasi«. Radionica će se održati u čitaonici Knjižnice, u terminu od 13 do 15 sati.

Izložba rukotvorina »Vridne ruke« u Svetozaru Miletiću

Šarolikost radova na jednom mjestu

Na izložbi koju je organiziralo HBKUD »Lemeš«, svoje radove nastale u različitim tehnikama i od različitih materijala izložilo je ukupno dvadeset autora

Osamnaest autorica i dva autora predstavilo je svoje radove - od božićnih i novogodišnjih čestitaka, predmeta ukrašenih u tehnici bijelog veza (šlinga), šarenog kaločai i panama veza, preko izložaka izrađenih u tehnici kukičanja, keramike, do slika i nakita od kože, goblena i kruna u tehnici slame - na izložbi pod nazivom »Vridne ruke«

Krone u tehnici slame

Svoje radove u tehnici slame, među ostalim i tzv. kruna lemeške Dužijance, predstavio je Stipan Budimčević. »S obzirom da je proslava Dužijance kruna završetka žetvenih radova, simbol žetvene svečanosti u Lemešu svake je godine kruna. Za svaku godinu nastojim osmisлити drukčiji izgled, a na ovoj sam izložbi predstavio 'kruna' koje su bile simbol Dužijance unatrag od 2002. do ove godine«, objašnjava Budimčević, koji pokraj »kruna« izrađuje i čestitke i minijature u tehnici slame.

koja je prošloga četvrtka 7. prosinca, otvorena u velikoj dvorani Mjesne zajednice u mjestu Svetozar Miletić.

Publiku, kao i predstavnike kulturno-umjetničkih društva i mjesne zajednice pozdravila je ispred organizatora izložbe - Hrvatsko-bunjevačkog kulturno umjetničkog društva »Lemeš« iz Svetozara Miletića (Lemeša) - predsjednica *Marija Bagi*, dok su izložbu otvorile voditeljica sekcije ručnih radova pri spomenutom Društvu *Lucija Knezi* i *Agnes Pribilla* jedna od sudionica izložbe.

Objašnjavajući naziv izložbe Lucija Knezi je istaknula kako su za ovoliki broj radova potrebne »vridne ruke«, ali i puno truda i posvećenosti. »Ovi radovi zahtijevaju mnogo vremena, a ne 'odletjeti' do tržnice i kupiti neki strojni rad ili odgledati neku latino-američku seriju, već treba sjesti, raditi i uživati u njima«, rekla je ona.

Iako je šarena kao uskršnje jaje, kako je to navela Knezi, izložba je značajna jer je okupila veliki broj autora iz ovog mjesta i okolice, kako samostalnih, tako i onih koji su članovi više ovdašnjih kulturno-umjetničkih društava.

Prigodom otvorenja nastupili su Lemeški tamburaši, kao i članica HBKUD-a »Lemeš« *Tamara Brkić* koja je kazivala stihove.

D. B. P.

15. prosinca 2006.

Izložba čestitki i prigodnih darova u zgradi dr. Vinka Perčića u Subotici

U susret Božiću

Na izložbi se mogu vidjeti razne čestitke koje su radene u tehnici slame s božićnim i novogodišnjim, te tradicionalnim motivima, razni ukrasi za bor i prigodni darovi, kao i adventski vijenci i slike od slame-minijature s raznim motivima

Božićna izložba čestitki i prigodnih darova povodom predstojećih blagdana, Božića i Nove Godine, otvorena je u petak 8. prosinca, u prostorijama zgrade dr. Vinka Perčića u Subotici. Organizatori ove izložbe su Likovno-slamarski odjel HKPD »Matija Gubec« iz Tavankuta i Likovni odjel HKC »Bunjevačko kolo« iz Subotice.

U ime domaćina nazočnima se obratio predsjednik Likovnog odjela HKC »Bunjevačko kolo« Josip Horvat: »Nadolazeći blagdani, dolazak malog Isusa, inspiracija su našim umjetnicima. Pobožnost i duboka vjera, motivacija su koja udružena s talentom umjetnika, svakom ponaosob daje umjetničku energiju, čiji su rezultati upravo ovi radovi koji su pred nama. Zahvaljujući toj motivaciji i toj energiji, svi mi, moći ćemo uputiti svojim prijateljima, rodbini i znancima najradosnije čestitke i podijeliti s njima radost dolazećega«, rekao je Josip Horvat u svom obraćanju posjetiteljima ove izložbe.

Izložbu je otvorio zamjenik predsjednika HKPD »Matija Gubec« iz Tavankuta Ladislav Suknović, koji je govorio o Božiću, kao vremenu darivanja i zajedništva, ali i sjećanju na naše sugrađane kojima je potrebna pažnja i sjećanje. U svom obraćanju spomenuo je kako ova dva odjela dugi niz godina priređuju zajedničku božićnu izložbu, te kako njihovi radovi uvijek krase početak Božića. Otvorenje izložbe nije započeo riječima nego djelima, te je u ime ova dva odjela mladoj Ines Vidiš darovao čestitku koja je izrađena u tehnici slame i tom gestom je otvorio ovogodišnju Božićnu izložbu čestitki i prigodnih darova. Na otvorenju je bio nazočan i generalni konzul Republike Hrvatske u Subotici Davor Vidiš.

Kako bi se još bolje pripremili za Božić, Nevena Mlinko je recitirala stihove Alekse Kokića »U noći adventskoj«, koji su nazočnima približili vrijeme adventa.

Željka Vukov

Nevena Mlinko recitirala je pjesmu Alekse Kokića u »Adventskoj noći«

Večer posvećena hrvatskom
pjesniku Jakovu Kopiloviću

Poezija je bila njegov život

Na programu su se
našle pjesme Jakova
Kopilovića koje su
govorili recitatori
Hrvatske čitaonice
Subotica, a prikazan je
i film redatelja Rajka
Ljubića koji govori o
ovom pjesniku

U povodu desete obljetnice njegove smrti, u ponedjeljak 11. prosinca, u Subotici je održana književna večer posvećena pjesniku *Jakovu Kopiloviću*.

Književna večer je održana u spomen-kući prof. *Bele Gabrića*, a organizirala ju je Hrvatska čitaonica u Subotici. Ispred organizatora nazočne, koji su se okupili u lijepom broju, pozdravila je ravnateljica čitaonice i organizatorica ove književne večeri *Katarina Čeliković*. Na poseban način pozdravila je suprugu pokojnog Jakova Kopilovića, *Margu Kopilović*, koja je nazočila književnoj večeri.

PRISJEĆANJE NA PJESNIKA: Kako je i naglasila ravnateljica Hrvatske čitaonice ova večer je zamišljena kao prijateljsko druženje s ciljem prisjećanja na ovog velikog čovjeka - pjesnika Jaše, kako su ga mnogi zvali. Recitatori Hrvatske čitaonice *Terezija Nađ Heđeši*, *Antonija Sudarević*, *Ivan Kovač* i *Gordana Cvijin*, govorili su stihove Jakova Kopilovića i na taj način prikazali mali dio njegovog stvaralaštva. Također, pjesnikinja *Đula Milodanović*, koja se dobro sjeća prof. Jaše, napisala je i pročitala pjesmu »Sićanje na prof. Jašu«. Među njegovim rukopisima pronađena je nova pjesma, koja će u Subotičkoj Danici za 2007. godinu biti po prvi puta objavljena, najavila je ravnateljica Čitaonice, koja je podsjetila

i kako je Jakov Kopilović uz pomoć svoje supruge Marge, Bunjevačko-šokačkoj knjižnici »Ivan Kujundžić« darovao oko 5000 knjiga.

Nakon recitatora prikazan je dokumentarni film *Rajka Ljubića*, »Pjesnik Jakov Kopilović«. Kako je Ljubić objasnio, film je sniman u sobi prof. Bele Gabrića, koji je i tražio da se snimi film o Jakovu Kopiloviću. U ovom dokumentarnom filmu, pjesnik sam priča zašto je pisao, kako i komu.

ŽIVOT PJESNIKA: Jakov Kopilović rođen je 9. srpnja 1918. godine u Subotici, gdje je završio pučku školu i niže gimnazijske razrede. Zbog financijskih problema, roditelji ga nisu mogli dalje školovati, ali želja za učenjem ga je vukla. Privatno je polagao više razrede gimnazije, pred rat je upisao Pravni fakultet u Subotici kao izvanredni student, no ratna oluja mu je promijenila život. Odlazak u Zagreb, 1941. godine, mu je promijenio život, ali želja za učenjem nije prestala. Upisao se na Filozofski fakultet na odjel pedagogije i filozofije, a kasnije je prešao na slavistiku na Hrvatskom sveučilištu. Vrativši se u Suboticu počeo je predavati u muškoj gimnaziji 1947. godine, premda nije završio studije. Tadašnji direktor gimnazije *Matija Evetović* pomogao mu je, i počeo je predavati književnost i hrvatsko-srpski jezik. Vratio se u Zagreb 1953. godine i nast-

vio je studij kao redoviti student, a diplomirao je u jesen 1954. godine u Zagrebu. Vratio se u Suboticu, gdje je dugo godina radio kao profesor u srednjoškolskim centrima. U želji da radi u kulturnim ustanovama 1968. godine je postao upravnikom Gradske knjižnice, pravio je velike planove, ali siječnja 1969. godine je obolio. Jakov je uz svoj prosvjetni rad bio i dugogodišnji atletičar, trkač na srednje i duge pruge. No, kada je obolio skoro da nije mogao ni hodati. Nakon 1971. godine Kopilović živi kao umirovljenik u rodnom gradu, sve do smrti, 1997. godine.

Ž. Vukov

Poezija-život

U filmu o poeziji Jakov Kopilović kaže: »Moj stav prema poeziji je jedna jedina riječ. Život. Za mene nema druge, i u tešku i u zlu ja sam uz nju. I time sam rekao što sam imao reći... Jedno je sigurno, ja ne znam mrziti ljude i sretan sam samo zato što sam bio živ i što sam čovik. Teško onima koji su zaboravili da su bili ljudi. Jer to mi je cilj, da živim dok pišem, a pišem dok imam dušu. Time je završeno«.

Izložba »Pozdrav iz Osijeka – Osijek na starijim razglednicama« otvorena u Subotici

Dio prepoznatljive povijesti grada

*Izložbu čini oko pedeset reprodukcija starih razglednica grada Osijeka, izabranih iz gradiva koje posjeduje Državni arhiv u Osijeku **

Izabrani primjeri prikazuju uglavnom birane sadržaje u razdoblju kada je Osijek dosegao visok stupanj napretka – na prijelazu iz 19. u 20. stoljeće

Otvorenje izložbe u subotičkom Gradskom muzeju:
Stevan Mačković, Mirjana Smoje i Stjepan Sršan

Kao posljednji u nizu programa »Dana Matice hrvatske u Bačkoj«, u ponedjeljak 11. prosinca, u izložbenom prostoru Gradskog muzeja u Subotici otvorena je izložba »Pozdrav iz Osijeka - Osijek na starijim razglednicama«. Izložbu, koja je već ranije prikazana u nekoliko europskih gradova (Tuzla, München, Pečuh...), čini oko pedeset reprodukcija razglednica i nacrti grada Osijeka, izabranih iz gradiva koje posjeduje Državni arhiv u Osijeku.

Govoreći o izložbi, ravnatelj Historijskog arhiva Subotica *Stevan Mačković* je istaknuo kako je ona plod obnovljene suradnje dvaju gradova – Osijeka i Subotice, ali i prije tri godine ponovno uspostavljene suradnje dvaju njihovih arhiva.

Ravnatelj Državnog arhiva u Osijeku *dr. sc. Stjepan Sršan* je naveo kako se na reprodukcijama može vidjeti dio iz povijesti grada koji prikazuje njegovu arhitekturu, ali i nekadašnji duh i kulturu, koji su, kako je dodao, njegova lokalna, regionalna, nacionalna i europska pre-

poznatljivost. »Tu je ta naša zajednička baština koja na ovim prostorima i danas postoji. Dakle, kultura nema granice ona je jedna opća vrijednost koju ljudi prihvaćaju u svim njezinim dimenzijama od baroka, historicizma, eklekticizma, secesije, moderne, kroz što nas i ova izložba vodi«, rekao je Sršan, izražavajući nadu

da će se Osijek i Subotica zajedničkim snagama i nadalje bolje upoznati te tako »pridonijeti našem boljem sutra.«

Prenijevši još jednom pozdrave iz Osijeka, izložbu je službeno otvorila članica Poglavarstva Grada Osijeka zadužena za kulturu *Mirjana Smoje*, a u umjetničkom dijelu programa nastupio je tamburaški orkestar »Musica chorda« pod ravnanjem *Nele Skenderović*.

Kako se navodi u dvojezičnom katalogu (na hrvatskom i mađarskom jeziku) izložba »Pozdrav iz Osijeka - Osijek na starijim razglednicama« želi predložiti dio prepoznatljive lokalne i europske povijesti grada Osijeka. Izabrani primjeri prikazuju uglavnom birane sadržaje u razdoblju kada je Osijek dosegao visok stupanj napretka – na prijelazu iz 19. u 20. stoljeće. Stare razglednice ove zbirke pokazuju, osim sadržaja, i domete tiskarske vještine. Stvaralačku, pak, mogućnost izdavača, kao i ukus širokog kruga potrošača pokazuje oprema, grafički dizajn i likovno estetska obrada. Razglednice svojim sadržajem i slikom služe kao autentično dokumentarno gradivo tadašnjeg Osijeka - ulica, parkova, crkava, prodavaonica, tvornica, dvoraca, kulture življenja i sličnih sadržaja.

Izložba će biti otvorena do kraja godine, a postoji mogućnost njezina produženja tijekom siječnja sljedeće godine.

Svojim sadržajem i slikom razglednice predložavaju dio prepoznatljive lokalne i europske povijesti grada Osijeka

Zagrebačka promocija knjige »Jesenja snoviđenja« Marka Kljajića

Povratak poeziji

»Nakon drugih književnih žanrova vlč. Kljajić se ove godine s 'Jesenjim snoviđenjima' ponovno vraća poeziji, a pjesme su ogledalo duše, ne samo pjesnikove, nego i onih koji u njima pronalaze sebe«, rekla je Ljubica Kolarić Dumić

Nakon šest do sada izdanih knjiga, nedavno je svjetlo dana ugledala i najnovija knjiga Marka Kljajića »Jesenja snoviđenja«. U bogatom opusu župnika Župe Presvetog Trojstva u Surčinu dvije su knjige zbirke pjesama »U istini trećeg dana« (1994.) i »Getsemanski plodovi duše« (1999.), jedna kronika »Kako je umirao moj narod« (1996.) i tri monografije »Golubinci kroz povijest« (1994.), »Slankamen kroz povijest« (1994.) i »Sveti Juraj u Petrovaradinu« (2004.).

Zagrebačka promocija »Jesenjih snoviđenja« održana je prošloga petka, 8. prosinca, u prepunoj dvorani Udruge protjeranih Hrvata iz Srijema, Bačke i Banata, koja je i organizirala ovaj susret ljubitelja dobre knjige.

u Sokolinama 1977. godine, kapelanovao je pet godina u Ivankovu, Valpovu, Bošnjacima, Dalju i Erdutu, odakle odlazi na župu Beočin i Čerević u Srijemu te poslije tri godine prelazi u Petrovaradin, gdje djeluje kao župnik Župe sv. Roka i suupravitelj svetišta Gospe Tekijske, nepunih 20 godina. Iz Petrovaradina, po biskupovom dekretu, 2004. godine prelazi za župnika Župe sv. Ivana Kapistrana u Novom Beogradu i upravitelja Župe Presvetog Trojstva u Surčinu, rekao je Jurić, naglasivši kako će ime Marka Kljajića zlatnim slovima ostati zabilježeno u kulturnoj memoriji Srijema.

LJEPOTA STIHOVA: O najnovijoj knjizi ovog plodnog i hrabrog autora, koji je uz brojne aktivnosti i pisanom riječju pronosio

također je kratko predstavio knjigu i autora, pročitao još jednu pjesmu i prepustio riječ autoru Marku Kljajiću, koji se prvo zahvalio organizatoru na izvrsnoj organizaciji, a zatim ukratko podsjetio na prilike i vrijeme kada su nastajale pjesme iz »Jesenjih snoviđenja«.

JUBILEJ GLASILA: Drugi dio večeri bio je posvećen desetogodišnjici izlazenja »Zova Srijema«, glasila Udruge protjeranih Hrvata iz Srijema, Bačke i Banata i najnovijem, jubilaranom, 50. broju.

Osim preminulog prvog urednika i utemeljitelja lista, prof. Jurja - Duke Lončarevića, koji je uređivao »Zov Srijema« više od dvije godine (od 1. do 15. broja), promociji je nazočilo svo troje urednika: Stjepan Rendulić (urednik od

S promocije knjige: Mato Jurić i vlč. Marko Kljajić

Prepuna dvorana ljubitelja dobre knjige

SVEĆENIK I PJESNIK: O Marku Kljajiću, pjesniku, svećeniku i čovjeku u pravom značenju te riječi, prvo je govorio predsjednik Udruge Mato Jurić, spomenuvši kako je Marko Kljajić rođen 12. rujna 1950. godine u Jakotini kod Kotor Varoša, u Bosni, od roditelja Stipe i Kate, rođene Peula. »U Sokolinama, rodnoj župi, te potom u Duboševici, Topolju i Kneževu u Baranji, kamo je doselio za majkom i sestrom, 'trbuhom za kruhom', završio je osmogodišnju školu. Klasičnu gimnaziju je učio u Zagrebu na Šalati i Đakovu, gdje je završio i filozofsko-teološki studij na Visokoj bogoslovnoj školi. Nakon ređenja za svećenika u Duboševici (Baranja) i primicije (mlade mise)

istinu o Srijemu i masovnom egzodusu Hrvata početkom devedesetih godina prošlog stoljeća, govorila je književnica, rođena Kukujevčanka, Ljubica Kolarić Dumić. »Nakon drugih književnih žanrova vlč. Kljajić se ove godine s 'Jesenjim snoviđenjima' ponovno vraća poeziji, a pjesme su ogledalo duše, ne samo pjesnikove, nego i onih koji u njima pronalaze sebe. Ljepota stihova ove zbirke lirike dočarava nam emocijama protkan unutarnji svijet autora i duboke tragove u njegovoj ranjenoj duši«, rekla je Ljubica Kolarić Dumić, pročitavši iz knjige desetak odabranih pjesama kako bi pokazala svu raskoš pjesničkog talenta Marka Kljajića.

Pučki pjesnik, Slankamenac, Ivan Bonus

16. do 19. broja), Vesna Kljajić (od 20. do 33. broja) i današnji urednik Zlatko Žužić, koji list uređuje od 34. broja.

Uz dosta emocija i nostalgije urednici su prošetali prošlošću i neprekidnoj borbi za hladnu i golu istinu pred blještavom čarolijom laži skrivenoj u civiliziranim naslagama epoha i njenom podmuklom smijehu iz mulja demokracija, kolektivnih tragedija i crnih marama.

Uz zajednički zaključak kako nema predaje jer predaja znači bježanje od istine, šutnju i umiranje u pustoši vlastitog srca, a tada i juriš na vjetrenjače ima smisla u svom besmislu.

Zlatko Žužić

»Krležini dani« u Osijeku

Manifestacija u slavu književnog velikana

*U okviru kazališnog dijela manifestacije, s predstavom »Fritzspiel« gostovala Drama na srpskom jeziku Narodnog kazališta iz Subotice * Na znanstvenom skupu sudjelovali prof. dr. Mate Lončar iz Beograda i prof. dr. Jasna Melvinger iz Novog Sada*

U Osijeku su od 5. do 8. prosinca održani 17. »Krležini dani«, tradicionalna kazališno-teatrološka manifestacija, koja je ove godine okupila 36 znanstvenika, teatrologa, književnika, povjesničara umjetnosti i književnosti, kazališnih kritičara te još pregršt kulturnih djelatnika, redatelja, scenarista, glumaca, jer osim znanstvenoga skupa »Vrijeme i prostor u hrvatskoj dramskoj književnosti i kazalištu«, odigrane su i četiri kazališne predstave: »U agoniji«, Hrvatskog narodnog kazališta iz Varaždina u režiji Petra Večeka, Zagrebačko kazalište Gavella izvelo je dio triptiha Posmrtna trilogija, »Sinovi umiru prvi«, koju potpisuje ponajbolji hrvatski dramatičar Mate Matišić, treće večeri na programu su bile »Kurve« Feđe Šehovića u izvedbi domaćega HNK, dok je Drama na srpskom jeziku Narodnog kazališta iz Subotice gostovala s predstavom »Fritzspiel« po tekstu Borisa Senkera, a u režiji Roberta Raponje.

Inače, utemeljitelj Krležinih dana je Hrvatsko narodno kazalište u Osijeku, suutemeljitelji su Filozofski fakultet u Osijeku i Zavod za povijest hrvatske književnosti, kazališta i glazbe HAZU, Odsjek za povijest hrvatskog kazališta

u Zagrebu, a pokrovitelji ove vrlo značajne manifestacije su Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti, Razred za književnost u Zagrebu i Sveučilište Josip Juraj Strossmayer u Osijeku.

OTVORENJE DANA: Manifestacija je otvorena izložbom »Kazališni plakati za izvedbe glazbeno-scenskih djela Alfija Kabilja« u foajeu HNK u Osijeku, a nastavljena je sutradan trodnevnim znanstvenim skupom, na kome su sudjelovali znanstvenici iz Hrvatske i inozemstva.

»Sedamnaest godina za jednu ovakvu manifestaciju znači jako mnogo i ja vjerujem da će se ona održati«, rekao je predsjednik Odbora Krležinih dana Branko Hećimović, na promociji novog sveska Zbornika Krležinih dana. »Sve ovo što radimo, radimo na slavu Krleže, na slavu kulture, a kruna svega svakako su ovi naši zbornici, na tisuće tiskanih stranica znanstvenih saopćenja, radova koji iz raznih kutova rasvijetljavaju Krležina djela i njegovu misao, a moram priznati, a i Odbor je to konstatirao, sva je više mladih ljudi, sve je više studenata, koji daju dodatni smisao održavanju naših znanstvenih skupova u sklopu kazališno-teatrološke manifestacije«, rekao je Hećimović.

SUDIONICI IZ SRBIJE: O Krleži je govorio i prof. dr. Mate Lončar iz Beograda. »Krležino je djelo velika književna i antropološka rasprava, delta ideja, izraza i žanrova, nadahnutih poetskih slika i dramatskih sukoba, dvojbi i proturječja, iluzija i razočaranja, sjećanja i snova, evokacija hrvatske i europske povijesti-polemička i pjesnička delta koja nam sugerira neke temeljne iskaze i antiteze njegove poetike: da je istina ideal svake discipline, da su ljepote postignuti životni intenziteti, da književnost blista na rubu ludila i smrti kao svjetiljka, da je glazba lirska paučina između razuma i srca, da usud čovjeka jest politika a ideal mira čovjekova iskonska težnja«, rekao je Lončar.

Neki su na Krležinim danima dulje, neki kraće, ali vjerna pratiteljica Krležinih dana svakako je poznata književnica i pjesnikinja, prof. dr. Jasna Melvinger iz Novog Sada. »Ovoga puta govorila sam o malo poznatoj komediji Ilije Okrugića Srijemca. Riječ je o njegovoj 'Unjkavoj komediji', koja je iz tiska izašla 1864. godine a scenski je postavljena u SNP u Novom Sadu 1870. godine, no doživjela je tek 5-6 izvođenja. To je komedija naravi u stilu bidermeierskog, molierovskog teatra koja

je ostala nepoznata široj kazališnoj publici, posebice u Hrvatskoj. Novi Sad je tada već živio u toj atmosferi sterijanskog kazališta tipa 'Pokondirene tikve', 'Ženidbe i udadbe', 'Laže i paralaze', što je itekako zasmijavalo novosadsku publiku, tako da je možda Okrugić, koji je bio okrenut pokondirenim slavonskim gospodicama, pomalo bio stran tome gledalištu. No možda i nije stvar u tome, on je u toj priči o udaji kćeri slavonskog šumara unio čitav niz društvenih tema i otvorenih pitanja Slavonije iz druge polovice 19. stoljeća, a u to doba je stroga državna cenzura smatrala neprihvatljivom tu njegovu društvenu kritiku, od koje nije bila pošteđena ni državna administracija«, kaže Jasna Melvinger.

S. Žebić

Studenti se odužili velikanu: recital ispred spomenika Miroslavu Krleži u Osijeku

Povijest Hrvata – Hrvati u XX. stoljeću (137.)

Međunarodno priznanje Hrvatske

Hrvatska je vojska tijekom Domovinskog rata izrasla u modernu vojsku, spremnu i za poduzimanje akcija za oslobađanje okupiranoga hrvatskog teritorija

Piše: Zdenko Samaržija

AVNOJ-evske granice međunarodno priznate kao državne: Robert Badinter

Borbe u zapadnoj Slavoniji: Bljesak, svibnja 1995.

Ubrzo je uslijedilo i međunarodno priznanje Hrvatske. Hrvatske granice određene su nakon Drugoga svjetskog rata i potvrđene svim ustavima. Na temelju Ustava iz 1974. godine komisija Europske unije, poznata kao Badinterova komisija, utvrdila je da je SFR Jugoslavija prestala postojati kao državna zajednica i preporučila priznanje Hrvatske.

Zemlje Europske zajednice priznale su Hrvatsku 15. siječnja 1992. godine, a Sjedinjene Američke Države učinile su to 7. travnja iste godine. Premda je područje tzv. SAO Krajine

i dalje bilo pod srpskim nadzorom, Republika Hrvatska priznata je u svojim republičkim granicama, dakle uključujući i područje Krajine. Već 22. svibnja 1992. godine Hrvatska je postala članicom Ujedinjenih naroda.

UNPROFOR: Želeći stanje u Hrvatskoj mirno razriješiti, međunarodna je zajednica na područja pod srpskim nadzorom poslala jedinice Ujedinjenih naroda – UNPROFOR. Republika Hrvatska je očekivala da će UNPROFOR ta područja brzo vratiti pod nadzor hrvatske Vlade. To, međutim, nije ostvareno. Hrvatski su teritoriji reintegrirani tek nakon vojno-redarstvenih akcija.

OSLOBAĐANJE OKUPIRANIH HRVATSKIH KRAJEVA:

Hrvatska je vojska tijekom Domovinskog rata izrasla u modernu vojsku, spremnu i za poduzimanje akcija za oslobađanje okupiranoga hrvatskog teritorija. Kako srpske paravojske snage nisu bile sklone mirnom rješenju sukoba, Hrvatska je bila prisiljena poduzeti učinkovite mjere za oslobađanje svojih područja. U tu je svrhu poduzeto više vojnih akcija.

Početkom 1993. oslobođena je Maslenica (izgradnjom pontonskog mosta ponovno je uspostavljena veza između sjeverne i južne Hrvatske

prekinuta 1991. godine).

U svibnju 1995. vojno-redarstvenom akcijom »Bljesak« oslobodena je zapadna Slavonija, čime je omogućeno otvaranje autoceste kroz to područje.

OLUJA: Dana 4. kolovoza 1995. godine započela je najopsežnija vojno-redarstvena akcija hrvatskih snaga, »Oluja«. Dana 5. kolovoza 1995. godine oslobođen je Knin, čime je srušena srpska paradržava na tom području.

Hrvatsko Podunavlje (Baranja, istočna Slavonija i zapadni Srijem), reintegrirano je mirnim putem, u skladu sa sporazumom potpisanim 12. studenoga 1995. godine. ■

Premda se to očekivalo, do reintegracije nije došlo brzo: vozila UNPROFORA u Vukovaru

U hrvatskom Kninu: Franjo Tuđman

Krilo majke

Čuvarica kućnog ognjišta

Piše: vlač. dr. Andrija Kopilović

Želio bih da ove

Materice

posluže svima

nama kao

razmišljanje i

kao poruka, ako

hoćete i kao vapaj:

hoćemo mame,

hoćemo one žene

koje znaju cijeniti

život! Koje daruju

život i koje su

svjesne

dostojanstva da

ni jedna društvena

pozicija, ni jedna

ekonomska moć

ne može pokazati

kolika je

vrijednost žene

koja je plodna

majka i kolika je

vrijednost žene

koja je prava

majka

Ovih dana će se obradovati svako majčinsko srce. Bliži se Božić, a pred božićno vrijeme u našem narodu se s osobitim štovanjem slave Materice. U svakom narodu i u svakoj civilizaciji uloga majke i žene je neizreciva. Najveće dostojanstvo koje žena može dostići je upravo dostojanstvo materinstva. U staro vrijeme, osobito u biblijskoj tradiciji, žena koja nije mogla postati majka smatrala se i od ljudi, pa čak i od Boga odbačenom. Dugo je trebalo da se razvije svijest da plodnost i materinstvo jest Božji dar, ali nasuprot tome da netko kome to nije dodijeljeno kao dar ipak ne znači odbačenost od Boga. To pokazuje koliko je važno i u našoj civilizaciji i u naše vrijeme cijeniti, pravo vrednovati, usuđujem se reći »otajstvo materinstva«.

Zašto?

Ponajprije zato što je narav žene od samoga Stvoritelja tako stvorena da bude suradnikom Boga u rađanju novoga čovjeka, koji svoj ljudski život u potpunosti živi od prvoga časa svoga začeća, ne kao »začetak«, nego kao čovjek. Svetište u komu se ne samo »začinje« čovjek, nego u kom nastaje čovjek je upravo krilo majke. Zato je to krilo neizmjerljivo, ili bolje neizrecivo, sveto i puno ne samo tajne, nego i otajstva. Ovaj put se sjećam žene, majke u Bibliji opisane kao najhrabrija, a to je majka sedmorice sinova Makabejskih. Ona je morala gledati kako su joj sinove pogani ubijali. Kod najmlađega sina bila je zamoljena da odgovori sina od vjere otaca i privoli ga na otpad, na poganstvo. No, majka mu je šapnula: sinko ostani hrabar, ne znam kako te je Božja ruka satkala u mom krilu, ali znam da si Božje djelo. Stoga i u današnje vrijeme kada se događa takozvano raskriž-

je civilizacije, dobro je duboko se zamisliti u to otajstvo i u taj misterij, u to poslanje materinstva.

SRCE ŽENE I SRCE MAJKE: U svim civilizacijama je materinstvo na najvišoj razini vrednota. Domaće ognjište, koje čuva majka, uvijek je stabilno. »Ratnici« su važni u tim smjenama civilizacije, ali nikada nisu oni mijenjali. Civilizacija je ostala ili pala snagom životnosti. Znamo da je civilizacija Inka Indijanaca uništena silom. Ta sila, međutim, je zato uspjela uništiti, jer je uništila i obitelj. Naše vrijeme je također vrijeme kada je u krizi obitelj. To je temeljni problem budućnosti naše civilizacije. Bilo je u povijesti slučajeva kada su se cijele civilizacije slomile upravo u srcu žene i ulogom žene. Usuđujem se reći da je i naše vrijeme takvo izazovno, a i opterećeno, te je da civilizacija - barem Europska - pozvana i izazvana na odgovornost majčinstva našega vremena. Budućnost Europe nije u rukama političara, nego je u rukama ili bolje pod srcem majki. Nadolazi li neka nova civilizacija, a naša nestaje? Bojim se izreći, a moram reći, kršćanska Europa i utroba kršćanske majke nosi u prosljeću danas 1,9 rođenja, a majke s Istoka nose 6,9 rođenja. Prema tome, budućnost Europe je već zapisana. Majke europske nestaju. Majke s istoka pune Europu.

Ne želim ući u žalovanje, ali svakako želim podijeliti razmišljanje s vama i duboko postaviti pitanje tko sada odlučuje poviješću Europe? Europska unija? Ekonomija? Nauka? Ne! Moram ustvrditi: budućnost Europe odlučuje srce žene i srce majke. Ako sam u godinama trećeg razdoblja života, onda sam sretan, jer ću na vrijeme nestati i neću dočekati ono

vrijeme kada će nas nestati. Stoga ovo razmišljanje možda i nije prikladno za ovo radosno predbožićno vrijeme, ali ga ne mogu zaobići sada u ovom vremenu, kada se stalno govori o emancipiranoj ženi, kada se stalno govori o napretku, kad se govori o globalizaciji, o jedinstvu, a zaboravlja se osnovni čimbenik koji čini život životom, a to je plodno majčinstvo.

VOLJETI ŽIVOT: Zato nije čudo što ću kao svećenik u svojoj savjesti, a i snagom poslanja Crkve glasno morati govoriti da je sudbina budućnosti Europe i sudbina budućnosti našega naroda, pa onda i sudbina budućnosti Crkve u srcima žene i majke koja svoju djecu voli, koja jednom riječju voli život. Zato sam i na Materice razalošćen, ne toliko nad grobom svoje majke i grobovima tolikih majki, nego sam daleko potreseniji i daleko žalosniji nad majčinim krilom koje je postalo grobom. Zato bih želio da ove Materice posluže svima nama kao razmišljanje i kao poruka, ako hoćete i kao vapaj: hoćemo mame, hoćemo one žene koje znaju cijeniti život! Koje daruju život i koje su svjesne dostojanstva da ni jedna društvena pozicija, ni jedna ekonomska moć ne može pokazati kolika je vrijednost žene koja je plodna majka i kolika je vrijednost žene koja je prava majka. Ona koja svoju djecu rađa i odgaja, koja za njih živi i njima se posvećuje. Zato svim hrabrim i velikim majkama, koje su svjesne svoga zvanja i poslanja, neka su čestite Materice! Nama svima, koji razmišljamo o budućnosti Europe, jedna žarka molitva: spasi Bože Europu! Ti znaš da je jedino spasenje Europe ne ekonomsko i ne političko, nego obiteljsko.

Sveti Nikola posjetio mališane

PETROVARADIN – Blagdan Svetog Nikole proslavljen je 6. prosinca. Ovaj svetac je poznat kao zaštitnik moreplovaca i djece. Djeca mu se osobito raduju, a on svu djecu koja su bila dobra tijekom godine dariva raznim darovima. Blagdan Svetog Nikole je i najveći blagdan u vrijeme Adventa i simbolično najavljuje da uskoro stiže blagdan Kristova rođenja – Božić.

TAVANKUT – sveti Nikola je i u Tavankutu darivao djecu

Već tradicionalno, Hrvatsko kulturno-prosvjetno društvo »Jelačić« iz Petrovaradina organizira za svoje članove, odnosno djecu i unuke članova Društva, proslavu blagdana Svetog Nikole. Ove godine je u prostorijama Vikarijata srijemskog osobito bilo svečano, za što su zaslužni organizatori, točnije vodstvo ovog Društva. U nazočnosti više od 70-ero djece, te njihovih roditelja, djedova i baka, prostor za mlade Centra mladih Srijema je bio u cijelosti popunjen. Program je počeo u 19 sati. Kao glavni organizator programa, nazočnima se prvo obratila voditeljica literarno-dramske sekcije HKPD »Jelačić« *Branka Dačević* i najavila program koji će izvesti članovi dramske sekcije Društva. Potom se svima obratio predsjednik Društva *Petar Barbek*, pozdravivši sve nazočne, posebice djecu, a zatim je u ime MATIS-a uručio priznanja djeci koja su ispred HKPD »Jelačić« sudjelovala na međunarodnom natječaju literarnih radova »Zlatna ribica 2006.« u organizaciji Matice iseljenika Hrvatske, podružnica Rijeka. Na temu »Podijelit ću s vama jednu tajnu« pisala su djeca *Miloš Čičovac* i *Zoran Dačević*, a u novinarskom radu na temu »Dragi ljudi dragi krajevi« sudjelovao je *Dalibor Bošnjak* i u konkurenciji od 140 učenika osvojio drugo mjesto. Zahvalnicu HMI »Zlatna ribica« dobila je i voditeljica literarno-dramske sekcije HKPD »Jelačić« *Branka Dačević*.

Prirredba je počela veselom pjesmicom o svetom Nikoli, a zatim su *Miloš Čičovac*, *Tamara Čubrik*, *Damir Panđa*, *Tamara Badnjarević*, *Klaudija Jakobac* i *Natalija Jakobac* recitali pjesme posvećene svetom Nikoli. Djeca su prikazala i kratki igrokaz, gdje se na jednostavan i lak način koji je prilagođen dječjem uzrastu govorilo o svetom Nikoli. U igrokazu su se osim djece pojavili i lutak, klaun Kiki i Snježna kraljica. Potom je klaun Kiki najavio lutkarsku predstavu »Zlatokosa i tri medvjedića« koju su izveli *Zoran Dačević* i *Branka Dačević*. Na koncu svi sudionici su pjevali pjesmu »Darovi« uz glazbenu pratnju *Petra Pifata*, a nakon pjesme su se svi predstavili nazočnima. Sudionici su na koncu nagrađeni velikim pljeskom svih nazočnih, a dječja radost se nije mogla opisati.

Nakon predstave prvo je stigao krampus, a potom i Sveti Nikola kojega su djeca gromoglasno pozdravila. Sveti Nikola ih je sve pozdravio, a kako su sva djeca tijekom godine bila dobra i slušala roditelje, dobili su darove od svetog Nikole.

Igor Kušeta

BAČKI BREG – Na blagdan Svetog Nikole u srijedu 6. prosinca, u crkvi sv. Mihovila Arkandela, bereška dječica su od Sv. Nikole dobila lijepe darove. Ona su mu se odužila pjesmom i recitacijama, a kod najmladih je pala i po koja suza.

Hrvatsko kulturno-prosvjetno društvo »Silvije Strahimir Kranjčević« iz Bačkog Brega priprema se za Božićni koncert koji će biti održan u

treću nedjelju Došašća 17. prosinca. Djeca će se predstaviti božićnim igrokazima, a stariji su za ovu prigodu pripremili božićnu jednočinku. Ova jednočinka je nastala spontano, bez ikakva scenarija, a cilj je lijepim šalama nasmijati publiku. U crkvi sv. Mihovila Arkandela se svakog jutra slave rane mise zornice, a pjevači i tamburaši se uveliko pripremaju za misu polnočku, koju će uljepšati i uzveličati božićnim pjesmama.

Z.G.

SUBOTICA – U dvorani HKC »Bunjevačko kolo« proslavljen je blagdan Svetog Nikole, uz obilje pjesama i veselja, Sveti je Nikola darivao djecu.

15. prosinca 2006.

Blagdan majki

Materice

Treće nedjelje došašća slavimo dan Majki-Materice, kada na poseban način štujuemo sve žene u našem okruženju, njegujući običaje i tradiciju. Tako, već ranom zorom djeca ustaju kako bi materi prva čestitala Materice. Cijela se obitelj nakon sv. mise okuplja na zajedničkom blagdanskom ručku i svi zajedno proslavljaju ovaj blagdan štovanja materinstva, kao najuzvišenijeg dara života, podarenog od Boga. Nakon obiteljskog ručka, djeca odlaze u posjet najbližoj rodbini čestitati Materice.

Vjerujem da se toga mnogi sjećaju iz svog djetinjstva, ali sada su se promijenile uloge i nekadašnji su čestitatori postali roditelji i primatelji nekih novih čestitara. Majke, toga dana, istovremeno spajaju prošlost, sadašnjost i budućnost, rado se prisjećajući dječjih vremena koje je zamijenilo vrijeme materinstva. Za budućnost ostaje želja da se očuvaju običaji, da se ti običaji prenesu na djecu, te da i ona uče o običajima i obiteljskim vrijednostima.

O majkama su napisane mnoge pjesme, no niti jedna nije tako lijepa kao ona koju rođeno dijete na Materice prigodno recitira. Toga dana žene primaju čestitke sa svih stana, pa u tom duhu, svim ženama, čestitamo Materice!

Ž. Vukov

Senzacionalno otkriće

Pronađen sarkofag sv. Pavla

Prošloga tjedna internet stranicama objavljeno je kako su arheolozi koji rade u bazilici sv. Pavla u Rimu pronašli sarkofag. Oni vjeruju kako je to sarkofag s posmrtnim ostacima apostola Pavla, koji je pogubljen još u I. stoljeću. Sarkofag je pronađen ispod oltara katedrale sv. Pavla, koja je poslije katedrale sv. Petra, najveća crkva u Rimu. Arheološki radovi na toj lokaciji počeli su 2002. godine, a završeni su prošlog mjeseca. Od arheologa je traženo da uklone ogromne mramorne ploče koje su se nalazile ispod oltara. Tijekom iskapanja otkrili su sarkofag na kojem na latinskom jeziku piše: »Pavao apostol mučenik«.

Po mišljenju arheologa sarkofag nije mogao biti napravljen poslije 390. godine, već je moguće da datira iz prvog stoljeća poslije Krista. Prema predaji Sv. Pavao apostol pogubljen je odrezivanjem glave, po naređenju rimskog imperatora Nerona, 69. godine nove ere. Katedrala sv. Pavla, kakva je sada, sagrađena je u XIX. stoljeću nakon što je izgorjela crkva koju je na tom mjestu u IV. stoljeću izgradio rimski car Teodosije. Prije toga, na toj lokaciji su se nalazile dvije manje crkve podignute na mjestu na kojem je prema predaji sahranjen apostol Pavao. U crkvi koju je sagradio car Teodosije hodočasnici su mogli vidjeti sarkofag, koji je najprije bio izložen u samom svetištu, a kasnije u njegovoj kripti. Nakon požara 1823. godine, kriptu je zajedno sa sarkofagom zatrpala i preko nje je napravljen oltar današnje katedrale sv. Pavla. Šef tima arheologa koji su radili na ovoj lokaciji *Đorđo Filipi* kaže kako je bio siguran da će ispod oltara naći sarkofag. Sarkofag, još nije otvoren i za sada se ne zna hoće li uopće biti otvoren, no svakako na stručnjacima je da ispitaju i provjere koliko je sve navedeno točno.

Ž. Vukov

BIOMETRIJSKI UREĐAJ

ŠIROKE PRIMJENE

Mjere biometrijske kontrole i zaštite »preselile« su se iz znanstveno-fantastičnih filmova u naše okruženje. U svijetu je sve više objekata opremljeno čitačima otisaka prstiju, dok su senzori koji reagiraju na glas i snimak retine još uvijek rezervirani za ustanove s vrhunskim zaštitarskim uslugama. Kineska tvrtka Fingertec proizvodi sigurnosne sustave pogodne za sve prostore, uključujući stanove i osobne kuće. Model AC900 se dobiva u kompletu s naponskim adaptorom, ulaznim zvonom, odgovarajućim softverom i uputama za instaliranje i korištenje. Na vrhu uređaja su crvena i zelena signalna dioda, koje pokazuju je li identifikacija uspješno ili ne. Ispod njih je LCD zaslon, na kome se prikazuju upute i status čitača otisaka prstiju. Brojčana tipkovnica namijenjena je unosu podataka i dodatnim podešavanjima. Na drugoj polovici uređaja je otvor sa senzorom za provjeru otisaka prstiju, a na poledini su pri-

priključci
face Wiegand
magnetnih kartica.

Kada se koristi zasebno, AC900 se s računalom može po-vezati izravno, putem jednog od ugrađenih priključaka. U sustavu s više čitača treba koristiti raskrižje. Isto tako, čitač se može povezati s alarmom, što bi trebalo osujetiti svaki pokušaj njegovog nasilnog skidanja. Softver priložen uz čitač sadržava puno korisnih funkcija poput unosa podataka korisnika, kontrola i snimanje vremena ulaska ili izlaska zaposlenih, pravljenje rasporeda i izvješća i njihovo tiskanje. Sve stavke se mogu prilagoditi i zato mogu odgovoriti zahtjevima svakog poduzeća. Budući da se ne koriste ključevi niti kartice koje se lako krivotvore, ovaj sustav bi trebao biti potpuno pouzdan.

ključci za
TCP/IP (tim
protokolom se
čitač povezuje s
računalom na kom
je instaliran prateći
softver), i priključci za
elektroničku bravu, alarm,
RS232 i RS485, kao i za inter-
namijenjen priključivanju čitača

VITO MP4 PLAYER

MP3 playere rado koriste sve generacije, a pad cijena i povećanje kapacitete pridonijeli su omasovljavanju njihove uporabe. Brzi razvoj tehnologije i uvećani zahtjevi tržišta nametnuli su usavršavanje ovih uređaja i oni danas, uz reproduciranje glazbe, mogu prikazati i slike, čak i filmove. Jedan od takvih je Vito UC04.

Player je u crnom metalnom kućištu zaobljenih ivica, na čijoj gornjoj površini dominira zaslon dijagonale 1,8 inča. Na donjoj strani je minijturni zvučnik, čija reprodukcija podsjeća na onu s mobitela, što znači da je na gradnja i upotrebljivosti.

Na desnom boku su glavni naponski prekidač, tipke za kontroliranje jačine zvuka i USB priključak namijenjen povezivanju s računalom radi preuzimanja datoteka i punjenja baterije. S gornje strane su priključak za slušalice i mikrofona, koji uređaju osiguravaju funkciju diktafona. Na lijevom boku su tipke za uključivanje, aktiviranje i zaustavljanje reproduciranja zvuka, premotavanje unaprijed i unatrag, izbor aplikacije i snimanje.

Vito Mp4 reproducira muzičke datoteke u formatima MP3 i WMA, uz ispisivanje teksta. Zvuk je jasan i čist, a ekvalizator sa sedam unaprijed definiranih postavki olakšat će dodatna podešavanja. Prikaz slika u formatu JPEG omogućen je u ručnom i slide-show režimu, s opcijom za podešavanje vremena prikaza. Korisnici koji vole čitati moći će to činiti i na ovome playeru pomoću čitača elektroničkih knjiga, koji prepoznaje txt datoteke.

Reproduciranje video datoteka u formatu AMV je sasvim solidna, ali veličina zaslona ograničava dužinu gledanja, jer je prenaporno za oči. Radio se može slušati samo sa slušalicama, budući da one istodobno imaju ulogu antene. Snimci napravljeni pomoću ugrađenog mikrofona sasvim su dobri. U model s 512 MB memorije može stati gotovo 24 sati zapisa.

Priređuje: Siniša Jurić

GASTRONOMSKI KUTAK

Čili (meksički grah)

(za 4 osobe)

500 g graha

500 g mljevenog mesa (svinjetina-junetina)

2 glavice crnog luka

1 svježa paprika

1 čen češnjaka

1 ljuta papričica

2 dcl kuhane rajčice

malo ulja, papra, vegete i ljute crvene mljevene paprike (po okusu)

Grah kuhati s malo vode, uz dodatak vegete po okusu. Crni luk, svježu papriku, češnjak i ljutu papričicu sitno isjeckati i pirjati na malo ulja. Dodati mljeveno meso, papar, vegetu, ljutu crvenu mljevenu papriku i malo vode. Kada meso postane mekano, dodati kuhanu rajčicu. Skuhani grah ocijediti i dodati u skuhano meso.

Povratak korijenima

Salaš kraj jezera

Piše: Dražen Prčić

Svojevrsan spomenik i obilježje vremena koje nestaje u suvremenom načinu življenja. Za razliku od mnogih koji napuštaju život na salašu i odlaze živjeti u urbane sredine grada ili sela, ostavljajući tragove svojih korijena zapuštene ili posve napuštene, obitelj Sabanov odlučila je učiniti sasama suprotno.

»Naš salaš kraj Paličkog jezera kupili smo prije tri godine, ispunivši dugogodišnju obiteljsku želju, kaže Ivan Sabanov, privatni poduzetnik sa Palića. Čudnom životnom koincidencijom, on se nalazi u neposrednoj blizini nekadašnjeg salaša koji je bio u vlasništvu strica moje supruge Božane i kupovinom našeg,

nastavili smo tradiciju i učinili svojevrsan praktični povratak korijenima. Kada smo ga prvi puta vidjeli, dileme više nije bilo. Sa svim svojim pratećim sadržajima počevši od stambenog dijela, male kuće, vlastitog bunara, njive, polja i svega ostalog, predstavljao je u potpunosti sve ono što smo godinama tražili za sebe i svoju djecu. I upravo su oni, postali najveći korisnici salašarskih blagodati, uživajući u brojnim slobodnim trenucima provedenima tijekom godine na svježem jezerskom zraku i uživanju u nedirnutoj prirodi skupa sa svojim drugarima, koji se također rado okupljaju na, za današnje uvjete življenja, za njih pomalo neobičnom

mjestu. Supruga i ja, kad god pronademo vremena u obilju svakodnevnih poslovnih obveza, najradije se odmaramo upravo na našem salašu. Vraćajući se jednostavnosti nekadašnjeg života, uživamo u radnim aktivnostima u bašti, kupanju u jezeru koje se nalazi udaljeno samo deset koraka ili jednostavnom sjedenju u hladovini visokog bora koji se ponosito uzvišuje ispred kuće. A jednoga dana u budućnosti, kada posve renoviramo naš salaš, najvjerojatnije ćemo se i trajno nastaniti na njemu, živeći u prirodnom okolišu daleko od gradske vreve«, dovršio je Ivan Sabanov kratku storiju o njihovom salašu kraj jezera ■

*Prije nekoliko godina
obitelj Ivana Sabanova
kupila je salaš u
neposrednoj blizini
Paličkog jezera*

U iščekivanju ždrijeba osmine finala nogometne Lige prvaka

Sve u šesnaest

Nakon završetka ligaškog dijela i šest odigranih kola, danas 15. prosinca, nakon ždrijeba u švicarskom Nyonu, bit će poznati parovi proljetnih izlučnih duela najboljih europskih momčadi

Piše: Dražen Prčić

Na dan izlaska ovog teksta, u podnevnim satima petka 15. prosinca ove još stare godine, bit će poznati rezultati ždrijeba u švicarskom gradu Nyonu i »ruka sudbine« glede proljetnoga nastavka nogometne Lige prvaka. Nakon šest odigranih kola u osam skupina (A-H), dvije prvoplasirane momčadi

Dario Šimić jedini Hrvat u Ligi prvaka

Za razliku od prijašnjih sezona Lige prvaka, kada je po nekoliko hrvatskih nogometaša igralo u momčadima same završnice, u tekućoj sezoni 2006-07 s popisa je ostao jedino još Dario Šimić (Milan).

ostvarile su pravo plasmana u osminu finala i mjesto među šesnaest najboljih nogometnih klubova staroga kontinenta.

ŽDRIJEK: Djelomice dirigitirani ždrijeb nalaže kako se u ovim duelima ne mogu sastati momčadi iz iste države, te niti prijašnji suparnici iz ligaškog dijela po skupinama i, na koncu, prvoplasirane i drugoplasirane momčadi međusobno. U želji »dirigitirane« namjere dobivanja što kvalitetnije završnice i honoriranja, po rezultatima, najboljih momčadi, u današnjem ždrijebu će se naći »dvije armije« između kojih će biti izabrani suparnici osmine finala.

Prvoplasirane momčadi iz ligaškog dijela: Chelsea (A), Bayern (B), Liverpool (C), Valencia (D), Lyon (E), Manchester Utd. (F), Arsenal (G), Milan (H). Drugoplasirane momčadi: Barcelona (A), Inter (B), PSV (C), Roma (D), Real Madrid (E), Celtic (F), Porto (G), Lille (H).

ŠESNAEST NAJBOLJIH: Već samo letimičan pogled na ovaj popis impre-

sivnih imena i nogometnih veličina koje su opravdale svoju reputaciju i karizmu najvećih u europskom (i svjetskom) klupskom nogometu, kao i potencijalne duela do kojih može doći već u ovoj prvoj izlučnoj fazi daljnjeg natjecanja, dovoljan je za apetiti svakog istinskog nogometnog sladokusca. Jer, što reći na možebitni preuranjeni sudar Chelsea i Realu, ili Manchesteru i Barceloni...

Bolje je ipak ostaviti se prognoza, jer će se ionako sve znati već tijekom današnjeg popodneva (ždrijeb je točno u podne u petak 15. prosinca), i kada će sve nedoumice biti razriješene. No, ipak za one koji će uraniti i ovaj tekst čitati prije »odluke« šesnaest kuglica s imenima navedenih momčadi, recimo samo to kako pobjednici skupina iz redova drugoplasiranih najmanje žele dobiti, jamačno Barcelonu ili Real dok su poželjni recimo Škoti (Celtic) ili Francuzi (Lille). Opet »renomiranim« drugoplasiranim momčadima, prije svih već spomenutom španjolskom »kla-

Utješni Kup Uefa

Trećeplasirane momčadi iz ligaškog dijela Lige prvaka koje su ostvarile pravo euro nastavka u kupu Uefa: Werder (A), Spartak (B), Bordeaux (C), Šahtjor (D), Steaua (E), Benfica (F), CSKA (G), Aek (H).

sičnom duetu«, više bi godili, u ovom trenutku jedan Milan ili Arsenal koji nisu baš u nekoj »reprezentativnoj formi«. Ali, do susreta osmine finala nogometne Lige prvaka predstoji još dosta vremena i zimska stanka tijekom koje će se, vjerojatno, mnogo toga promijeniti u natjecateljskim pogonima svih navedenih momčadi. Ipak želje ostaju...

LIGA PRVAKA: Zvučni naziv najjačeg i najbolje organiziranog nogometnog (uz NBA) i uopće sportskog klupskog natjecanja, najbolje se potvrđuje popisom šesnaest sudionika današnjeg ždrijeba. Među nabrojanim momčadima nalaze se višestruki osvajači poput Realu (9 puta prvak), Liverpoola, Milana, Bayernu, Manchesteru, Barceloni, Porta i Celtici, koji je po prvi puta u svojoj modernijoj povijesti izborio plasman među šesnaest najboljih. Rame uz šampionima su i doprvaci iz redova Valencije i Arsenala, ali i velike momčadi poput Chelsea, PSV-a, Rome ili Lyona koji u svojoj povijesti još nemaju ubilježene nastupe u samoj završnici. Tko zna, možda će upravo tekuća sezona 2006/07 donijeti novo ime na velikom pokalu namijenjenom osvajaču Lige prvaka. ■

Kornel Dulić, izbornik Pikado saveza Vojvodine i reprezentacije Srbije

Zapaženi uspjeh na Svjetskom kupu u Barceloni

Osvajanjem prvog mjesta u ekipnoj konkurenciji, te drugog u generalnom plasmanu, reprezentativci su potvrdili kvalitet pikada na našim prostorima.

Razgovor vodio: Dražen Prčić

Za mnoge je pikado još uvijek samo društvena igra i kavanska zabava, ali ovaj, u svijetu, već priznati sport uveliko kuca na »olimpijska vrata« i prema ozbiljnim najavama već u Londonu 2012. godine bi mogao ući u službeni konkurenciju. Reprezentaciju Srbije koja je u listopadu ove godine sudjelovala na Svjetskom pikado kupu u Barceloni na mjestu izbornika predvodio je *Kornel Dulić* (1963.), dugogodišnji igrač i aktivist ovog atraktivnog i lijepog sporta u kojemu dominiraju oštro oko, visoka koncentracija i vješta ruka. O pikadu na našim prostorima, španjolskim dojmovima i perspektivi ovog sporta, te planovima za budućnost porazgovarali smo nedavno u prostorijama pikado kluba »Carta bianca« u Subotici.

► **Elektronski pikado je na naše prostore stigao prije nekih petnaestak godina. Kakav je bio vaš prvi kontakt sa ovim sportom?**

Moj prvi kontakt s pikadom je bio prije nekih dvanaest godina, kada su u jedan subotički lokal prvi puta donijeli aparat za igru i tada sam s jednim kolegom počeo bacati strelice, svidjelo mi se i eto, do današnjeg dana sam ostao vjeran ovom sve više priznatijem sportu.

30 km tijekom jednog turnira

Unastojanju dokazivanja sportskih elemenata u pikadu, kao potvrdu za prijem u olimpijsku obitelj, na jednom velikom turniru postavljen je mjerac na nogu igraču koji je odigrao sve susrete i plasirao se u finale. Za vrijeme istog natjecanja ovaj pikadist je prevalio nevjerovatnih 30 kilometara od crte za bacanje do table i natrag.

► **Od prvobitne zabave pikado je i na našim prostorima, zahvaljujući svojoj popularnosti, ubrzo postao sportom u organiziranom vidu natjecanja.**

Isprva smo počeli s neobaveznim internim natjecanjima u vidu pojedinačnih turnira, a potom su se vlasnici lokala dogovorili i оформili prvo općinsko ligaško natjecanje sa šest subotičkih ekipa. Tijekom sljedećih godina natjecanje je postalo sve masovnije i na koncu smo jedne godine imali petnaest prijavljenih momčadi u Subotičkoj pikado ligi.

► **Iz Subotičke lige, koja i danas postoji, nastalo je i pokrajinsko ligaško natjecanje pod nazivom Premier liga Vojvodine. Koje sve momčadi sudjeluju u ovom natjecanju i koji je rezultat postigao vaš matični klub?**

Pored našeg kluba »Carte blanche« iz Subotice, u vojvođanskom elitnom razredu natječu se i momčadi iz Kaća, Vrbasa, Mola, Bačkog Petrovog sela, Ade, svojevremeno je i jedna beogradska momčad igrala u ovoj ligi, što samo potvrđuje vrijednost ovog kvalitetno organiziranog natjecanja. U prošloj sezoni smo, poslije doigravanja, zauzeli treće mjesto u konkurenciji deset najboljih vojvođanskih ekipa.

► **U listopadu ove godine putovali ste kao izbornik Pikado saveza Vojvodine i reprezentacije Srbije na Svjetski kup u Barcelonu. Kakav je rezultat ostvarila nacionalna momčad?**

Na ovom jakom međunarodnom natjecanju smo ostvarili vrijedne rezultate osvajanjem drugog mjesta u generalnom plasmanu, odmah iz domaće selekcije Španjolske, dok smo u ekipnoj konkurenciji zabilježili prvo mjesto.

► **Koliko igrača čini jednu ekipu i koje su sve discipline u natjecateljskom programu?**

Jednu momčad čine četiri igrača, igra se ukupno pet mečeva u jednom natjecateljskom susretu, a sve discipline (501 double out, cricket, slučajni parovi) se igraju isključivo u parovima.

► **Kakvi su planovi za skoriju budućnost pikada na našim prostorima i koje je sljedeće veliko međunarodno natjecanje u planu?**

Na domaćoj sceni je, prvim odigranim kolom, upravo počela nova ligaška sezona prvenstva Vojvodine i predstoje nam novi, zanimljivi okršaji najboljih pokrajinskih pikado igrača. U planu je organiziranje nekoliko tzv. Masters turnira koji će ujedno biti i izborni za formiranje pikado reprezentacije koja bi u svibnju iduće godine trebala nastupiti na Europskom prvenstvu u Italiji.

**PETAK
15.12.2006.**

07.00 - Dobro jutro, Hrvatska
09.10 - Villa Maria, serija
10.00 - Vijesti
10.05 - Peta dimenzija:
Zaljubljeni kitovi
10.30 - Klima, vrijeme,
katastrofe -
dokumentarna serija
10.55 - Vijesti iz kulture
11.05 - Među nama, emisija
12.00 - Dnevnik
12.30 - Zora, serija
13.15 - Radni ručak
14.15 - Odletjet ću, serija
15.00 - Vijesti + prijevod
za gluhe
15.10 - Timon i Pumbaa,
crtana serija
15.32 - Nora fora, igra za djecu
16.00 - Znanstvena petica
16.35 - Život uživo
17.25 - Vijesti
17.33 - Vrijeme sutra
17.35 - Znanstvene vijesti
17.50 - Najslabija karika, kviz
18.35 - Obični ljudi, serija
19.30 - Dnevnik
20.15 - Idemo u Ameriku
21.05 - Showtime, film
22.45 - Vijesti
22.55 - Emisija opće prakse
00.00 - Vijesti iz kulture
00.05 - Kamo za vikend
00.10 - Preko svake mjere, film
02.15 - Idemo u Ameriku
04.05 - Paklena igra, film
05.40 - Odletjet ću, serija
06.25 - Znanstvena petica
06.55 - Zora, serija

07.50 - TV kalendar
08.00 - ŽUTOKLJUNAC
08.20 - Čarobna ploča
08.55 - Crtana serija
09.35 - 10 minuta
09.55 - Kokice
10.20 - Sjednica
Hrvatskog sabora
13.25 - Vijesti na drugom
13.30 - Košarkaško čudo, film
15.00 - Pod muškim krovom,
serija
15.20 - M.A.S.H. 5., serija
15.45 - Hrvatska danas
16.00 - Vijesti na drugom
16.10 - Večera za prijatelje,
serija
16.45 - Tree Hill 3., serija
18.10 - Županijska panorama

18.28 - Vrijeme sutra
18.30 - Moj novac
18.32 - Vijesti na drugom
18.55 - Zemlje-ljudi-
pustolovine,
dokumentarna serija
19.45 - Nitko nije savršen 3.,
humoristična serija
20.10 - Genijalci
20.45 - Večernja škola
21.20 - Vijesti na drugom
21.30 - Promet danas
21.32 - Keno rezultati
21.35 - England Expects,
mini-serija
23.40 - Apsolutna moć 2.,
humoristična serija
00.10 - Tree Hill 3., serija

07.00 Princeza Sissi
07.25 Klinci s Beverly Hillsa
07.50 Šaljivi kućni video
08.15 Svi vole Raymonda,
serija
09.20 VIP DJ, glazbena emisija
10.00 Nova lova, TV igra
12.00 Vijesti
12.25 Seinfeld, serija
12.00 Sudnica Melani
Vukmirice
14.00 Vrtlarova kći, serija
14.50 Oluja, serija
16.00 Zemlja strasti, serija
17.00 Vijesti Nove TV
17.10 Zemlja strasti, serija
18.15 Sudnica Melani
Vukmirice
19.15 Dnevnik Nove TV
20.05 Deseto kraljevstvo,
mini serija
21.40 Dvoboj, talk show
22.55 Vijesti Nove TV
23.05 Seinfeld, serija
23.35 National geographic
report
23.40 Ostati živ, film
01.15 Istraga, magazin
02.40 Dva metra pod zemljom,
serija
03.30 Dnevnik Nove TV

06.05 Battle B'Daman
06.25 Medvjedića dobra sreća
06.50 Princ iz Bel- Aira
07.20 Fifi i cvjetno društvo
07.35 Puna kuća
08.00 Pod istim krovom
08.30 Bračne vode
09.00 Roseanne
09.25 Sudnica
10.25 Eksploziv
10.50 Big Brother

11.55 Vijesti
12.05 Zabranjena ljubav
12.30 Macho muškarci
13.30 Začin života
14.20 Čarolija
15.20 Princ iz Bel- Aira
15.50 Puna kuća
16.20 Pod istim krovom
16.45 Sam svoj majstor
17.15 Bračne vode
17.45 Sudnica
18.45 Vijesti
19.10 Eksploziv
19.40 Zabranjena ljubav
20.05 Big Brother
23.00 Zoolander, igrani film
00.40 Vijesti
00.50 Big Brother
01.00 Put bez povratka 2,
igrani film
02.25 Brodolom života,
igrani film

**SUBOTA
16.12.2006.**

07.45 - TV raspored
08.00 - Idemo u Ameriku
08.45 - Vijesti
08.50 - Kinoteka: Ubojica
stanuje na broju 21, film
10.10 - Prljavi Harry - original,
dokumentarni film
10.55 - Vijesti iz kulture
11.05 - Meta,
emisija za branitelje
12.00 - Dnevnik
12.30 - Zora, serija
13.20 - Prizma, multinacionalni
magazin
14.10 - Duhovni izazovi -
međureligijski magazin
14.30 - Vijesti
14.45 - Oprah Show
15.35 - Reporter: Pravo
vrijeme za djecu
16.45 - Vijesti
17.00 - Uzmi ili ostavi, TV igra
17.40 - Dogodovštine obitelji
čimpanza
19.30 - Dnevnik
19.57 - Sport
20.10 - Kazalište u kući, serija
20.50 - Ples sa zvijezdama,
1. dio
21.55 - Ples sa zvijezdama,
2. dio
22.15 - Ronin, američki film
00.20 - Vijesti
00.30 - Vijesti iz kulture
00.40 - Davitelj protiv
davitelja,
jugoslavenski film
02.25 - Kako sam sistematski
uništen od idiota,
jugoslavenski film

04.05 - U sjeni, američki film
05.40 - Reporter: Pravo
vrijeme za djecu
06.40 - Zora, serija

07.55 - TV raspored
08.00 - Obični ljudi, serija
10.15 - Kućni ljubimci
10.45 - Majstori svirači: Mozart
u Varaždinu (1/2)
11.40 - Brilljanteen
12.30 - O.C. 3., serija
13.15 - Simpsoni 16.,
humoristična serija
13.40 - Automagazin
14.15 - Misija, američki film
16.25 - Gilmoreice 6., serija
17.10 - Showtime,
američki film
18.45 - Post scriptum
19.30 - Moja žena i djeca 2.,
humoristična serija
19.50 - Slobodna zona, kratki
dokumentarni film
20.05 - Planet tame,
američki film
21.50 - Sportske vijesti
21.55 - Nogomet - zimsko
dvoransko prvenstvo,
sažetak
22.15 - Zločinački umovi, serija
22.55 - Deadwood 1., serija
23.50 - Šaptačica duhovima,
serija
00.35 - Pregled programa
za nedjelju

06.30 Tri sestre, serija
07.00 Ninja kornjače
07.50 Atom, crtana serija
08.15 Power Rangersi S.P.D.
08.40 Bratz, crtana serija
09.05 Yu-Gi-Oh GX
10.00 Nova lova, TV igra
12.05 Čarobnice, serija
13.05 Smallville, serija
14.05 Navigator,
nautički magazin
14.40 Automotiv, auto
moto magazin
15.15 Goalissimo
15.45 Engleska nogometna liga,
uvodna emisija
15.55 Engleska nogometna
liga: Arsenal -
Portsmouth, 1. pol., prijenos
16.50 Vijesti Nove TV
17.00 Engleska nogometna
liga: Arsenal -
Portsmouth, 2. pol., prijenos
17.55 Engleska nogometna liga,
emisija
18.05 Kviskoteka, kviz
19.15 Dnevnik Nove TV

20.05 Cimmer fraj, serija
20.40 Zuhra light show
21.50 Pravi trenutak,
igrani film
23.30 Živi pijesak, igrani film
01.05 VIP DJ, glazbena emisija
01.40 Pun pogodak, igrani film
03.20 Dnevnik Nove TV
04.05 Kraj programa

06.30 Lud za tobom
06.55 Nikola
07.50 Fifi i cvjetno društvo
08.30 Jagodica Bobica
08.55 Trollz
09.20 SpužvaBob Skockani
09.45 Mladi mušketiri
10.40 Zabranjena ljubav
13.10 Lijepe žene
14.00 Pet dana do ponoći,
akcijska mini serija (prvi dio)
15.40 Big Brother
17.40 Zvijezde Extra:
Najsajniji trenuci u
svijetu zabave,
zabavna emisija (drugi dio)
18.45 Vijesti
19.10 Žuta minuta
20.05 Specijalni izvještaj,
igrani film
22.35 Big Brother - najbolje od
najboljeg
23.40 Izgubljena patrola,
igrani film
01.15 Playboy: Riječi istine,
igrani film, erotski
02.50 Gušter, igrani film,
akcijska komedija (R)

**NEDJELJA
17.12.2006.**

07.45 - TV raspored
08.00 - Ljubimac iz svemira,
američki film
09.30 - Nove pustolovine
medvjedića Winnieja
Pooha
09.55 - Lilo i Stitch
10.15 - Vijesti
10.25 - Inspektor Morse, serija
12.00 - Dnevnik
12.30 - Plodovi zemlje
13.25 - Rijeka: More
14.00 - Nedjeljom u dva
15.05 - Vijesti
15.20 - Planeti: Atmosfera
16.15 - Zvonko Bogdan (1. dio)
17.00 - Metro express Život,
emisija pod pokroviteljstvom
17.05 - Uzmi ili ostavi, igra
17.45 - Policijska akademija 5.:
Miami Beach, film

19.15 - LOTO 6/45
19.30 - Dnevnik
19.57 - Sport
20.10 - Tko želi biti milijunaš?, kviz
21.10 - Duga mračna noć, film
22.55 - Vijesti
23.05 - Lica nacije
00.05 - Vijesti iz kulture
00.15 - CRNO-BIJELO U BOJI
01.45 - Vijesti dana
01.50 - Vrijeme ljubavi, serija
03.30 - Planeti: Atmosfera
04.20 - Plodovi zemlje
05.10 - Nedjeljom u dva
06.10 - Rijeka: More

08.15 - TV raspored
08.20 - Obični ljudi, serija
10.05 - Opera Box
10.35 - Skica za portret
10.50 - Biblija
11.00 - Stankovci: Misa, prijenos
12.00 - Vrijeme ljubavi, serija
13.40 - Mir i dobro
14.05 - Ronin, američki film
16.05 - Švedska: Rukomet, EP (Ž) - finale, prijenos
18.30 - Arena
19.30 - Moja žena i djeca 2., humoristična serija
19.50 - Slobodna zona, kratki dokumentarni film
20.05 - Cijeli svijet, američki film
22.00 - Shpitzza
22.45 - Sportske vijesti
22.50 - Metro express Život, emisija pod pokroviteljstvom
22.55 - Evergreen - ciklus velikih ekranizacija: Satirikon Federica Fellinija, film
01.00 - Pregled programa za ponedjeljak

06.40 Tri sestre, serija
07.00 Ninja kornjače, crtana serija
07.50 Atom, crtana serija
08.15 Power Rangersi S.P.D.
08.40 Bratz, crtana serija
09.00 Yu-Gi-Oh GX
10.00 National geographic report: Izgubljeni biblijski gradovi
10.05 Rugrati u Parizu, crtani film
11.35 Cimmer fraj, serija
12.15 Naša mala klinika, serija
13.15 Putovanje jednoroga, mini serija

16.15 Vijesti Nove TV
16.25 Pevecov kutak
16.30 Pravi trenutak, igrani film
18.10 Epicentar, talk show
19.15 Dnevnik Nove TV
20.05 Nad lipom 35, humoristično glazbeni show
21.05 Zločesti dečki, igrani film
23.10 Red Carpet, 00.10 Uragan straha, igrani film
01.45 VIP DJ, glazbena emisija
02.15 Zuhra light show
03.15 Dnevnik Nove TV
04.00 Kraj programa

06.25 Fifi i cvjetno društvo
06.50 Looney tunes
07.15 Trollz
07.40 SpužvaBob Skockani
08.05 Od Zemlje do Mjeseca
09.05 Cijena savjesti
10.50 Ludo zaljubljen
11.40 Bibin svijet
12.15 Pet dana do ponoći
13.55 Specijalni izvještaj (R)
16.25 Odred za čistoću, zabavna emisija
17.00 Salto
18.05 Ekkluziv, magazin
18.45 Vijesti
19.10 Big Brother – najbolje od najboljeg
20.05 CSI, kriminalistička serija
21.00 Invazija, serija
21.50 FBI: Istraga, serija
22.50 Novi forenzičari, serija
23.50 Autopsija, serija
00.20 Izgubljena patrola, igrani film, akcijski (R)
01.55 Playboy: Riječi istine, erotski (R)

**PONEDJELJAK
18.12.2006.**

06.45 - TV raspored
07.00 - Dobro jutro, Hrvatska
09.10 - Villa Maria, serija
10.00 - Vijesti
10.05 - Peta dimenzija: Čuvari grebena
10.30 - Klima, vrijeme, katastrofe: U oku oluje - olujne plime i čudovišni valovi
10.55 - Vijesti iz kulture
11.05 - Ekumena, religijski kontakt-program
12.00 - Dnevnik

12.30 - Zora, serija
13.15 - Radni ručak
14.15 - Odletjet ću, serija
15.00 - Vijesti, prijevod za gluhe
15.10 - Timon i Pumbaa, 15.32 - Nora fora, igra za djecu
16.00 - Eko zona
16.35 - Život uživo
17.30 - Vijesti
17.40 - Metro express Život, emisija pod pokroviteljstvom
17.50 - Najslabija karika, kviz
18.35 - Obični ljudi, serija
19.30 - Dnevnik
19.57 - Sport
20.10 - Latinica (1. dio)
21.05 - Latinica (2. dio)
21.40 - Dokumentarna emisija
22.20 - Otvoreno (+Vijesti)
23.15 - Vijesti iz kulture
23.25 - Na rubu znanosti
00.35 - Dobro ugođena večer: Portret Milana Horvata
01.35 - Odletjet ću, serija
02.20 - CSI: Las Vegas, serija
03.05 - Moja žena i djeca 2., humoristična serija
03.25 - Slobodna zona, kratki dokumentarni film
03.40 - Dokumentarna emisija
04.10 - Direkt
04.40 - Latinica
06.00 - Zora, serija

07.30 - TEST
08.00 - ŽUTOKLJUNAC
08.55 - Animacijaci, crtana serija
09.20 - NULTI SAT
09.35 - Pročitani
09.55 - Kratki spoj
10.20 - Četvero protiv Z, serija za mlade
10.45 - Crtani film
10.55 - Fantastična četvorka, 11.15 - Fantastična četvorka, 11.40 - Slobodna zona, kratki dokumentarni film
11.55 - Policijska akademija 5: Miami Beach, film
13.25 - Vijesti na Drugom
13.30 - Inspektor Morse, serija
15.00 - Pod muškim krovom, humoristična serija
15.20 - M.A.S.H. 5.
15.45 - Hrvatska danas
16.00 - Vijesti na Drugom
16.10 - Maja, talk-show
16.45 - Tree Hill 3., serija
17.35 - Direkt
18.10 - Županijska panorama
18.33 - Vijesti na Drugom
18.55 - Zemlje-ljudi-pustolovine
19.45 - Moja žena i djeca 2., humoristična serija

20.10 - CSI: Las Vegas, serija
20.55 - Luda kuća 2., serija
21.35 - Vijesti na Drugom
21.50 - Posljednje zavođenje, američki film
23.35 - Metro express Život, emisija pod pokroviteljstvom
23.40 - Tree Hill 3., serija
00.25 - Pregled programa za utorak

07.00 Princeza Sissi
07.20 Klinci s Beverly Hillsa
07.40 Šaljivi kućni video
08.15 Svi vole Raymonda, serija
09.15 VIP DJ, glazbena emisija
09.55 Skijanje: Alta Badia, slalom (m), 1. vožnja, prijenos
11.05 Sudnica Melani Vukmirice, court show
12.00 Vijesti
12.25 Ups, Drele!, humoristični show
12.55 Skijanje: Alta Badia, slalom (m), 2. vožnja, prijenos
14.10 Vrtlarova kći, serija
15.00 Oluja, serija
16.00 Zemlja strasti, serija
17.00 Vijesti Nove TV
17.10 Zemlja strasti, serija
18.15 Sudnica Melani Vukmirice, court show
19.15 Dnevnik Nove TV
20.05 Posljednji otkucaj, igrani film
21.40 Uvod u anatomiju, serija
22.40 Vijesti Nove TV
22.50 Istinite priče, talk show
23.50 Seinfeld, serija
00.20 Putovanja na rubu pameti, serija
00.55 Nikad viđen, igrani film
02.20 Red Carpet
03.10 Dva metra pod zemljom, serija
04.00 Dnevnik Nove TV
04.45 Kraj programa

05.55 Battle B'Daman
06.20 Medvjedići dobra srca
06.45 Princ iz Bel-Aira
07.15 Fifi i cvjetno društvo
07.30 Puna kuća, (R)
07.55 Pod istim krovom, (R)
08.25 Bračne vode, (R)
08.50 Roseanne
09.20 Sudnica, show (R)
10.15 Ekkluziv, magazin (R)
10.55 Big Brother – najbolje od najboljeg (R)

11.55 Vijesti
12.05 Zabranjena ljubav, sapunica (R)
12.30 Macho muškarci
13.30 Začin života, telenovela
14.20 Čarolija, dramska serija
15.20 Princ iz Bel-Aira
15.50 Puna kuća, serija
16.20 Pod istim krovom
16.45 Sam svoj majstor
17.15 Bračne vode
17.45 Sudnica, show
18.45 Vijesti
19.10 Exploziv, magazin
19.40 Zabranjena ljubav, sapunica
20.05 Big Brother – najbolje od najboljeg, show
21.00 Invazija, serija
21.55 Mirotvorac, film
00.10 Vijesti
00.25 CSI, (R)
01.15 Invazija, (dviije epizode) (R)
02.45 FBI: Istraga, (R)
03.40 Novi forenzičari, (R)

**UTORAK
19.12.2006.**

06.45 - TV raspored
07.00 - Dobro jutro, Hrvatska
09.10 - Villa Maria, serija
10.00 - Vijesti
10.05 - Peta dimenzija: Čuvari kitova
10.30 - Klima, vrijeme, katastrofe: Potraga za klimatskim tragovima
10.55 - Vijesti iz kulture
11.05 - Normalan život, emisija za osobe s invaliditetom
12.00 - Dnevnik
12.30 - Zora, serija
13.15 - Radni ručak
14.15 - Odletjet ću, serija
15.00 - Vijesti, prijevod za gluhe
15.10 - Timon i Pumbaa
15.32 - Nora fora, igra za djecu
16.00 - Potrošački kod
16.35 - Život uživo
17.25 - Vijesti
17.35 - Znanstvene vijesti
17.40 - Metro express Život, emisija pod pokroviteljstvom
17.50 - Najslabija karika, kviz
18.35 - Obični ljudi, serija
19.30 - Dnevnik
19.57 - Sport
20.10 - Globalno sijelo
21.40 - Poslovni klub
22.20 - Otvoreno (+Vijesti)
23.15 - Vijesti iz kulture
23.25 - Priče iz New Yorka: Pula-New York!, dokumentarna serija

00.10 - Ponoćna antologija:
Main Name ist Bach
(Zovem se Bach),
švicarsko-njemački film
01.45 - Odletjet ću, serija
02.30 - Dr. House, serija
03.15 - Slobodna zona, kratki
dokumentarni film
03.30 - Priče iz New Yorka:
Pula-New York!,
dokumentarna serija
04.00 - Potrošački kod
04.30 - Globalno sijelo
05.00 - Poslovni klub
05.30 - Umjak
06.00 - Zora, serija

07.30 - TEST
08.00 - ŽUTOKLJUNAC
08.55 - Animanijaci,
crtana serija
09.20 - NULTI SAT
09.35 - Abeceda EU
09.55 - Promjene: Fatma,
egipatski dokumentarni film
10.20 - Četvero protiv Z
11.00 - Superrobotov
majmunski tim,
crtana serija
11.20 - Superrobotov
11.45 - Slobodna zona, film
12.00 - Medvjedi i ja, film
13.25 - Vijesti na Drugom
13.30 - Na valovima, film
15.00 - Pod muškim krovom
15.20 - M.A.S.H. 5.
16.00 - Vijesti na Drugom
16.10 - Maja, talk-show
16.45 - Tree Hill 3., serija
17.35 - Umjak,
znanstveni magazin
18.10 - Županijska panorama
18.55 - Zemlje-ljudi-
pustolovine,
dokumentarna serija
19.45 - Moja žena i djeca 2.
20.10 - Bat 21, američki film
21.55 - Dr. House, serija
22.45 - Vijesti na Drugom
22.55 - Metro express Život,
emisija pod pokroviteljstvom
23.00 - Kradljivac, film
00.40 - Tree Hill 3., serija
01.25 - Pregled programa
za srijedu

07.00 Princeza Sissi
07.20 Klinci s Beverly Hillsa
07.45 Ups, Drele!,
humoristični show
08.20 Svi vole Raymonda
09.20 VIP DJ, glazbena emisija
10.00 Nova lova, TV igra
12.00 Vijesti

12.25 Ups, Drele!,
humoristični show
13.00 Sudnica Melani
Vukmirice, court show
14.10 Vrtlarova kći, serija
15.00 Oluja, serija
16.00 Zemlja strasti, serija
17.00 Vijesti Nove TV
17.10 Zemlja strasti, serija
18.10 Sudnica Melani
Vukmirice, court show
19.15 Dnevnik Nove TV
20.05 Naša mala klinika, serija
21.00 U iskušenju, igrani film
23.10 Vijesti Nove TV
23.20 Medij, serija
00.15 Seinfeld, serija
00.45 Putovanja na rubu
pameti, serija
00.10 Ubij bližnjega svoga,
igrani film
02.40 Epicentar, talk show
03.40 Dva metra pod zemljom
04.30 Dnevnik Nove TV
05.20 Kraj programa

06.05 Battle B'Daman
06.25 Medvjedići dobra srca
06.50 Princ iz Bel- Aira, (R)
07.20 Fifi i cvjetno društvo
07.35 Puna kuća, (R)
08.05 Pod istim krovom, (R)
08.30 Bračne vode, (R)
08.55 Roseanne
09.25 Sudnica, show (R)
10.20 Exploziv, magazin (R)
10.50 Big Brother – najbolje od
najboljeg, show (R)
11.55 Vijesti
12.05 Zabranjena ljubav, (R)
12.30 Macho muškarci
13.30 Začin života, telenovela
14.20 Čarolija, dramska serija
15.20 Princ iz Bel- Aira
15.50 Puna kuća
16.20 Pod istim krovom
16.45 Sam svoj majstor
17.15 Bračne vode
17.45 Sudnica, show
18.45 Vijesti
19.10 Exploziv, magazin
19.40 Zabranjena ljubav
20.05 Big Brother – najbolje od
najboljeg, show
21.10 Bibin svijet
21.45 Analiziraj ono, film
23.20 Vatrene dečki
00.20 Vijesti
00.35 Mirotvorac, igrani film,
akcijski triler (R)
02.40 Vatrene dečki, (R)

SRIJEDA
20.12.2006.

06.45 - TV raspored
07.00 - Dobro jutro, Hrvatska
09.10 - Villa Maria, serija
10.00 - Vijesti
10.05 - Peta dimenzija:
Laguna tajnih ljubavi
10.30 - Znanstvena radionica,
dokumentarna serija
11.05 - Treća dob, emisija
za umirovljenike
12.00 - Dnevnik
12.30 - Zora, serija
13.15 - Radni ručak
14.15 - Odletjet ću, serija
15.00 - Vijesti,
prijevod za gluhe
15.10 - Timon i Pumbaa
15.32 - Nora fora, igra za djecu
16.00 - Glas domovine
16.35 - Život uživo
17.20 - Vijesti
17.30 - Metro express Život,
emisija pod pokroviteljstvom
17.40 - Najslabija karika, kviz
18.25 - Obični ljudi, serija
19.15 - LOTO 7/39
19.30 - Dnevnik
19.57 - Sport
20.10 - Piramida,
zabavni program
21.15 - Sudski poziv
21.55 - Otvoreno (+Vijesti)
22.50 - Vijesti iz kulture
23.00 - Drugi format
00.05 - Festivali filmovi:
Velike nade, britanski film
01.45 - Odletjet ću, serija
02.30 - Galactica 1., serija
03.15 - Moja žena i djeca 2.,
humoristična serija
04.30 - Glas domovine
05.00 - Sudski poziv
05.30 - Euromagazin
06.00 - Zora, serija

07.30 - TEST
08.00 - ŽUTOKLJUNAC
08.55 - Animanijaci,
crtana serija
09.20 - NULTI SAT
09.35 - Športerica
09.55 - Predstava
10.20 - Četvero protiv Z,
serija za mlade
10.55 - Superrobotov
majmunski tim, crtana serija
11.15 - Superrobotov
majmunski tim, crtana serija
11.40 - Slobodna zona, kratki
dokumentarni film
11.50 - Hinterstoder: Svjetski
skijaški kup - super G (M),
prijenos
13.15 - Vijesti na Drugom
13.20 - Utrka do svemira, film
15.00 - Pod muškim krovom
15.20 - M.A.S.H. 5.
16.00 - Vijesti na Drugom

16.10 - Sasvim obični ljudi
16.45 - Tree Hill 3., serija
17.35 - Euromagazin
18.10 - Županijska panorama
18.33 - Vijesti na Drugom
18.55 - Zemlje-ljudi-
pustolovine,
dokumentarna serija
19.45 - Moja žena i djeca 2
20.10 - Što žene vole, film
22.20 - Vijesti na Drugom
22.35 - Galactica 1., serija
23.18 - Metro express Život,
emisija pod pokroviteljstvom
23.20 - Film
00.50 - Tree Hill 3., serija
01.35 - Pregled programa
za četvrtak

07.05 Princeza Sissi
07.30 Klinci s Beverly Hillsa
07.55 Ups, Drele!,
humoristični show
08.30 Svi vole Raymonda
09.30 VIP DJ, glazbena emisija
10.10 Skijanje: Megeve, slalom
(ž), 1. vožnja, prijenos
11.00 Sudnica Melani
Vukmirice, court show
12.00 Vijesti
12.25 Ups, Drele!
13.10 Skijanje: Megeve, slalom
(ž), 2. vožnja, prijenos
14.10 Vrtlarova kći, serija
15.00 Oluja, serija
16.00 Zemlja strasti, serija
17.00 Vijesti Nove TV
17.10 Zemlja strasti, serija
18.15 Sudnica Melani
Vukmirice, court show
19.15 Dnevnik Nove TV
20.05 Kviskoteka, kviz
21.05 U sridu, društveno
politički magazin
22.15 Vijesti Nove TV
22.25 Novac, business magazin
22.55 Seinfeld, serija
23.25 Will i Grace, serija
23.55 National geographic
report: Izgubljeni
biblijski gradovi
00.00 Putovanja na rubu pameti
00.25 JAG, serija
01.15 Dan obračuna, igrani film
03.00 U sridu, društveno
politički magazin
04.00 Dva metra pod zemljom
04.50 Dnevnik Nove TV
05.35 Kraj programa

06.05 Battle B'Daman
06.25 Medvjedići dobra srca
06.50 Princ iz Bel- Aira (R)
07.20 Fifi i cvjetno društvo

07.35 Puna kuća, (R)
08.05 Pod istim krovom, (R)
08.30 Bračne vode, (R)
08.55 Roseanne
09.25 Sudnica, show (R)
10.20 Exploziv, magazin (R)
10.50 Big Brother – najbolje
od najboljeg, show (R)
11.55 Vijesti
12.05 Zabranjena ljubav (R)
12.30 Macho muškarci
13.30 Začin života, telenovela
14.20 Čarolija, dramska serija
15.20 Princ iz Bel- Aira
15.50 Puna kuća
16.20 Pod istim krovom
16.45 Sam svoj majstor
17.15 Bračne vode
17.45 Sudnica, show
18.45 Vijesti
19.10 Exploziv, magazin
19.40 Zabranjena ljubav
20.05 Big Brother – najbolje
od najboljeg, show
21.10 Vrijeme straha, TV event,
akcijski triler (prvi dio)
22.45 Zaboravljeni slučaj,
kriminalistička serija
23.35 Vijesti
23.50 Analiziraj ono, igrani
film, komedija (R)
01.25 Zaboravljeni slučaj, (R)

ČETVRTAK
21.12.2006.

06.40 - TV raspored
07.00 - Dobro jutro, Hrvatska
09.10 - Villa Maria, serija
10.00 - Vijesti
10.05 - Peta dimenzija:
Borba za život
10.30 - Znanstvena radionica,
dokumentarna serija
10.55 - Vijesti iz kulture
11.05 - Trenutak spoznaje,
emisija
12.00 - Dnevnik
12.30 - Zora, serija
13.15 - Radni ručak
14.15 - Odletjet ću, serija
15.00 - Vijesti,
prijevod za gluhe
15.10 - Timon i Pumbaa
15.32 - Nora fora, igra za djecu
16.00 - Palčica,
dokumentarna emisija
16.35 - Život uživo
17.40 - Metro express Život,
emisija pod pokroviteljstvom
17.50 - Najslabija karika, kviz
18.35 - Obični ljudi, serija
19.30 - Dnevnik
19.57 - Sport
20.10 - Tko želi biti milijunaš?
21.10 - Brisani prostor
22.05 - Pola ure kulture

22.45 - Otvoreno (+Vijesti)
23.40 - Vijesti iz kulture
23.50 - Transfer
00.30 - Film
02.10 - Odletjet ću, serija
02.55 - Obitelj Soprano 6., serija
03.45 - CSI Miami 3., serija
04.30 - Slobodna zona, kratki dokumentarni film
04.40 - Pola ure kulture
05.10 - Brisani prostor
06.00 - Zora, serija

07.30 - TEST
08.00 - ŽUTOKLJUNAC
08.55 - Animanijaci
09.20 - NULTI SAT
09.35 - Navrh jezika
09.50 - Hinterstoder: Svjetski skijaški kup - veleslalom (Ž), prijenos 1. vožnje
10.45 - Superrobotov majmunski tim
11.05 - Film
12.50 - Hinterstoder: Svjetski skijaški kup - veleslalom (Ž), prijenos 2. vožnje
13.40 - Vijesti na Drugom
13.45 - Campus Man, film
15.20 - M.A.S.H. 5.
16.00 - Vijesti na Drugom
16.10 - Sasvim obični ljudi
16.45 - Tree Hill 3., serija
17.35 - Znati živjeti
18.10 - Košarka, EL: Cibona - Panathinaikos, prijenos
20.10 - Maratonci trče počasni krug
21.45 - CSI Miami 3., serija
22.35 - Vijesti na Drugom
22.50 - Obitelj Soprano 6., serija
23.40 - Metro express Život, emisija pod pokroviteljstvom
23.45 - Koncert
00.45 - Tree Hill 3., serija
01.30 - Pregled programa za petak

07.00 Princeza Sissi, crtana serija
07.20 Klinci s Beverly Hillsa, crtana serija
07.45 Ups, Drele!, humoristični show
08.20 Svi vole Raymonda, serija
09.20 VIP DJ, glazbena emisija
10.00 Nova lova, TV igra
12.00 Vijesti
12.25 Ups, Drele!, humoristični show

12.55 Sudnica Melani
Vukmirice, court show
14.05 Vrtlarova kći, serija
14.55 Oluja, serija
15.55 Zemlja strasti, serija
16.55 Vijesti Nove TV
17.10 Zemlja strasti, serija
18.15 Sudnica Melani
Vukmirice, court show
19.15 Dnevnik Nove TV
20.05 Istraga, kriminalistički magazin
21.35 Forenzičari u potrazi za istinom, serija
22.30 Vijesti Nove TV
22.40 NAVY CIS, serija
23.40 Seinfeld, serija
00.10 Putovanja na rubu pameti, serija
00.35 JAG, serija
01.25 Brema dokaza, igrani film
04.20 Novac, business magazin
04.50 Dnevnik Nove TV
05.35 Kraj programa

06.05 Battle B'Daman
06.25 Medvjedići dobra srca
06.50 Princ iz Bel-Aira, (R)
07.20 Fifi i cvjetno društvo
07.35 Puna kuća, (R)
08.00 Pod istim krovom, (R)
08.30 Bračne vode, (R)
09.00 Roseanne
09.25 Sudnica, show (R)
10.25 Eksploziv, magazin (R)
10.50 Big Brother – najbolje od najboljeg, show (R)
11.55 Vijesti
12.05 Zabranjena ljubav, (R)
12.30 Macho muškarci
13.30 Začin života, telenovela
14.20 Čarolija, dramska serija
15.20 Princ iz Bel-Aira, humoristična serija
15.50 Puna kuća
16.20 Pod istim krovom
16.45 Sam svoj majstor, humoristična serija
17.15 Bračne vode, humoristična serija
17.45 Sudnica, show
18.45 Vijesti
19.10 Eksploziv, magazin
19.40 Zabranjena ljubav, sapunica
20.05 Big Brother – najbolje od najboljeg, show
21.10 Vrijeme straha, TV event, akcijski triler (drugi dio)
22.40 Zaboravljeni slučaj, kriminalistička serija
23.35 Vijesti
23.50 Vrijeme straha, TV event, akcijski triler (prvi dio) (R)
01.20 Zaboravljeni slučaj, kriminalistička drama (R)

TV TJEDNIK NA YU ECO

Emisija na hrvatskome jeziku TV Tjednik emitirat će se u petak 15. prosinca u terminu od 22 i 30 sati na programu YU ECO televizije. Repriza ove emisije je u nedjelju 17. prosinca u 10 i 30 sati

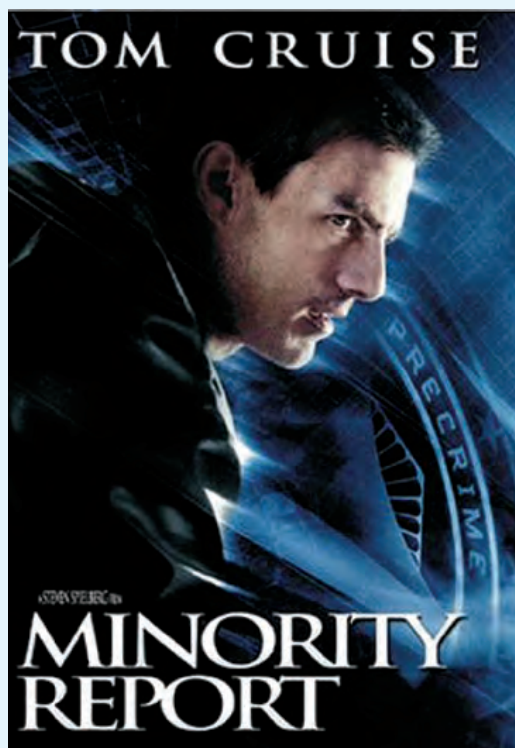
FILM TJEDNA

SPECIJALNI IZVJEŠTAJ

(MINORITY REPORT)

znanstveno-fantastični, 2002.

RTL, subota 16.12.2006., 20.05

Što biste učinili da ste optuženi za ubojstvo koje još niste ni počinili? Tom Cruise napraviti će sve što može kako bi pokazao kako i najnaprednija tehnologija može zakazati, u fantastičnom trileru smještenom u budućnost, »Specijalni izvještaj«.

U 2054. godini čovječanstvo je doseglo toliku razinu tehnološkog razvoja da može rekreirati ljudske snove koristeći kompjutere i monitore koji ih pretvaraju u holograme. Nakon što John Anderton (Tom Cruise) izgubi sina, kako bi spriječio da drugi dožive istu bol pridružuje se specijalnome policijskom timu koji kriminalce hvata prije nego što počinu ubojstvo. Troje medija posebnih mentalnih sposobnosti u stanju je vidjeti buduća ubojstva, a ono što oni vide, uz pomoć modernih tehničkih pomagala mogu vidjeti i članovi Andertonove postrojbe, koji analiziraju podatke, identificiraju žrtvu i počinitelja, te nastoje spriječiti ubojstvo. Jednog dana, međutim, Johnov se život

okreće naglavačke kada mediji imaju viziju kako ubija čovjeka kojega ni ne poznaje. U bijegu od vlastitih kolega, Anderton mora dokazati svoju nevinost i otkriti je li ovo ubojstvo doista jedan od rijetkih slučajeva kada jedan medij vidi drugačije od ostala dva – poznat kao specijalni izvještaj. Nakon relativno manje tržišno i kreativno uspješnih devedesetih godina, legendarni Steven Spielberg u novom se tisućljeću ponovno potvrdio kao jedan od najvećih vizionara Hollywooda, snimajući cijelu nisku sjajnih filmova, među kojima znanstveno-fantastični akcijski triler 'Specijalni izvještaj' spada u sam vrh. Temeljen na kratkoj priči velikana književne znanstvene fantastike Philipa K. Dicka, film je ovo čija je samo startna premisa dovoljna da zagolica pažnju svih obožavatelja žanra, a ekranizirana vrhunskim vizualnim efektima i realizirana u iznimno uvjerljiv filmski svijet bez dvojbe privlači sve one željne dobre i napete priče o važnim ljudskim pitanjima. Slavn i upravo ponovno vjenčani Tom Cruise naprosto briljira u ulozi krivo optuženog Andertona, a podršku mu daje izvrsna glumačka ekipa (Max von Sydow, Samantha Morton, Tim Blake Nelson...), koju predvodi zločesti dečko današnjeg Hollywooda, Colin Farrell.

Redatelj: Steven Spielberg

Uloge: Tom Cruise, Colin Farrell, Max von Sydow, Jessica Capshaw, Peter Stormare, Samantha Morton, Tim Blake Nelson

»Hrvatska riječ« – glavni čuvar hrvatske riječi

Poštovani gospodine Perušiću!

Vama i svim djelatnicima NIU »Hrvatska riječ« čestitam izlaženje 200. broja istoimenog tjednika, jednog od glavnih čuvara hrvatske riječi među ovdašnjim Hrvatima. U bezmalo četiri godine, ovaj je tjednik postao najvažnije sredstvo javnog informiranja u našoj zajednici, pa Vam želim da i nadalje ustrajete u izvršavanju ove odgovorne zadaće.

Vladimir Bošnjak

Čestitka

U povodu izlaska 200. broja »Hrvatske riječi« upućujemo Vam iskrene čestitke na ovoj obljetnici. Iz kontinuiteta od skoro četiri godine izlaženja Hrvatska riječ je izrasla u primjeran tjednik Hrvata u Vojvodini. Direktor, uredništvu kao i svim zaposlenicima želimo dugo, dugo objektivno i kvalitetno izvještavanje i puno uspjeha u radu.

Glavni odbor Pučke kase 1878 Subotica

Tko je Antonija Čota?

Tko je uopće ta nova članica Izvršnog odbora Hrvatskoga nacionalnog vijeća, Antonija Čota? Ima li ona životopis, otkuda je došla, čime se bavi, što je do sada uradila, za hrvatsku zajednicu ili za bilo koga?

Propust je »Hrvatske riječi« što na ova pitanja odgovore još uvijek nije dala.

Erik Čisar, Subotica

Pretplatite se!

TUZEMSTVO

☐ 6 mjeseci – 800 dinara

☐ 1 godina – 1.500 dinara

Dostavite nam kopiju uplatnice i popunite adresu na koju želite da Vam suže »Hrvatska riječ« svakog tjedna.

INOZEMSTVO

☐ 1 godina – 70 EUR.

SWIFT: VIBUJCS22
VOJVOĐANSKA BANKA
AD MŠTIL, SUBOTICA
IBAN: CS7335500000020292421
NIU »Hrvatska riječ«,
Trg cara Jovana Nenada 15/II, 24000 Subotica.

Hrvatska riječ

Ime i prezime:

Ulica i broj:

Mjesto i zemlja:

Telefon i e-mail:

Ovu narudžbenicu i uplatnicu pošaljite na adresu uredništva:
NIU »Hrvatska riječ«, Trg cara Jovana Nenada 15/II, 24000 Subotica
Uplatu izvršiti na broj žiro računa 355-1023208-69

Nama je dovoljno da znate za nas...

FUNERO

Privatno pogrebno poduzeće

- Subotica, Karađorđev put 2,

telefon (danonoćno): (024) 55-44-33

- Horgoš, Borisa Kidriča 7,

telefon (danonoćno): (024) 792-202

Raspored sprovoda i umrlice na

Internetu: www.funero.co.yu

e-mail: funero@funero.co.yu

Mogućnost odloženog plaćanja

PRIVATNO POGREBNO PREDUZEĆE
"URNA"
A.D.-d.o.o.

Trg žrtava fašizma br. 1

PREDUZEĆE ZA PRODAJU
POGREBNE OPREME
PREVOZ I CEREMONIJAL
SAHRANE

Tel.: 024/558-011

Cvečara:
Tel.: 024/557-130

Subotica-trans

SUBOTICA-TRANS obavlja putnike na međunarodnoj autobusnoj liniji, Subotica - Zagreb, važe cijene prijevoza s nizom pogodnosti:

- djeca do 6 godina voze se besplatno
- djeca od 6 do 12 godina imaju popust 50% (cijena povratne karte iznosi 1.225 din.)
- studenti uz prikaz studentske legitimacije (koje se dobije na autobuskoj stanici) uživaju popust od 20% (povratna karta je 3.332din., a u jednom pravcu 1.960 din.)

POPUSTI VAŽE ISKLJUČIVO ZA DIREKTNU LINIJU OD SUBOTICE DO ZAGREBA U OBA PRAVCA I VAŽE 30 DANA.

VAŠ SUBOTICA-TRANS

agria

AGRIA D.O.O. SUBOTICA
PROIZVODNJA SIJAČICA I
REZERVNIH DIJELOVA
SUBOTICA, BARANJSKA 23
tel. i fax: 024-561-553
e-mail: agria@suonline.net

**Zlatna medalja
za kvalitetu 2005.**

TippNet

Pravi izbor

www.tippnet.co.yu Tel.: 555-765 E-mail: support@tippnet.co.yu

NAGRADENI RECITATORI U POSJETU VUKOVARU

